

59964



duhovno življenje la vida espiritual

1958 · LETO XVI



JANUAR



D 59964
+



sv. Janez v Bohinju. Spodaj: Svet snežne opojnosti. Na naslovni strani: Meditacija.





duhovno življenje la vida espiritual

Leto XXVI.

Št. 1

Januar

Zakaj se Marija prikazuje?

Leto 1958 nosi lurški pečat: stoletnice prikazovanja brezmadežno spočete Device Marije v Lurdu. Velike slovesnosti se pripravljajo, romarjev je priglasiženih že nad deset milijonov, kakor pišejo tukajšnji časopisi. Tudi Slovenci v Evropi, izven republike Slovenije, imajo za skupno romanje že rezervirane dneve 26. do 29. julija. Zdi se, da se slovenski izseljenci izven Evrope skoraj ne bodo mogli pridružiti, ker je rok za priglasiševanje kratek. Število romarjev je treba naznaniti v Lurd že ob koncu leta.

V zadnjih sto letih se je Marija razmeroma pogosto prikazovala. Leta 1846, dne 9. septembra, se je v La Salette v francoskih Alpah prikazala dvema pastirjema, dečku in deklici, pozivala je k molitvi in pokori. Točno pred sto leti v Lurdu zopet isti klic: pokora in molitev. Leta 1917 v Fatimi, kar nam je zadnje desetletje posebno znano postaló. Nekaj let pred drugo svetovno vojsko se je prikazala na dveh krajih v Belgiji: v Beauraingu, 120 km od glavnega mesta Bruslja, petim otrokom tri in tridesetkrat od novembra 1933 do 3. januarja 1934 kot Marija brez madeža spočeta in Mati z zlatim srcem; takoj nato v januarju in februarju 1934 je deklica Mariette Beco v Banneuxu blizu nemške meje osemkrat videla Marijo, Devico ubogih. V vseh teh prikazovanjih je Marija kakor zaskrbljena mati rotíla ljudi, naj molijo, delajo pokoro in nehajo Boga žaliti, da preprečijo kazni, ki jo božja pravičnost pripravlja grešnemu svetu. In nazadnje leta 1954 v Sirakuzi, mestu na italijanskem otoku Siciliji, je Marija na nov pretresljiv način pozvala ogromne množice ljudi k pokori. Ni se prikazala, ampak podoba Marijina je točila resnične solze: Marija samo še nemo joka, ker otroci njenih besed niso poslušali in je niso ubogali.

Zakaj se Marija prikazuje? Kakšen smisel imajo vsa ta prikazovanja v sto letih? Mati je, pa jo usoda otrok skrbi in skuša vse storiti, da jih

odvrne od potov, ki vodijo v nesrečo. Sotrpela je z Jezusom pod križem in svoje bolečine z Jezusovimi združevala, zato pa želi, da bi se po tem odrešilnem trpljenju vse duše zveličale. Zadnji papeži od Pija IX. dalje so resnico Marijinega duhovnega materinstva in posredovanja ponovno razlagali in razglašali vsem vernim katoličanom.

Papež Pij XI. je v okrožnici od 25. decembra 1931 o Marijinem materinstvu takole napisal: „Kristus nas hoče imeti za brate (in sestre), iz tega dejstva sledi, da je Marija, ki je Kristusa Odrešenika rodila, tudi nam vsem dobra in skrbna mati. Kristus je na križu viseč izročil Mariji mesto sebe učenca Janeza in z njim vse človeštvo v oskrbo in nego. Marija se je izkazala resnično mater, takoj je svojo materinsko ljubezen in skrb posvetila ne samo Janezu, marveč tudi vsem učencem in prvim članom svete Cerkve, med katerimi je živela.“ Sedanji papež Pij XII. v okrožnici o mističnem (duhovno skrivnostnem) Telesu Kristusovem (29. junija 1943) pravi: „Ona, ki je bila po telesu mati naše Glave Kristusa, je zaradi bolečin in slave na novo postala po duhu mati vseh njegovih udov... Ona je, ki je za mistično telo Kristusovo, rojeno iz prebodenega Srca Odrešenikovega, skrbela z isto materinsko skrbnostjo in silno ljubeznijo, s katero je dojila in hranila dete Jezusa v jasliah.“

Ali bi si mogli misliti, da se zdaj v dvajsetem stoletju Marija nič več ne spremeni za skrivnostno telo Kristusovo in za nas, ki smo udje tega telesa? Ali je mar pozabila bolečine in srčne muke pod križem, v katerih nas je iz Jezusove zadnje volje sprejela za svoje mesto Njega? Nemogoče! Marija je vedno enaka v materinski skrbnosti in ljubezni do nas. Zaradi tega nas hodi že nad sto let svariti, rotiti in prositi, naj nehamo grešiti, naj živimo resnično krščansko, naj delamo pokoro zase in za druge in naj mnogo molimo. To je pot, po kateri bomo ob Marijini roki gotovo prišli iz sedanjih nevarnosti, da se ne pogubimo.

Verni kristjani čutimo, kako nas srce vleče k Mariji, da hitimo v njeno varstvo, kakor nebogljenoto dete v naročje matere. Pij XI. trdi, da je ravno njeno materinstvo razlog, da nas s toliko silo vleče k Mariji, da ji z zaupanjem vse izročimo in na njeno srce položimo: veselje, ki ga doživljamo, stiske in bojazni, ki nas težijo, svoje nade in hrepenenje po višjem in božjem. „V življenju zaupamo Materi Mariji, z zaupanjem se ji priporočamo za smrtno uro: ko ne bo več nobenega upanja za nas, ko nobene pomoči ne bo, da si ohranimo življenje, tedaj bomo solzne oči in drhteče roke še dvigali k nji, da si po njej sprosimo od njenega Sina odpuščanje in večno blaženost v nebesih.“

Marija se je udeležila trpljenja Kristusovega in bila pri tem popolnoma združena z njegovo voljo v volji Očetovi. S tem je zaslužila biti soodrešiteljica grešnega človeštva in poklicana, da deli in posreduje zaklade milosti, ki jih je Jezus s svojo smrtjo in prelito krvjo zaslužil. Kristus

je edini pravi srednik med Bogom in človeštvom; On je zadostil božji pravici in nam omogočil odpustčanje grehov ter zaslužil vse milosti; njemu gre po službi in mu po pravici pristojajo te milosti deliti. Toda zavoljo tesne povezanosti Marije z njegovim odrešilnim trpljenjem, ko se je bolj kot katerakoli duša pogreznila v globino njegovih bolečin in stisk, je Marija po Jezusovi volji postala vredna sodelovati z Njim tudi pri delitvi milosti in tako sodelovati pri reševanju duš, bolj kot morejo vsi drugi zveličani duhovi. Tako trdi sveti papež Pij X. v okrožnici za 50-letnico proglasitve verske resnice brezmadežnega spočetja (2. februarja 1904). In že prej je Leon XIII. učil: „Marija, ki je bila nekoč sopomočnica v skrivnosti odrešenja človeškega rodu, je postala delivka vseh milosti, ki iz te skrivnosti tečejo skozi vse čase; v to svrho ji je bila podeljena skoraj neomejena oblast.“

Ker je Marija v bolečinah toliko sodelovala z božjim Sinom v odrešenje ljudi in ker ji je po volji Jezusovi poverjena služba posredovanja milosti, je povsem naravno in nič čudnega, ako Marija v tej, za nas zveličavni vlogi poseže vmes, kadar ljudje Jezusa in njegove Cerkve ne poslušajo več ter drviijo v večno pogubljenje. Njej kot naši Materi ni vse eno, če se pogubljam, rešiti nas hoče, vzdramiti iz grešne dremotnosti in privedi zopet na pot zveličanja. Kot žena trpeča pod križem želi, da bi Jezusovo in njeno trpljenje bilo vsem dušam v odpustčanje grehov in zveličanje. In kot delivka milosti pač ničesar bolj ne želi, kakor posredovati vsem in vsakemu vse tiste milosti, ki jih za zveličanje potrebuje, saj je zaklad teh milosti neizčrpen. Tolikšno nadnaravno bogastvo je po Jezusu v njenih materinskih rokah, pa naj bi duše milosti stopale v večnost? In ko Marija vidi, kako grehi ubijajo božje življenje v dušah, kako hudobni duh zapeljuje mlade duše in jih trga od Boga in kako vnebovpijoči grehi izzivajo božjo pravičnost, da bi svet kaznovala, kakor zasluži, začena Mati in Srednica milosti prihajati pogosteje na zemljo, se prikazovati, da svari, opominja in poziva: spokorite se, spremenite svoje mišljenje, nehajte žaliti Boga, in prosi vse, ki so Bogu zvesti, naj mnogo molijo za spreobrnjenje grešnikov in ponižanje sovražnikov svete Cerkve. Že več ko sto let dela to. Ali jo poslušamo? Ali jo razumemo? Ali skušamo izvršiti, kar nam naroča?

O, dragi Slovenci, širom zemlje razpršeni: poslušajmo jo in ubogajmo jo. Mati naša je, dobro nam želi, na pot sreče nas kliče. Bogata Srednica milosti je, ne bo ji zmanjkalo nebeških darov, dovolj jih ima za vse, prosimo jo, naj nam jih posreduje in bodimo vsekdar pripravljeni jih sprejeti. Če bomo v tem letu stoletnice lurskih prikazovanj skušali spolniti, kar nam je naročila, smemo in moremo imeti trdno in popolno zaupanje v njo, ki je naša Mati, naša Gospa, naša Srednica in Besednica.

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Betlehemski pastirji

Le redko kdo hvali pastirje! Pa vendar je prav, da se tudi pastirjev spomnimo za božične praznike. Sv. Cerkev sama nas tako uči. Druga božična maša nosi njihovo ime: pastirska maša. Pastirji so tisti, ki so prvi poromali k jaslicam, k Detetu Jezusu in tako začeli s procesijo, ki je ne bo konca do sodnega dne: papeži in kralji, kmetje in delavci, starčki in otroci — vsi se zgrinjajo za božič ob jaslicah, kot so se prvi betlehemski pastirji v sveti božični noči.

V Betlehemu se je rodil Odrešenik. Pa je vse mirno in tiho po svetu, kot da se ničesar ni zgodilo. Le tam na betlehemskih poljanah je nemir. Pravkar so angeli oznanili veselo novico, se vrnili v nebo. Vendar niso angeli izrecno povabili pastirjev v Betlehem. Le natančno so jim povedali, kako da bi lahko našli Dete. Vse drugo so prepustili pastirjem samim.

In to je prvi razlog, da pohvalimo pastirje. Niso legli nazaj k počitku. Tudi niso ostali budni in se razgovarjali o novici. Pa tudi niso poslali morda najmlajšega, naj pogleda, kako da je, češ: mi pa potlej pridemo, če se spleča iti pogledat. Marsikdo drug bi tako naredil.

Pastirji pa ne. Notranji nemir in srčno hrepenenje po Odrešeniku sta jih gnala na pot. Morda je bilo zraven nekaj radovednosti, pa to je bila sveta radovednost po veri in iz vere.

„In pohiteli so!“ Odločno so nastopili svojo pot. Nihče več bi jih ne mogel zadržati. Kljub temu, da naj-

brže niso vsega razumeli, kar jim je govoril angel. A niso hoteli čakati, da bi jim postalo vse jasno. In to je prava vera, ki se ne izgublja v večnih razpravah in razmišljanjih, ampak veruje v resničnost božje besede, ki jo je kot tako spoznala. Saj je bilo tudi za pastirje marsikaj čudno nerazumljivega v angelski novici. Bog je otrok postal, Bog v jaslicah... In tega otroka naj sedaj kot Boga molijo, oni — možje, ki poznajo vso resnost življenja. Toda pastirji mislijo drugače — pravilno: „Bog je to razodel po svojem angelu!“ In v tej veri pohitijo proti Betlehemu.

In še nekaj! Kaj pa bo s čredami v tem času? Bo že Bog poskrbel! Če je njegova volja, se ne bo nič zgodilo. Tudi pred volkovi jih bo ubranil. Nihče ne more več zadržati pastirjev: ne njih premoženje ne njih zemska služba. Vedo: Bog jih je odločil, da jim da naznaniti veselo blase tega zavedajo: Vsako odlašanje torej bo za ostalo že on skrbel. In govest, jih je tako povabil k jaslicam, je lahko odločilno, tako odločilno kot življenje in smrt. Kdo ve, če bo jutri otrok še tam v hlevčku? Gotovo bodo starši skušali, da mu poiščejo boljše bivališče. Kje naj ga potlej iščejo? Kdo jim bo povedal, ali ga bodo še našli, če gredo šele jutri.

Tudi Bog se drži svojega časa. In svoje milosti ne ponuja v nedogled. Zato „so pohiteli“. In za njimi hite milijoni skozi vsa stoletja. Vsi tisti, ki so se odločili, da ne bodo Boga več pustili čakati, tisti, ki se zave-



**KAKOR SONCE SKOZ GLAŽ
GRE · GLAŽTA SENERAZBIJE:
GLEJ · TAKO JE ROJEN BIL
JEZUS OD MARIJE**

VSEM NAROČNIKOM, SODELAVCEM IN PODPORN-
KOM NAŠE REVIJE ŽELIMO USPEHOV IN MIRU
POLNO NOVO LETO 1958, V KATEREM NAJ BI SE
VRSTILO DELO Z MOLITVIJO IN BI STRAH BOŽJI V
POLNI MERI PREŠINJAL NAŠA DEJANJA IN JIH
OBVAROVAL PRED GREHOM.



dajo, da je edino odrešilno v življenju, če človek pozabi nase in na svoje in v prvi vrsti išče Boga. O pastirjih vemo, da „so našli Dete“, kakor ga najde vsak, ki ga z resno voljo in odločno išče.

In še moramo pohvaliti pastirje. Ko so zagledali Dete, niso postali maloverni in dvomljivci ali celo brezverci. To ni kar tako! Našli so pač tako, kot jim je angel povedal. Otroka v jaslicah. Na nobenem zunanjem znaku pa ni bilo videti, da bi bil on Sin božji. In če so se pastirji med potjo menili, da bo morda nekaj angelskega odsvita na njegovem obrazu, ali pa če so upali, da ni treba jemati angelovih besed tako dobesedno, tako so sedaj spoznali: kakor je angel povedal, tako je. Z navadnimi, človeškimi očmi gledano, je bil tu le — otrok v jaslicah. Le kdor gleda z očmi vere, ta najde v tem hlevčku to, kar so umetniki v poznejših stoletjih tolikokrat naslikali: božji odsvit na Detetovem obličju, angele, ki mu strežejo... In pastirji so gledali

z očmi vere in spoznali v revnem, zmrzujočem otroku v jaslicah božjega Odrešenika in Ga molili.

In pastirji so postali prvi pridigarji novorojenega Deteta. Pripovedovali so vsem, kaj so videli in slišali. In ker niso pripovedovali svojih besed, temveč božje besede, ponavljali so angelovo sporočilo, zato so vsi prisluhnili njihovim besedam in Marija jih je ohranila v srcu in premišljevala.

Pastirji so se vrnili. Vrnili so se k delu, ki jih je čakalo. Le spremenili so se: „Boga so slavili in hvalili za vse to, kar so slišali in videli, prav kakor jim je bilo povedano!“ In tudi v tem zaslužilo pohvalo. Prav nič niso sami sebe hvalili kot prve izvoljence, niso se ponašali z angelovim prikazovanjem: ostali so preprosti pastirji in slavili in hvalili so le Boga — prav dokler jih ni — dobrih pastirjev — od njihovih čred odpoklical večni Pastir in jim dal gledati vse, kar so verovali.

PRIMOŽ NEDELJKO

PASTIRČKI NA PAŠI

*Pastirčki na paši
vsi z'lo prestrašeni,
in angel lep kot rožni cvet
tolaži njih trepet:*

*Ne bojte se pastirčki,
nocoj Mesija se rodi,
vesel je torej celi svet,
ker je odrešen spet!*

*Le hitro tje, tam v jaslicah je.
ni treba bati se,
molite ga, častite ga,
Zveličarja sveta.*

*Ne bojte se, pastirčki,
nocoj Mesija se rodi,
vesel je torej celi svet,
ker je odrešen spet!*

*Častite tud' Marijo vsi,
pri Detecu kleči:
in kaj daru nesite mu,
preljub'mu Jezusu.*

*Ne bojte se, pastirčki,
nocoj Mesija se rodi,
vesel je torej celi svet,
ker je odrešen spet!*

Za
kaj
bomo
ta
mesec
molili?



MARIJA IN CERKVENA EDINOST

(K papeškemu namenu za januar)

V Marijinem češčenju soglašajo katoličani in vzhodni kristjani. Zato je po besedah papeža Leona XIII. Marija tista ljubezniva vez, ki še druží vzhodne in zapadne kristjane in nas navdaja z upanjem, da se bo zopet nekoč obnovilo nekdanje cerkveno edinstvo.

Sv. oče Pij XI. pa je v okrožnici ob tristoletnici mučeništva sv. Jozafata Kunčeviča zapisal, da „vzhodne Slovane njihova posebna ljubezen in pobožnost k deviški Materi božji loči od mnogih krivovercev in jih nam približuje; to je vez cerkvene edinosti.“

Največji ruski filozof Vladimir Sergejevič Solovjev je izjavil, da ruski narod po pobožnosti do Matere božje soglašá z bistvenim znakom katoliške pobožnosti; to mu je dokaz, da se ruski narod ni dal zapeljati od prepirljivih bizantinskih teologov, ki se trudijo, da bi utrdili in poglobili cerkveni razkol.

Marija je torej skupna Mati krščanskega vzhoda in zahoda, Mati krščanske edinosti in zaščitnica delovanja za cerkveno zedinjenje. Saj je za to edinstvo tako goreče prosil njen edinorojeni Sin,

ki je vse kristjane po enem krstu poklical k isti, z dragoceno krvjo pridobljeni dediščini zveličanja. Marija pa bo gotovo dobrotljivo in skrbno sdelovala, da bo olajševala to težavno in dolgotrajno delo svete Cerkve, in bo vesoljni krščanski družini, ki je sad njenega materinstva, dala dobroto edinosti.

Upamo, da bo Marija ona srečna vez, ki bo s trdno in ljubeznivo močjo združevala vse, ki ljubijo Kristusa. Saj je že v prvih stoletjih kot skupna Mati vezala krščanski vzhod in zapad; to se je pokazalo n. pr. ob efeškem cerkvenem zboru, ko se je ves krščanski svet soglasno veselil, da je bila Devica Marija slovesno proglašena za Bogorodico.

Spomin na nekdanjo skupnost pod varstvom iste Matere Marije naj katoličane vzpodbuja, da prosijo Marijo, naj pomaga obnoviti nekdanjo edinstvo; te molitve bodo Mariji gotovo zelo ljube in prijetne, katoličanom samim pa koristne.

Krščanska edinstvo je že od nekdaj dobivala posebno pomoč od Marije, najboljše Matere in pospeševalke miru in edinosti. Tako se je vzhodna Cerkve pred razkolom priporočala Mariji, naj vse cerkve združi v edinosti.

Carigrajski patriarh sv. German je molil k Mariji: „Ti utrjuj vero, ti združuj vse cerkve v edinosti!“

In na praznik sv. Irene, dne 5. maja, molí vzhodno bogoslužje k Bogorodici: „O prečista, ki se smeš brez strahu približati svojemu Sinu, ti ga prosi, o presveta, da svetu podeli mir in vsem cerkvam vdahne istega duha in vsi te bomo povelicevali.“

Vzhodni kristjani imajo posebne za-sluge za Marijino češčenje. Na vzhodu so bili največji branitelji Marijine časti; tam so jo mnogi slavili z veliko gorečnostjo in sladko zgovornostjo; slavili so jo s slikami in cerkvami in s posnemanjem njenega zgleda. Z vzhoda so pri-

nesli mnogo prekrasnih Marijinih slik na zapad, posebno v Rim. Te slike so za nas vse neprestan opomin, naj se pobožno spomnimo vzhodnih kristjanov in onih časov, ko smo bili vzhodni in zapadni kristjani ena sama nerazdeljena družina.

Zato nam je v Mariji dana z nebes velika pomoč za krščansko edinost. Naj se torej Marija dobrotljivo ozira na naše ločene brate; naj v njih vzbuja, goji in dopolni zveličavne želje po sveti edinosti.

Sicer pri molitvi in delovanju za krščanski vzhod mnoge kristjane moti črnogleda misel, da je vse to brezplodno. To misel je zavrnil že škof Slomšek z besedami: „Ako bomo goreče in stanovitno molili za cerkveno edinost, potem bo naša živa molitev pri Bogu imela prav toliko vrednost, kakor bi bila vse ločene kristjane zedinila.“

Storimo nekaj primernih sklepov, potem ko smo na kratko govorili o tem sodobnem in važnem problemu cerkvene zedinjenja!

1. Po navodilih rožnovenske okrožnice papeža Leona XIII. iz leta 1895 naj se verniki radi pri sv. rožnem vencu in sploh pri Marijinem češčenju spominjajo krščanskega vzhoda. Omenjena okrožnica Leona XIII. spada med najbolj pozabljene okrožnice, ker takrat razmere še niso bile dosti zrele. Sedaj je pa prišel tisti čas, da se v duhu papeževih opominov poživje omenjena navodila.

2. Širiti je treba Marijine slike, ki opozarjajo na Marijo kot mater krščanske edinosti.

3. Marijini častilci, Marijine družbe, Katoliška akcija in podobne verske organizacije naj sodelujejo pri gibanjih za cerkveno edinost.

Vzhodni narodi tudi po cerkveni ločitvi še ljubijo Marijo. To dejstvo lepo izraža molitev, ki jo je pod vplivom omenjene rožnovenske okrožnice zložil kardinal Parocchi, sv. oče Leon XIII. pa obdaroval z odpustki. V tej molitvi molimo:

„Brezmadežna Devica, ki si bila s posebno milostjo obvarovana madeža izvirnega greha, glej milostno na naše ločene brate, ki so vendarle tvoji otroci, in pokliči jih k središču edinosti. Tudi daleč ločeni so do tebe, Matere, ohranili globoko pobožnost; v svoji blagosti jim poplačaj s tem, da jim izprosiš zedinjenje. Bodi tvoja slava, o Devica, da boš poravnala vse razkole in prinesla zemlji sveti mir.“

F. Gr.

SVETONOČNO UPANJE

Razliva se nad mesto soj zvezdá, . .
v sijaj blesteč se hlevcec je ogrnil,
da ves je zlat, kot bi z neba se utrnil.
Le kaj nad njim se čudiš, dol solzá?

Nocoj svetišče samega Boga
postal je. . . Mir na zemlji se bo vrnil.
Krog jaslic se človeški rod bo strnil,
ki blage volje pravo pot spozna.

Kot revno dete je prišel na svet,
On, naš Gospod, vekov vladar edini,
da reši nas krivic in težkih zmed.

Ne bo zašel korak nam več v temini,
če jaslic poiskal bo naš pogled —
ljubezen božja mrak in dvom razblini.

Ljubka šorli

USLIŠANA

Zalka je skozi zamegljene šipe gledala v nastopajoči večer. Lahkotno so se spuščale bele snežinke na tla in vse ovijale v svoj mehki plašč.

Njeno srce pa jih je spremljalo s tiho bolestjo, vsaka je v njem puščala trpeče sledove.

Pred dvema letoma je bilo, prav na sveti večer, ko sta se prvič srečala. Tudi takrat je snežilo. Lovila ste bele zvezdice in se smejala kot dva brezskrbna otroka. Kratkim dnevom sreče je prehitro sledilo žalostno slovo. Še par pisem in pozdravov, nato molk, dolg, neskončen molk...

„Teta, ali nocoj ne bova nič pela?“

Neslišno se ji je približal mali Jurko in se tesno stisnil k njej. Zalki je zaigral truden smehljaj na žalostnem obrazu.

„Bova, Jurko, tudi nocoj. Pa tudi molila bova, da nam božje Dete privede strička nazaj.“

Zagrnila je zavese in prižgala svečke pri jasliah. Nato je začela polglasno peti Jurkovo najljubšo, „Glej zvezdice božje“. Tudi Jurko je potegnil in zapel z vsem otroškim navdušenjem.

Tiho so se za njima odprla vrata. Prepričana, da je kdo izmed domačih, se nista ozrla, ampak odpela pesem do konca. Tedaj je v tišini, ki je nastala, nenadoma zašepetal moški glas, poln ganotja:

„Zalka!“

Zalka je vztrepetala. Samo eden na svetu jo more tako poklicati. In res, tam je stal v svitu plapolajočih svečk, naslonjen na vrata njen Ivo... isti

kot nekoč, s smehljajem na obrazu, le oči so mu zakrivali temni naočniki.

Neskončna radost jo je prešinila, vrgla se mu je v objem in vsa srečna zaihtela na njegovi rami.

„Zalka, ne jokaj, prišel sem k tebi na razovor... in po slovo.“

Zalka je odrevenela od strahu.

„Po slovo sedaj, ko sem te komaj spet našla. Ivo, zakaj se tako kruto šališ?“

„Poslušaj me, Zalka, in bodi pametna!“

Sedel je na divan, ki ga je otipal zraven vrat. Ona je sedla zraven nje. Mali Jurko strica Ivota ni več spoznal. Izmuznil se je iz sobe k mami, da poizve, kdo je tisti tuj gospod, ki ni imel zanj niti enega pogleda.

„Ivo, pripoveduj!“ je Zalki v nestrpnem pričakovanju zatrepetalo srce.

„Zalka, ali nisi opazila..., da sem slep... popolnoma slep!“

Z naglo kretnjo si je snel naočnike in z nemo grozo je Zalka zastrmela v dvoje ugaslih oči.

„Moj Bog, moj Bog!“ je tiho zaječala presunjena od silne bolečine, ki se je živo izražala na njegovem bledem obličju.

„Pred letom dni se je to zgodilo. Zraven mene se je razletela granata in njeni drobci so mi ranili oči,“ je začel Ivo pripovedovati, da bi čimprej prišel do sklepa, do katerega se je po neskončnih mukah priboril. „Šest mesecev sem prebil v bolnišnici nedaleč od tebe. Nisem ti maral pi-

sati. V začetku, ker sem upal, da še ozdravim, pozneje pa, ko je splahnelo slednje upanje, nisem imel več poguma. Po hudih bojih sem prišel do zaključka, da ne smem tvojo mladost prikleniti na človeka, ki je stopil v deželo teme. Umaknil sem se življenju, ki me je preje obdajalo, in živel zadnje čase samotno življenje na svojem posestvu na deželi. Že sem mislil, da sem se popolnoma umiril in vse pozabil, tudi nate Zalka. Pa glej, danes, ob drugi obletnici najinega srečanja, me je prišlo hrepenenje, močnejše od mene samega. Zaman je bil ves odpor, moral sem priti k tebi, da ti vse povem in te razvežem sleherne obljube... Vidiš, sedaj, ko sem ti vse povedal, sem mirnejši, vrnil se bom v svojo osamelost, tebi pa želim vso srečo v življenju. Bodi močna, Zalka, in pozabi me.“

Iskal je njene roke za zadnji pozdrav. Tedaj je ona naglo segla po njegovi in jo z bolečino nesla k ustnicam. Ivo je začutil, kako kapljajo nanjo solze.

„Ivo, Ivo, ali res misliš, da je moja ljubezen tako neznatna, da bi mogla kloniti pred to preizkušnjo? Ne, Ivo, še vse bolj te ljubim kot prej, vse tvoje telesne in duševne muke bi hotela prestati, da bi mogla postati vredna tebe. Ah, Ivo, zakaj nisi že prej prišel? Ali ne veš, da je tvoje življenje tudi moje, tvoja usoda tudi moja in me more le smrt ločiti od tebe? Nimam poguma, da bi živela brez tebe, s teboj pa bom celemu svetu kljubovala. Bog mi bo dal moči, da bom v tvojo noč prinesla novega sonca, ki ne bo zašlo nikdar. Božje Detece me je uslišalo. Z Jurkom sva začela devetdnevnicu za tvojo srečno vrnitev. Sedaj jo bomo skupaj končali... in še preden bodo utihnile bo-

žične pesmi, bom tvoja žena...“ je z nežnostjo komaj slišno dodala.

Ves prevzet je Ivo poslušal. Njegove roke so same od sebe božale njen obraz, ki mu je edeni še živel v duši, in je vedel, da bo v njegovi noči ostal vedno mlad in nespremenjen tudi takrat, ko bo življenje zarezalo vanj globoke brazde. Ko je umolknila, se je zdrznil, kakor človek, ki se iz prelepih sanj zopet prebudi v kruto resničnost.

BOŽIČNA NOČ

Temna noč pokriva zemljo,
vse počiva že in spi;
le pastirček tam pri čredi
še zatisnil ni oči.

Močna luč zemljo obsije,
angelci prihajajo.
„Slava Bogu na višavah!“
rajskomilo pojejo.

„Ej, pastirčki, brž vstanite
in hitite v Betlehem!
Božje Dete je rojeno
v odrešenje vsem ljudem.“

In pastirčki vzradoščeni
urno v Betlehem tekó.
Najdejo tam božje Dete,
mu darila prinesó.

Tam na slamci v revni štalci
majhno detece leži.
V trdni veri trop pobožni
na kolena se spusti.

Jezušček pa blagoslavlja
in nebeško se smehlja.
Kdor od Njega se poslavlja,
▼ srcu božji mir ima.

V r h o v č a n

„Zalka, hvala ti, a prevelika je tvoja žrtev, ne morem je sprejeti. Saj ne veš, kaj vse bi od tebe zahteval... Tvoja mladost zasluži lepšo bodočnost!“

„Ivo, prosim te, ne muči me več!“ je zatrepetala bolečina v njenih besedah. „Tebi služiti bo zdaj zame najslajša radost. Moja mladost bo samo zate cvetela. Vsem viharjem sem kljubovala, ob misli nate premagala vse, samo da bi me ob vrnitvi našel isto, kot si me pustil ob slovesu. Ivo, zakaj hočeš sedaj uničiti moje in tudi tvoje življenje?“

Iva je njena ljubezen premagala. Vsi, še tako trdni sklepi so se razpršili, kakor rosa pred soncem. Na njeno drobno roko je pritisnil poljub, poln hvaležnosti in občudovanja.

„Zalka, moja edina, hvala ti. Nisem mislil, da bom še kdaj tako srečen.“

Zalka pa se je vsa srečna nasme-

nila, ga nežno prijala za roko in ga peljala k jaslicam.

„Ivo, Jezuščku se morava najprej zahvaliti za to veliko milost. On je vodil danes tvoje korake k meni.“

„Da, skozi temo k soncu!“ je ob njej pokleknil Ivo k jaslicam. **Tedaj** je prišel še Jurko v sobo, nič **več** **plah** in negotov. Mama mu je v kuhinji vse povedala. Obesil se je Ivu za roko in veselo vprašal:

„Stric Ivo, kajne da sedaj ostaneš pri nas! Teta Zalka bo tako vesela in tudi jaz, veš!“

Ivo ga je ganjen pobožal po laseh.

Potem so začeli moliti. **Jurko** je presenečen poslušal, zakaj teta **ta** **večer** tako čudno moli, kot bi ji šlo na jok. Prisluhnil je še Ivu in tudi njegov glas se mu je zazdel globok in resen. Kdo more razumeti te velike ljudi...

ZORA PIŠČANC

Marsikaj smo izgubili v zadnjih viharjih desetletjih. In kar je posebno hudo: marsičesa niti ne pogrešamo ne preveč. Tako jaslice pri družinskem praznovanju svetega večera. Pa ne le v mestih, tudi po deželi so se že v marsikateri družini morale umakniti jaslice vedno večjemu, vedno bolj razkošno okrašenemu božičnemu dreveščku.

In vendar bi morale biti jaslice v središču družinskega praznovanja božiča. Ne drevešček, ne darila krog njega nam ne pokažejo tako očitvidno na bistvo tega praznika, ki je izraženo v eni besedi: „Danes nam je rojen Rešenik! Našli boste Dete, v jasli položeno!“ Morda pa prav zato ne najdemo v božičnih praznikih tiste skrivnostnomilostne toplote, ki smo jo včasih občutili. In morda bodo otroci enkrat očitali staršem, da jim niso za božič dali tega, kar bi jim morali. Taki navadni darovi, pa najsi otrok še tako trdno verjame, da so naravnost od Jezuščka, preminejo, se izgubijo: dar in milost trdne vere, ki se v malem predšolskem otroku ravno v adventnem in božičnem času porodi, podoba Deteta Jezusa, vsemogočnega Boga v jaslicah pa mu ostane za vselej.

Petdeset let v službi Boga

Govor ing. Jože Sodja na slavnostni proslavi zlatomašniškega jubileja dr. Gregorija Rožmana v Clevelandu dne 2. oktobra 1957 v novi veliki dvorani slovenske fare pri sv. Vidu.

Sv. Pavel pravi v svojem prvem pismu Korinčanom, da je duhovnik služabnik Kristusov in oskrbnik božjih skrivnosti. V pismu Hebrejcem, kjer govori o Kristusu kot duhovniku pa pravi, da se duhovnik jemlje iz ljudi in postavlja med ljudi v tem, kar se nanaša na Boga in da ga na to mesto pokliče Bog sam. Iz tega sledi, da je duhovnik srednik med Bogom in človekom.

Kristus sam pa je govoril pri zadnji večerji svojim prvim posvečenim duhovnikom: „Več vas ne imenujem služabnike ampak prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta.“ Kristus se tako istoveti s svojim duhovnikom.

Če torej pomislimo na kakšno poslanstvo pri duhovniku gre, kako velika je odgovornost njegove službe, tedaj moramo priznati, da zahteva duhovniško delo od duhovnika silno veliko. Sveta Kristusova služba je to, ki jo naj opravlja izmed nas izbran človek. Nobena druga služba ne zahteva od človeka tolikšne moralne višine kot duhovniška. Če bi ne bilo Kristusove pomoči, bi se te božje službe ne upal opravljati noben človek.

Pred svojim vnebohodom je Kristus ustanovil Cerkev in ji zaupal svoje Razodetje, da ga ohranja, da ga razlaga nespremenjenega svojim vernikom, kakor ga je sam Kristus razodel. Ta Cerkev v imenu Kristusovem izbira duhovnike, da v njenem imenu, pod vodstvom Kristusovega namestnika na zemlji, sv. očeta, opravljajo vzvišeno duhovniško službo. Tako je duhovnik tudi pooblaščenec Cerkve, njen predstavnik.

50 let je škof dr. Gregorij Rožman

duhovnik, petdeset let v vzvišeni službi Kristusovi.

Kristusov duhovnik in služabnik Cerkve na postajah, ki mu jih je določila božja Previdnost. Srednik med Bogom in človekom. Odgovoren za duše drugih.

Pred to skrivnostno odgovornostjo pač klone človeška pamet, saj je ena sama človeška duša več vredna, kakor vse stvarstvo.

Odgovor dajati za duše drugih; ali ni že v tem vsa teža te službe, ki jo je prvi duhovnik Jezus Kristus zapečatil s strašnim trpljenjem na križu zato, da reši človeško dušo.

To imejmo danes pred očmi, ko slavimo zlatomašniški jubilej duhovnika prezvišenega gospoda dr. Gregorija Rožmana.

Srednik med Bogom in ljudmi.

Gledam v dobo, ko Vas je božja Previdnost postavila na mesto ljubljanskega škofa. V dobo, ko je svet tonil v zmedo medsebojnih sovraštev, v dobo, ko je ves položaj dajal slutiti, da je pred nami prelomni čas z dogajanjem, ki jim človeška pamet ni mogla pregledati ne obsežnosti in ne posledic. V dobo, ko je rodovom zemlje bilo naloženo in jim je še naloženo, da morajo bolj kot pretekli rodovi no resničnem prerojenju na novo dojeti zaklad vere in ga prikazati svojemu času. To je bila in je še velikanska naloga, ki je ne zmore noben posameznik. Le v živem občestvu s Cerkvijo moremo to delati. Brez te povezanosti z našo Materjo sv. Cerkvijo ne moremo biti kos sovražnim valovom, koliko manj šele prerajati se

be. Če bi izgubili povezanost s Cerkvijo, bi izgubili svoj temelj, na katerem kot verniki stojimo.

Takrat ste, prečastiti zlatomašnik, v začetnem govoru na kongresu Kristusa Kralja leta 1939 dejali: „Zbiramo se v času, ko je ozračje mednarodnih odnosov do skrajnosti napeto in se mnogi boje, da se vsak trenutek užge usoden blisk in zahrešči bojni grom. A mi verujemo, da tudi skozi temne oblake sije žarek sladkega kraljevanja Kristusovega. Kristus je ustanovil kraljestvo, ki druží in veže ljudi v enoto, ki ima svoje korenine v enotni naravi troedinega Boga.“

V strahu in borbi sedanjosti verujemo, da je Bog hotel v svojem ljubljenem Sinu, Kralju vesoljstva, vse obnoviti. Vse obnoviti! Obnoviti je treba, kar je zastarelo, obolelo, da ne more vršiti od Boga naloženih dolžnosti in ne doseči od Boga določenega namena. Danes so

družine narodov bolj kot kdaj „po grehu ranjene in razdvojene“. Saj živimo kakor med dvema s silno elektriko napolnjenima oblakoma. Zahteve časa so izraz božje volje. Torej je božja volja, da se v sedanji dobi ta obnova izvrši. Zakon božjega delovanja pa je tak, da Bog sam ne dela, ako človek sodelovanja odreče. Tudi obnova v Jezusu Kralju vesoljstva se ne more izvesti, ako mi ne sodelujemo.

V tistih veličastnih dneh kongresa ste tako govorili in klicali k obnovi v dobi, ki je klicala po prerojenju sveta.

Dogodki so dokazali in še dokazujejo, kako upravičeni so bili Vaši klici k obnovitvi.

V vsem tistem veličastju mogočne kongresne manifestacije žari v največji meri Vaša duhovniška služba srednika med Bogom in ljudmi!

Papežev legat Em. kardinal Avgust Hlond, primas Poljske se je takrat obr-



Torontski kardinal J. McGuigan z zlatomašnikom škofom dr. G. Rožmanom in z Janezom Kopačem CM, ki vodi v odsotnosti župnika slovenske fare v Torontu dr. Jakoba Kolariča CM to župnijo



Po zlati maši g. škofa dr. Gregorija Rožmana na grobu sv. Petra v Rimu, 4. 8. 1957

nil do Vas z očetovskim pozdravom. rekoč, da se obrača do nas Slovencev v posebni naklonjenosti in k neutrudljivemu tvorcu mogočnega kongresa, k našemu gorečemu ljubljanskemu škofu.

S tolikimi nauki ste nam goreče razlagali Kristusov nauk; v ljubljanski škofiji so se združili narodi, da ponese blagovest Kristusovega miru med svet, da bi zarja nove vojne ne uničila naše človeške stvarne in duhovne dobrine. Toda svet se ni v zadostni meri odzval vabilu večnega Kralja in vojska je začela svoj smrtni ples.

Val za valom rdeče propagande in grozodejstev je takrat grozil zatreti glas srednikov med Bogom in ljudmi; tudi glas našega škofa dr. Gregorija Rožmana. V tistih usodnih dneh je mnogo ljudi izrazilo bojazen, da bi Vas Prevzvišeni komunisti mogli ubiti. Vaš odgovor pa je bil jasen in za mnoge presenetljiv: „Ako se to zgodi radi tega, ker branim vero, potem, Deo gracias.“

Bog je od tedaj dopustil nenavadne spremembe tako pri našem narodu kakor tudi v vsem svetu. Vam je določil nove postaje v življenju — pot begunstva.

Spomini na domovino, na tisto svetlo delo v domovini so spomini, ki bude do motožje, ki žge, ker so naloge nadpatriške službe težje in celo nemogoče. Služba srednika med Bogom in ljudmi pa je ostala v vsem obsegu.

Spomin se mi vzbuja na presrečna leta, ko smo z vrha Triglava zrl slovensko zemljo. Na tistem najvišjem vrhu naše domovine ste tolikokrat počivali in občudovali čudoviti slovenski svet. Vsa zemlja Vaše škofije je bila, kakor na dlani. Preko karavanškega zidu je človek ugibal koroško zemljo Gospo Svete preko južnih vrhov Julijskih alp je pogled objemal mehko Goriško vse do Jadranskega morja. Vrhovi Visokih Tur so gledali z nad megla in dali slutiti ono zemljo, kjer so sveti Modest in drugi

škofje krščevali naše prednike. Čudovit svet, kjer se je slovensko srce skrčilo za dve tretjini, toda v svoji duši pognalo katoliško vero do višin, da je peščica z Vami v odgovorni službi srednika med Bogom in ljudmi mogla premagati vse navale zmot novega poganstva, prav kakor pravi Newman, da Kristusova oblast ni oblast besede ampak dejanj.

Dejanj, strašnih dejanj, strašnih žrtev; desetisoči rojakov so padli za Kristusa. Pomen njih žrtev nam tudi danes ucepljate v naša srca, da bi te naše žrtve razumeli, da bi spoznali njih velik pomen za ohranitev naše vere, da bi spoznali tudi njihovo posredniško moč med nami in Bogom!

*

Prezvzišeni! Potem ko ste doživeli toliko slovesnosti med Slovenci, kjer ste letos bili, skušamo danes tudi mi v Clevelandu izraziti svoje veselje, da se tega zlatomašniškega jubileja moremo spomniti in pri tem v srcih čutimo, da so z nami vsi rojaki raztreseni po svetu, o čemer priča duhovni šopek. Zdi se. kakor bi bili zopet na vrhu slovenske zemlje, od koder pregledujemo Slovenijo.

Pogled gre v silne daljave, v dežele, o katerih nihče mislil ni, da se bodo

Slovenci tja zatekli. In povsod je veselje, da Vi srednik med Bogom in med nami, še živite in da se moremo z Vami vred radovati Vašega jubileja.

Tu so naši bratje in sestre iz Amerike, ki so nas tako ljubeznivo sprejeli v svojo sredo, tu so iz Koroške, kjer je naš vojvodski prestol; tu so Slovenci iz vseh kontinentov sveta. Tu je tudi naša draga domovina. Povejte, piše mati iz Dolenjske: „Ob spominu na škofa in na njegovo junaško obrambo vere nam je lažje nositi breme današnjih dni. Mi se v vseh svojih težavah veselimo njegovega jubileja in hvalimo Boga, da nas je sredi grozot učil hoditi pravo pot. Kako bi mogli danes sploh živeti, ako ne bi ostali takrat zvesti njegovemu nauku.“

Tu so končno tudi vsi desetisoči pomorjenih: iz kočevskih rovov, iz notranjskih drag, iz celjskih morišč in drugih pokopališč.

Živi in mrtvi so danes združeni ob čuvarju našega največjega zaklada svete vere, ob svojem vladiki in se vesele jubileja in ljubezni božje, ki nam je dala svojega srednika nadpastirja dr. Gregorija Rožmana, ki naj ga Bog živi še dolgo vrsto let!

LOURDES ES UNA PRESENCIA

Invisible, la celestial Visita está siempre ahí. Lourdes es una presencia permanente de la Madre que sonríe a todos sus hijos y los atrae por la seducción de su hermosura, de su poder y misericordia.

Ilustrado por el juicio de la Iglesia que ha delacrado auténticas las apariciones de Lourdes, el pueblo cristiano ha respondido al llamado de María, y devuelve la visita a la Reina del Cielo, una visita ininterrumpida desde hace cien años. A pesar de todas las barreras, de madera y otras, las muchedumbres se han puesto en marcha.

Lourdes es para muchos la tierra de

los milagros, de todos los milagros. Lupus, parálisis, ceguera, carie de los huesos, tuberculosis, mal de Pott, afecciones cardíacas o cerebrales han encontrado en Lourdes ante el paso de la Hostia, en el agua de las Piscinas, o delante de la Gruta su curación milagrosa, es decir, inmediata y definitiva.

No todos los enfermos están curadas; pero todos quedan apaciguados y consolados. La aceptación de la prueba es una gracia mayor que la curación, y el amor que penetra el corazón es mayor beneficio que la salud corporal.

JOE JUCK

Svetnica in nje plašč^{V V}

Mir se je razlival nad bojevitim mestom Lucco tisto božično noč v 12. stoletju. Ves dan je sneg v velikih snežinkah padal po gričih, ki obkrožajo mesto, na strehe starodavnih palač in na borne koče siromakov. Ponoči pa je ledeno mrzel veter zavijal po ozkih ulicah.

Cita, preprosta dekla v hiši nekega plemenitaša, se pravkar odpravlja k polnočnici. Bila je vedno usmiljenega srca, razdelila je sproti vse, tudi tisto, kar bi sama neobhodno potrebovala. Tako je tudi za praznik ljubezni podarila nekemu siromaku edini plašč, ki ga je še imela. Naglo steče po širokih stopnicah navzdol. Tam sreča svojega gospodarja. Neizmerno jo je cenil zaradi njene poštenosti, delavnosti in resnične pobožnosti. Podpiral je celo njeno razdajajočo ljubezen. Šel je tako daleč, da jo je postavil za miloščinarko. V njegovem imenu je smela deliti pomoč vsem potrebnim. Toda pretiravanja ni trpel v nobeni stvari.

„Kam greš?“

„K polnočnici, z vašim dovoljenjem, gospod.“

„Nesrečnica, pa v tem mrazu in v taki revni obleki. Daj, vzemi vendar moj plašč, da zavaruješ svoje ude pred mrazom.“

„Nikdar ne bo uboga dekla nosila bogatega plašča svojega gospodarja.“

„Toda, če ti gospodar ukaže?“

„Potem seveda moram ubogati, toda rajši bi se mu odpovedala na ta praznik uboštva...“

„Najstrožje ti prepovedujem... in

gorje ti, če mi plašča ne prineseš nazaj!“

Cita obljubi s težkim srcem, da bo povelje izvršila.

V stari cerkveni veži tožijo berači o svoji revščini ter prosijo miloščine. Samo neki starec, zavrit v revne cunjke, molči, čeprav se trese od mraza. Nema prošnja njegovih oči presune Citino srce. Že snema topli plašč s svojih ramen, da bi z njim pokrila Kristusovega brata. V tistem hipu se spomni dane obljube. Žalostna stopi v slovesno razsvetljeno cerkev. Tedaj ji nenadoma šine v glavo rešilna misel. Hitro se vrne k beraču in mu da svoj plašč, rekoč: „Plašč je last mojega gospoda, in obljubila sem mu, da ga prinesem domov. Toda pogrej se v njem v tej ledeni noči, in ko bo božja služba proti jutru končana, mi ga daj nazaj!“

Cita je bila pri najsvetejši daritvi. V globoko pobožnost zatopljena pozabi na svojo okolico. Njen duh hodi po Betlehemu. Gleda ubogi hlevček in v njem revne jasli z Detetom, ki je bogastvo nebes. S pastirji poklekne predenj in ga moli. Saj je tudi ona preprosto kmečko dekle.

Že davno je služba božja minila, sveče so ugasnile, cerkev se je spraznila. Samo duh kadila še plava v zraku. Cita hiti iz cerkve, da bi vzela svoj lašč. Toda — o groza — o beraču ni več ne duha ne sluha. Deklica išče povsod, gleda na vse strani in se še enkrat vrne v cerkev. Toda iskanje je zaman. Kako naj si upa brez plašča stopiti pred svojega gospodarja? V

Pred devetdesetimi leti je umrl Friderik Baraga

V nedeljo, 19. januarja 1868, je Jacker, Baragov duhovnik, obvestil Baragove sorodnike v Trebnjem, da je škof tisto jutro umrl. Piše jim: „Če ste prejeli moje pismo od 17. tega meseca, boste vsebino tega pisma takoj uganili. Kakor smo že takrat pričakovali, zemski boj Vašega prečastitega gospoda brata — moral bi zapisati strica — ni mogel več dolgo trajati. Pred eno uro — zdaj je tri zjutraj, je pobožni pastir zaprl svoje oči. Brez drugega boja — samo dihal je zadnjih 14 dni težko — je po kratki dremavici umrl in sicer, kolikor bi človek po zunanje sodil, pri polni zavesti. Tako je torej še dočakal praznik Jezusovega imena, ki mu je bilo zmerom tako drago, ki je zanj delal in žrtvoval, ga oznanjal poganom in do zadnje ure v srcu nosil. Ne bi si bil

tem strahu se še enkrat vrže pred jaslice na kolena in božjemu Detetu potoži svojo veliko stisko.

Kakor neurje se je ob povratku razlil gospodarjev srd nad neposlušno deklo. Zaman se v vsej ponižnosti obtožuje svoje krivde, joče in prosi odpuščenja. Gospodar se ne da potolažiti: Takoj naj zapusti hišo in gre nazaj k svojim staršem.

V tem trenutku potrka na vrata njene celice. Neki tujec prinese plašč nazaj. Neopaženo, kot je prišel, zopet zgine. Skrivnosten gost. Nihče ne ve, kdo je. Samo Cita, sveta dekla, ga spozna: bil je sel, od Boga poslan, da bi ji — kakor že večkrat — tudi to pot pomagal iz zadrege, v katero je zašla po svojih dobrohotni radodarnosti.

mogel izbrati lepšega smrtnega dne. Ni mi treba tolažiti Vas; svetniško življenje in blažena smrt Vašega prečastitega brata sta najboljša tolažba.“

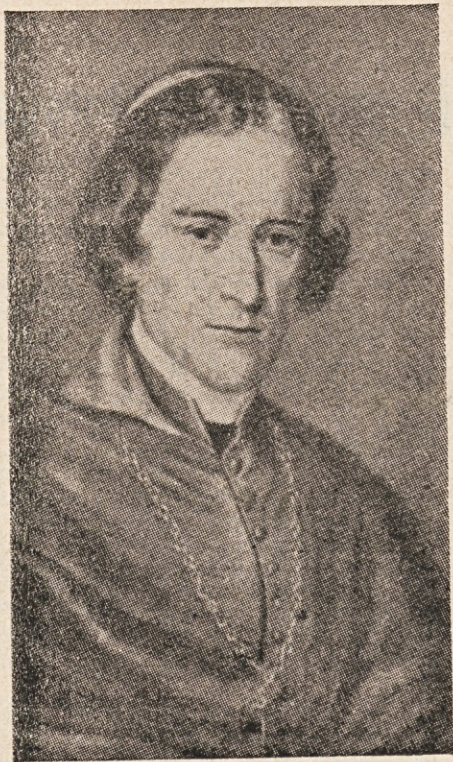
Nadškofu Purcellu je šest dni pozneje Jacker pisal, da je škof prejel sv. popotnico v petek, 17. januarja. Tudi v nedeljo zjutraj mu je hotel Jacker nesti sv. obhajilo, a je škof prej umrl. Smrtni boj je bil kratek, a kakor se zdi, hud. Umrl je ob pol dveh zjutraj.

Ob smrti je bil pri njem samo sluga Gašper. On mu je dal v roke blagoslovljeno svečo, on mu je zatisnil oči.

Dan pred smrtjo mu je škof Baraga izročil svojo oporoko. Naročil mu je, naj jo varno shrani. Skrbno naj pazi na vse škofijske listine in na njegovo nepremičnino in vse v lepem redu izroči nasledniku.

Truplo so položili na mrtvaški oder v stolnici sv. Petra, pod belimi zavesami, ki so imele na vrhu križ. Ležal je v preprosti krsti iz smrekovega lesa. Obleden je bil v škofovsko obleko. Namesto običajnega vijoličastnega mašnega plašča so mu pa dali bel pluvial (plašč za večernice). Stolnica je namreč premogla en sam vijoličast plašč, ki so ga pa kmalu potem potrebovali, ker se je bližal predpostni čas. Baraga je imel eno samo škofovsko kapo, dragoceno, zato so mu to dali na glavo, na roko pa dragocen škofovski prstan, dar avstrijske cesarice Elizabete. Tudi škofovsko palico so položili obenj.

S pogrebom so čakali celih 12 dni, da bi sosednji škofje in duhovniki mogli priti. Ker je bil silen mraz, so truplo v krsti lahko tako dolgo pustili v stolnici. Zaradi hudih viharjev in visokih



Friderik Irenej Baraga

zametov pa noben škof ni mogel priti. Škof Henni iz Milwaukeeja se je odpravil na pot in se je po železnici pripeljal do Green Baya; silen vihar je pa ustavil promet in se je moral vrniti. Od 21-ih duhovnikov v škofiji se jih je polagoma zbralo šest: Jacker, Vrtin, Terhorst, Bourion in še dva druga.

Dne 31. januarja je bil pogreb. Ker ni bil navzoč noben škof, se niso mogle vršiti žalne slovesnosti, kakor se opravi za umrlim škofom. Pogrebne obrede je opravil in mu govoril v slovo Jacker. Cerkev je bila kljub mrazu polna ljudi vseh tam bivajočih narodnosti, katoličanov in protestantov, in vsi še noter

niso mogli. V Marquettu je tisti dan v vseh obratih počivalo delo.

Krsto s truplom in vsemi škofovskimi znaki so položili v grobnico, ki so jo bili v 12-ih dneh, ko so čakali na pogreb, napravili pod stolnico.

V septembru 1897, sto let po Baragovem rojstvu, so njegovo krsto po osemnajstih letih izkopali iz začasnega peščenega groba. Ker je bil pesek nekoliko vlažen, so deske rakve precej sprlekne. Tudi truplo je začelo nekoliko trohnети. Položili so ga v jekleno krsto in položili v spodnji srednji predel grobnice. Priče tega prenosa so bili škof Vrtin, duhovnika Eih in Bourion in Anton Režek, ki je bil takrat bogoslovec. Grobni del so zaprli z marmornato ploščo, na katero je bil dal škof Vrtin vklesati v latinščini napis:

I. H. S.

Tukaj počiva truplo prevzvišenega in prečastitega Friderika Barage, doktorja bogoslovja, otavskih in očipvejskih Indijancev apostola, prvega škofa v Saulte Sante Marie in Marquettu. Rojen dne 29. junija 1797 na Kranjskem, Avstrija. Posvečen za mašnika v Ljubljani dne 21. septembra 1823. Posvečen za škofa 1. novembra 1853. Umrl dne 19. januarja 1868. Naj počiva v miru.

(Povzeto po knjigi dr. Jakliča: Friderik Baraga.)

BREZDOMEČ

Jaz uboga sem sirota,
v tujih krajih zdaj živim.
Nič ne vem, kaj je dobrota,
le po domu hrepenim.

Daj, o ljubi Bogec zlati,
da domov bi spet prišli.
Srček svoj Ti hočem dati.
hvalit Te vse žive dni.

Vrhovčan



Evangelij po svetem *Luku*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

NE BODITE V SKRBEH ZA ŽIVLJENJE

S priliko o neumnem bogatinu je Jezus skušal svoje učence odvrniti od lakomnosti; kajti če se bodo učenci osvobodili navezanosti na zemske dobrine, bodo brez dvoma naredili nov velik korak naprej proti polni svobodi duha. Vendar pa je samo s tem tudi še ne

bodo dosegli. Človeka namreč ne dela odvisnega le hlepenje po bogastvu. Mor-da še bolj kot to ga usužnjuje moreča skrb za vsakdanje življenjske potrebe. Zato je Jezus v naslednjem govoru pokazal, kako se morajo njegovi učenci osvoboditi tudi te skrbi:

Rekel je pa svojim učencem: „Zato vam pravim: Ne bodite v skrbih za življenje, kaj boste jedli, tudi ne za telo, kaj boste oblekli. Zakaj življenje je več ko jed in telo več ko obleka.

Poglejte krokarje: ne sejejo in ne žanjejo, nimajo ne shrambe ne žitnice, in Bog jih živi. Koliko ste vi več vredni kot ptice. Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi en komolec? Če torej še tega ne zmorete, kar je najmanjše, kaj ste v skrbih za drugo? Poglejte lilije, kako rastejo; ne delajo in ne predejo, a povem vam, da se še Salomon v vsem svojem sijaju ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo, ki je danes na polju in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj vas, maloverni!

Tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili, in si ne delajte skrbi. Vsega tega namreč iščejo na svetu pogani, vaš Oče pa ve, da tega potrebujete. Išcite marveč božjega kraljestva in vse to se vam bo navrglo.

Ne boj se, mala čreda, zakaj vaš Oče je sklenil, dati vam kraljestvo. Prodajte, kar imate, in dajte vbogajme. Napravite si mošnje, ki ne ostare, zaklad v nebesih, ki ne poide in kateremu se tat ne približa in ga molj ne razje. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce“ (Lk 12, 22-34; prim. Mt 6, 25-33; 19-21).

1. Poleg Luka nam je ta govor ohranil tudi Matej, le da ga je on v malo drugačnem redu vključil v znameniti go-

vor na gori. Sicer pa se oba evangelista med seboj zelo lepo ujemata, če izvzamemo nekaj prav malenkostnih razlik,

ki jih bomo v razlagi sproti omenjali, kolikor bo pač potrebno.

Vsebinsko je ta govor brez dvoma eden najlepših Gospodovih govorov v evangeliju. Poleg tega pa je tudi oblikovno izredno dovršen. Skoraj bi lahko rekli, da je narejen po vseh retoričnih pravih za tematično pridigo.

Takoj v začetku je Jezus napovedal predmet celotnega govora: „Zato vam pravim: Ne bodite v skrbeh za življenje, kaj boste jedli, tudi ne za telo, kaj boste oblekli.“ To svojo osnovno misel je Gospod navezal na prejšnjo priliko o neumnem bogatinu. V njej je opozoril učence, naj si ne nabirajo bogastva; „zakaj življenja nima nihče iz obilice svojega premoženja“ (Lk 12, 15). Sedaj pa gre dosledno temu še za en korak naprej. Prav „zato“, ker človekovo življenje ni odvisno od zunanjih dobrin, naj se učenci znebe vsake skrbi tudi glede vsakdanjih življenjskih potreb. Celo glede hrane in obleke, ki sta izmed vseh potreb najbolj osnovno važni, naj si učenci ne delajo nobenih skrbi.

Seveda pa to ni tako enostavno. Jezus se dobro zaveda, da je ta skrb v človeku silno globoko zakoreninjena in da se vsak dan znova lahko pojavi. Zato je svojo zahtevo podprl s takšno množico nagibov, kot jih v evangeliju komaj še kje najdemo za eno samo zahtevo.

2. Prvi splošni dokaz zanjo je Gospod podal v obliki glavnega stavka, ki vsebuje dispozicijo celotnega govora: „Zakaj življenje je več ko jed in telo več ko obleka.“ Sam na sebi ta stavek seveda še ni nobena izčrpna utemeljitev. Vendar pa je na podlagi naslednjih zgledov čisto jasno razvidno, kaj je Gospod s tem hotel povedati. Njegova misel je na kratko tale: Življenje (duša) in telo sta večja darova kot pa njuni potrebi, namreč hrana in obleka. Če nam je torej Bog dal to, kar je več, nam bo toliko bolj gotovo dal to, kar je manj.

To se pravi, ker nam je Bog podaril dušo in telo, bo brez dvoma poskrbel tudi za njune potrebe: za hrano, ki vzdržuje dušo in telesu, in za obleko, ki varuje telo samo. Zato res ni treba, da bi si glede hrane in obleke delali kake skrbi.

Ta svoj splošni dokaz je potem Gospod na široko podprl s konkretnimi zgledi, kako Bog ravna z nižjimi stvarmi.



3. Najprej je Jezus učencem pokazal, kako odveč je vsaka skrb glede hrane. V ta namen jih je opozoril na to, kako Bog v svoji previdnosti skrbi za krokarje (Matej govori tu enostavno o pticah neba): „Poglejte krokarje: ne sejejo in ne žanjejo, nimajo ne shrambe ne žitnice, in Bog jih živi.“ V kakšnem kričečem nasprotju so ti krokarji z neumnim bogatinom v priliki. Bogatin je tako skrbel, kako bi čim več pridelal in kako bi svoje bogate pridelke čim bolj shranil, da bi si na ta način zagotovil življenje. Kljub temu je moral umreti ravno tedaj, ko je bil z vsem najbolj bogato založen! Krokarji pa nasprotno nič ne skrbijo za svoje življenje. In vendar jih Bog živi! Zato se na krokarjih lahko vidi, kako resnično je, da je njihovo življenje več vredno kot hrana. Ker jim je Bog dal prvo, skrbi tudi za drugo. In če Bog ravna tako s krokarji, koliko bolj bo še poskrbel za ljudi, ki so tudi v božjih očeh še veliko več vredni: „Koliko ste vi več vredni kot ptice.“ Da je Gospod nekaj tako samo po sebi umevnega še posebej poudaril, je s tem pokazal, kako zelo ga skrb za ljudi zaposluje in kako važno je, da se človek te skrbi osvobodi.

Vendar pa Gospoda spet ne smemo napak razumeti. Čeprav namreč Bog skrbi za krokarje, si morajo le sami iskati hrane in letati od ene strani do druge, da jo dobe. Prav tako božja skrb

za človeka ne izključuje dela za prehrano. Tudi ni prepovedano misliti in predvidevati za bodočnost. Saj si celo živali same pogosto zbirajo neko pametno zalogo in naš Gospod jim tega ne očita. Jezus obsoja le nemirno skrb, ki naše delo tako pogosto spremlja. To pa je izključno človeška napaka, ki izvira iz nezaupanja do Boga in iz prevelike navezanosti na zemske dobrine, kot da bi od njih bilo odvisno naše življenje. In ta moreča skrb je neopravičljiva, ker je človek edini, ki se zaveda; da ima v nebesih Očeta in da v njegovih očeh veliko več velja kot vse druge stvari na zemlji.

4. Če ta dokaz iz božje previdnosti učencev le še ne bi popolnoma prepričal, jim Jezus navede še drugega. Po-kaže jim, kako strašansko nesmiselna je vsaka njihova skrb za hrano in življenje: „Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi (gr. *helikía*) en komolec? Če torej še tega ne zmorete, kar je najmanjše, kaj ste v skrbeh za drugo?“

Da bomo Gospodovo misel prav razumeli, si moramo najprej biti na jasnem glede grškega izraza „*helikía*“, ki lahko pomeni telesno postavo ali pa starost (dolgotrajno življenje). Prvi pomen na tem mestu pač ne more priti v poštev. Ne gre za to, da bi kdo svoji telesni postavi dodal komolec, ko je tudi v našem slovenskem sv. pismu napak prevedeno; kajti tega si le malokdo želi in tudi ne bi moglo biti označeno kot nekaj „najmanjšega“. Poleg tega pride skrb za telo šele kasneje na vrsto, kot bomo takoj videli. Sedaj je še govor o življenju. Okrog tega pa se ravno sučejo vse naše skrbi, kako bi si življenje čim bolj podaljšali. In z ozirom na to Jezus izjavlja, da kljub vsem skrbem dolgotrajnosti svojega življenja ne moremo podaljšati niti za „en komolec“, to se pravi, niti za en majhen delček; komolec je namreč dol-

žinska mera kakega pol metra (0.45 m) in se metaforično more uporabljati kot časovna mera za življenje, ki se v vseh jezikih primerja poti (prim. Ps 38, 6). Meje našega življenja je določil Bog in nihče teh meja ne more prekoračiti niti za nekaj tako malega kot je komolec. To nas znova spominja na neumnega bogatina v priliki, ki mu vse njegovo bogastvo ni nič pomagalo, da ne bi moral umreti še tisto noč, ko je Bog od njega terjal njegovo dušo. Če človek niti tega najmanjšega ne zmore, da bi si vsaj za nekaj malega podaljšal življenje, naj pač ne skrbi za dneve in celo za leta svojega življenja v bodočnosti. Res, kako nesmiselna je vsa naša skrb za življenje, kaj bomo jedli.

5. Sedaj pa Jezus posebej obravnava še skrb za obleko. Iz vsega se vidi, kako zelo pozna ljudi v tej točki. Dobro ve, da človeka (zlasti pa še ženo) ne skrbi le to, da bi bil zadosti oblečen, temveč tudi to, da bi njegova obleka bila čim lepša. Zato Jezus oboje upošteva v svojem dokazu, ki ga znova odpre na ravnanje božje Previdnosti: „Poglejte lilije, kako rastejo; ne delajo in predejo, a povem vam, da se še Salomon v vsem svojem sijaju ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo, ki je danes na polju in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, koliko bolj vas, maloverni!“

Jezus ima pred očmi „lilije na polju“ (Mt 6, 28), torej tiste, ki rastejo same od sebe brez nege človekove. Imenuje jih tudi „travo“, da bolj poudari njih majhno vrednost in minljivost. Vse te cvetlice Bog elegantno in razkošno oblači, čeprav na vročem Vzhodu pogosto le en dan ostanejo sveže in so na večer vročega dne že zvene, tako da so pripravne le še za ogenj. S ponosom na svojega nebeškega Očeta zatrjuje Gospod, da niti Salomon, najbogatejši od izraelskih vladarjev (prim. 1 Kralj 10), ni bil tako sijajno oblečen kot katera

izmed lilij. Če torej Bog kot Stvarnik na ta način skrbi za nižje stvari, koliko bolj bo še kot Oče skrbel za svoje otroke. Posledica je torej jasna: ne smemo biti v skrbeh za telo, kaj bomo oblekli. Na žalost jih je pa še zelo veliko, ki te posledice ne uvidijo. Jezus jih po pravici imenuje „maloverni“, ker njihova nemirna skrb za zemske reči razodeva silno majhno zaupanje v božjo Previdnost.



6. Tako je Gospod prepričljivo in izčrpno dokazal, da je „življenje več ko jed in telo več ko obleka“; kajti vsepovsod, kjer je Bog dal življenje in telo, je poskrbel tudi za jed in obleko. Jezus je namenoma izbral zgled, pri katerih človekova skrb ne pride v poštev. Kdo se briga za krokarje! Prav tako travo na polju ljudje kvečjemu le uporabljajo, ne gubejo pa ne.

Iz vsega tega pa seveda logično sledi, kako neumestna je naša skrb za hrano in obleko. In to ravno je tista osrednja misel, ki jo Gospod na koncu kot nekak povzetek vsega izvajanja še enkrat ponovi in ji pri Luku doda besedo, ki vse postavi v pravo luč: „Tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili (ali kaj boste oblekli, Mt 6, 31) in si ne delajte skrbi (gr. me meteoridzesthe — ne bodite obešeni, ne nihajte). To se pravi: ne bojte se, ne nihajte med strahom in zaupanjem zaradi vaših vsakdanjih potreb. Za to ravno gre namreč pri vsej stvari. Učenci naj spoznajo, da jih Jezus hoče rešiti moreče skrbi. Motil bi se torej, kdor bi mislil, da Jezus obsoja delo, in bi se pod videzom vero vdajal lenobi. Že Hieronim je dejal, da je delo potrebno, le skrb je odveč. Ne graja Gospod dela, temveč skrb. Prav tako seveda Gospod s tem ne izključuje, da Bogu zaupno predložimo svoje potrebe glede hrane in obleke, kot nas je

on sam v Očenašu učil (Lk 11, 3). Nasprotno! Saj se bomo le na ta način sami rešili moreče skrbi, če bomo vso to skrb predložili na Boga!

7. Pa vse to Jezusu še ni dovolj. Na koncu je dodal še dva močna razloga, zakaj si njegovi učenci ne smejo delati skrbi glede hrane in obleke: „Vsega tega namreč na svetu iščejo pogani, vaš Oče pa ve, da tega potrebujete. Iščite marveč božjega (gr. njegovega, t. j. Očetovega) kraljestva (in njegove, t. j. Očetove pravice, Mt 6, 33) in vse to se vam bo navrglo.“

Jezus torej svoje učence najprej opomni, da jih skrb glede hrane in obleke ponižuje na stopnjo poganov. Pogani se namreč sprašujejo po vsem tem, kaj bodo jedli in kaj bodo oblekli. In prav to mora Jezusove učence navdati s strahom. Kot kristjani morajo vendar biti drugačni. Jezus torej skuša v svojih učencih zbuditi zdrav krščanski ponos.

Potem pa Jezus še enkrat bolj močno in bolj izrazito ko do sedaj poudari, da nebeški Oče že ve za vse, kar učenci potrebujejo. In to jim mora zadoščati; kajti kje pa je kak oče, ki ne bi pomagal svojim sinovom, če ve za njih potrebe in je v njegovi moči, da jim pomaga? Zato naj se učenci rešijo vsake skrbi za vsakdanje življenjske potrebe, da ne bodo žalili previdnosti in ljubezni nebeškega Očeta. Pač pa naj namesto tega z vso vnemo iščejo Očetovega kraljestva in očetove pravice, to se pravi, iščejo naj Boga samega s tem, da spolnjujejo njegovo voljo. pa se jim b vse ostalo kar navrglo; kajti potem bodo imeli stalno pri sebi dajalca vsega dobrega, Boga, in v njem bodo našli vsega, kar potrebujejo.

Iskati „najprej božjega kraljestva in njegove pravice“ (Mt 6, 33) je torej tista pot, po kateri bomo najhitreje in najbolj gotovo prišli do vsega, kar nam



Planina na Kraju

je potrebno za življenje. To najprej velja za vsakega posameznika: v kakšni zmoti so torej tisti kristjani, ki celo svoje najvažnejše verske dolžnosti zanemarjajo na račun preobilnega dela za vsakdanji kruh. Prav isto pa velja tudi za celotno družbo: zato je ta resnica temelj vsega krščanskega socialnega nauka. Svet seveda v to ne verjame in skuša materialno blagostanje ustvariti brez Boga. Tako liberalni kapitalizem kot marksistični gospodarski materializem se hvalita, češ da moreta zgolj s tehničnimi gospodarskimi ukrepi preiskrbeti človeku vsega potrebnega. Pa sta na celi črti doživela polom. Čeprav je znanost že davno dokazala, da zemlja dovolj rodi za materialno življenje vseh, so težave zadostne prehrane za mnoge le še narasle. Drugače tudi biti ne more. Brez ljubezni in brez pravičnosti, ki sta velika ideala božjega kraljestva, je nemogoče doseči tako razdelitev dobrin, da bi vsi ljudje imeli vsega dovolj za

življenje. Če torej svet hoče rešiti svoje socialno vprašanje, morata pravičnost in ljubezen spet postati skupna last med ljudmi, ali kar je isto, ljudje morajo najprej iskati božjega kraljestva in njegove pravice, pa se jim bo vse drugo navrglo, kot je rekel Kristus.



8. Iz celotne zgodbe govora upravičeno sklepamo, da je Gospod z njim hotel dati nauk ne le svojim učencem, temveč vsem, ki vanje verujejo. Vendar moramo kljub temu upoštevati, da se Gospod v njem izrecno obrača na svoje učence. Le tako bomo lahko smisel govora v celoti zajeli. Če to velja že za ves dosedanji govor, pa še prav posebej velja za njegov epilog, ki cel govor postavlja v novo luč:

„Ne boj se, mala čreda, zakaj vaš Oče je sklenil, dati vam kraljestvo. Prodajte, kar imate, in dajte vbogajme. Napravite si mošnje, ki ne ostare, zaklad v

nebesih, ki ne poide in kateremu se tat ne približa in ga molj ne razje. Kjer je namreč zaklad, tam bo tudi vaše srce.“

Ta epilog, ki je pristno Lukov zaključek, je poln nežnosti in dobrote. Kako pristržno zvene besede: „Ne boj se mala čreda!“ To je torej tisti razlog, ki je Gospodu narekoval vse te krasne opomine. Jezus kot dobri pastir (prim. Jan 10, 11) hoče mali čredi svojih učencev odvzeti vsak strah za življenje. Če jim je pravkar naročil, naj najprej iščejo božjega kraljestva, jim pa sedaj že zatrjuje, da imajo zase to kraljestvo že zagotovljeno, ker je Bog sklenil, da jim ga bo dal. Potemtakem pa jim dejansko ni treba skrbeti, da bi jim manjkalo to, kar se k temu navrže. Z božjim kraljestvom vred imajo zagotovljeno že vse, kar bodo potrebovali za vsakdanje življenje.

Na podlagi tega se sedaj Jezus v svojem govoru lahko drzno povzpne do zadnjega logičnega zaključka in do najboljši smelega nasveta (ne ukaza!): Ne samo, da naj učenci ne skrbje za vsakdanje življenjske potrebe, temveč naj še to, kar imajo, razdajo revežem! Tako bodo učenci dovršeno nasprotje neumnega bogatina, ki je vso svojo eksistenco gradil na svoje imetje. Ker namreč še tako veliko premoženje nič ne premore za resnično življenje človekovo, je popolnoma v redu, vsemu temu se odpovedati in samo v Očeta v nebesih zaupati. Zato naj učenci iz svojega imetja naredijo miloščino za druge. Potem bodo postali bogati v Bogu (prim. Lk 12, 21). Miloščina je namreč resnično bogastvo, ki se zasluži tu na zemlji, pa se spravi v nebesih. Zemeljsko premoženje je v neprestani nevarnosti pred molji, pred rjo (Mt 6, 19), pred tatovi. (Te podobe predstavljajo ekonomsko stanje judovskega ljudstva). Zakladov pa, ki jih bodo učenci s pomočjo miloščine zbrali v nebesih, ne more nihče več ukrasti

ali kako drugače uničiti, temveč jih bodo res oni sami lahko na veke uživali. In končno bo zbiranje zakladov v nebesih imelo za učence še drugo važno posledico. Njihovo srce se bo odtrgalo od zemlje in vsega pozemskega in se bo zadržalo v nebesih. To se pravi, nebeško bo postalo vse njihovo mišljenje. (Po semitskem pojmovanju je „srce“ sedež razuma, ne afekta.) Kjer bo namreč njihov zaklad, tam bo tudi njihovo srce. Če si bodo kopičili materialna bogastva, bo njihovo srce zakopano v zemljo, kar bi pač bila zanje največja nesreča. Če pa si bodo zbirali zakladov v nebesih, bo tudi njihovo srce hrepenelo proti nebesom, k Bogu.

In ravno v tem moramo videti končni cilj vsega govora. Jezus je namreč zato skušal svoje učence rešiti vsake skrbi celo za najvažnejše življenjske potrebe, da bi res lahko vse svoje misli in želje koncentrirali samo na to, kar je najvažnejše: na iskanje božjega kraljestva, na zbiranje zakladov v nebesih, da bi tako svoje srce imeli samo v Bogu, kjer bo končno našlo popolno uteho.



Najlepšo razlago tega govora so nam napisali svetniki s svojim življenjem. Toda morda ga niti med svetniki ni zlepa kdo tako globoko doumel in tako točno uresničil kot asiški ubožec sv. Frančišek, ko je vpričo škofa slekel svojo poslednjo obleko in jo vrnil svojemu očetu rekoč: „Odslej bom lahko svobodno dejal: Oče naš, kateri si v nebesih; ne oče moj, Peter Bernardone, kateremu vračam ne le ves njegov denar, temveč tudi vso svojo obleko; gol bom sledil Gospodu.“ Ta zgled nam na vsak način priča, kako dobesedno se dajo Gospodove besede izpolniti. Res je, da so le malokateri prišli do tako popolne uresničitve. Je to pač le zadeva nekaterih, da Gospoda v vsej globini razumejo. Vendar pa se ne da zanikati,



ZDRAVA DRUŽINA - MOČNA DRŽAVA

RUDOLF SMERSU

Vprašanje družine je tudi javna zadeva

Problemi družine zadevajo predvsem družino samo, to je oba zakonca in otroke. Ker pa družina ni izolirana celica, ki bi živela sama zase in brez zveze z ostalim svetom, ampak nasprotno živi v družbi — v vasi, ob-

da so bile Gospodove besede stalna spodbuda za mnoge, da se ne osvobode le morečih skrbi za življenjske potrebe, temveč da se odrečejo tudi neposrednemu delu za vsakdanji kruh; kajti kdor hoče delati za božje kraljestvo, čisto naravno ne more več v isti meri kot drugi delati za zemsko hrano in obleko. Tako je prav ta govor Gospodov prinesel s seboj ogromen vzgon človeka, da bi nebeško kraljestvo, največje vrednote človeškega življenja višje cenil kot vse ostalo, in je s tem utemeljil prvenstvo duha nad telesom (prim. Dillersberger IV. 143—150).

čini, v farni skupnosti — je člen nekega naroda, države, kontinenta, človeštva, zato so problemi družine važni tudi za vse našete skupnosti. Od zdrave družine zavisi tudi zdravje in napredek človeške družbe, od njene najmanjše edinice do največjih organiziranih skupnosti. Zato se te skupnosti močno zanimajo za družino. To zanimanje pa ni povsod enako in tudi družinskih problemov ne rešujejo povsod enako.

Reševanje družinskih problemov je v veliki meri odvisno od svetovnega nazora. Veren katoličan gleda na družino in na njene probleme čisto drugače kot n. pr. pripadnik liberalizma, socializma, komunizma, ali pa kot mohamedanec, budist ali konfucionist. Klasični liberalizem n. pr. pravi, da je družina popolnoma zasebna stvar posameznika, torej zadeva, ki nikogar nič ne briga — ne delodajalca, ne občino, ne državo. Stvar posameznika je

torej ali se poroči ali ne, ali ima otroke ali ne, kako vzgaja svoje otroke, kako bo preskrbel svojo družino.

Komunizem obožuje državo; država je najvišje in vse naj služi samo državi. Posameznik ne pomeni nič. Tudi družina mora služiti državi. Mora torej tako misliti, tako živeti, tako delati, tako otroke vzgajati, kakor to želi in zahteva država. Za železno zaveso so vse države v rokah komunistične stranke. Torej mora tam družina tako živeti, kakor zahteva stranka, ki vlada državo.

Krščanska družba in družina

Krščanstvu je družina najvažnejša edinic in v človeški družbi. Toda krščanstvo ne pravi, da je treba družino prepustiti svojim usodi, kakor to uči liberalizem, ampak nasprotno krščanstvo pravi, da je družba dolžna, da se briga za družino, da ji posveča veliko skrb, kajti od zdravja družine zavisi tudi zdravje družbe. Pravtako krščanstvo odklanja komunistično gledanje na družino in ne pravi, da je družina tukaj zaradi družbe in popolnoma v službi družbe (države), ampak nasprotno trdi, da obstaja družba zaradi družine in da mora družba (država) služiti družini, ji pomagati, jo utrjevati in ji pomagati, da dobi vse to, kar ji gre kot najvažnejši celici v človeški družbi.

Dočim je zakonska zveza liberalizmu in komunizmu nek formalni akt, ki se lahko spremeni (razveza zakona), pa je krščanstvu zakonska zveza nekaj svetega in trajnega. Prav v tej točki se krščanstvo bistveno loči od liberalizma in komunizma. Krščanstvu sta zakonska zveza in s tem družinsko življenje nekaj trajnega, dosmrtnega. V tem je moč in pomembnost krščanskega zakona in krščanske družine.

Država potrebuje zdravo družino, družina pa potrebuje državno pomoč. Kako pa naj država pomaga družini? Odgovor na vprašanje je lahko obširen, kajti država more družini pomagati na najrazličnejše načine. V Zapadni Nemčiji imajo n. pr. v vladi posebnega ministra za družinska vprašanja. Gotovo je to zdrava pot za uspešno reševanje družinskih problemov in ustvaritev krepke družine in s tem močne države.

Skoraj v vseh modernih državah najdemo danes že precej obširno družinsko zakonodajo, to je tista zakonodaja, ki ima namen ustvariti pogoje za zdravo družinsko življenje. Taka družinska zakonodaja se peča z vprašanji družinske plače, družinskih doklad, družinskega zavarovanja, zidanja primernih družinskih stanovanj, dajanja davčnih in drugih olajšav družinam, ki štejejo mnogo otrok. Ozko zvezo z družinsko zakonodajo imajo tudi razna druga vprašanja kot n. pr. vprašanje brezplačnega študija na državnih šolah, vprašanja javne morale, vojaške obveznosti itd.

Krščanska država bi se morala bistveno ločiti od nekrščanske države prav v tem, da bi posvečala prav posebno skrb družini. Žal, da v XX. stoletju ne moremo govoriti o krščanskih državah kljub temu, da v mnogih državah tvorijo katoličani ali drugi kristjani veliko večino. V parlamentih teh držav pa zmagujejo nekrščanski, laicistični, marksistični in drugi skrajno materialistični nazori. Danes se ruši družina v parlamentih. Tam glasujejo za razvezo zakona, za omejitve rojstev (Indija, Japonska), tam mečejo Boga iz šol in z njim vred uničujejo vso krščansko moralo.

Resnično, družina je važna javna zadeva. In če imajo javne zadeve v rokah ljudje, ki jih ne vodi krščanski

duh, potem se bodo javne zadeve reševale proti naukom Kristusa in njegove Cerkve.

Slovenski narod in družina

Vodilne osebnosti slovenskega naroda so se vedno močno zanimale in zavzemale za utrditev in ohranitev slovenske družine. V bivšem kranjskem deželnem zboru so mnogo razpravljali o tem, kako pomagati slovenski družini. Ko v ostalih avstrijskih deželah še niso imeli smisla za družinska vprašanja, so v kranjskem deželnem zboru govorili in sklepali o zaščiti družine naši znani možje: dr. Lampe, dr. Šušteršič, dr. J. E. Krek, Povše, Jaklič in drugi. Tudi pozneje v Jugoslaviji so se slovenski javni delavci močno zavzemali za družinska vprašanja in mnogo lepih predlogov je bilo sproženih; žal da vseh teh predlogov — brez krivde Slovencev — ni bilo mogoče spraviti v življenje. Naj ob tej priložnosti navedemo samo nekaj javnih delavcev, ki so se prav posebno zanimali za družinska vprašanja. To so bili: dr. Korosec, dr. Gosar, Narte Velikonja, France Žužek, dr. Natlačen, Anton Merkun in drugi. Vsi ti in še mnogi drugi so se dobro zavedali, da je zdrava družina temelj slovenskega naroda in da je zato najvažnejša javna zadeva.

Komunizem je tudi na Slovenskem zasekal strašno rano v družinsko življenje. Tisti, ki poznajo razmere doma, pravijo, da pravzaprav doma ni več pravega družinskega življenja. Komunizem namenoma uničuje avtoriteto očeta in matere, trga mladino iz družine, ščuva otroke proti staršem. Tisti otroci, ki ovajajo in izdajajo svoje starše, so junaki in prejemajo za to nagrado. Staršem skušajo

vzeti iz rok vzgojo in jo prenesti na državne vzgojne zavode. Mladino močno zaposlujejo v mladinskih organizacijah, zlasti jo skušajo iztrgati staršem ob nedeljah, da ne bi mogli starši na ta edini prosti dan v tednu vplivati na mladino v verskem oziru.

Spričo tega stanja doma je sveta dolžnost slovenske emigracije, da se dobro pripravlja na to, kako bo po padcu komunizma pomagala skupaj s tistimi dobrimi Slovenci, ki so doma, zgraditi novo, zdravo, krepko, verno slovensko družino. V tej zvezi naj omenimo program Slovenske ljudske stranke, ki je bil objavljen 23. aprila 1954 in ki vsebuje resnično lepa in moderna določila o zaščiti družine. Čl. 3 programa je ves posvečen družini in nosi naslov „Družina“ ter se glasi: „Družina je osnovna celica narodovega življenja. Družbeni in državni red naj jo ščiti in pospešuje njen napredek. Zakonodaja naj varuje svetost zakonske zveze. Država naj prizna cerkveno poroko. Družine z mnogimi otroci naj imajo primerne prednosti in ugodnosti. — Žena naj bo čim bolj osvobodjena pridobitvenega tekmovanja, da se more posvečati svojim naravnim, materinskim, vzgojiteljskim in gospodinskim nalogam. Družinske plače naj omogočajo ustanavljanje družin, jim zagotavljajo primerno življenje in omogočajo pridobitev družinske imovine.“

Poleg tega glavnega določila so v programu SLS še razna druga določila, ki tudi govorijo o družini. Tako n. pr. pravi člen 2 v prvem odstavku: „Slovenija bodi urejena po krščanskih načelih spoštovanja pravic osebe in družine, svobode v družbi, demokracije in socialne pravičnosti.“ Dalje je v členu 4, ki govori o kulturi, vzgoji, izobrazbi in skrbi za mladino,

več važnih načel in zahtev glede zaščite družine. Drugi odstavek pravi sledeče: „Starši imajo pravico in dolžnost skrbeti za vzgojo otrok. Šola dopolnjuje. Zato bodi šolstvo kakor tudi vsa ostala narodna vzgoja in izobrazba zgrajena na temeljih družinske vzgoje, ki je krščanska in narodna, in ji je namen oblikovati človekovo osebnost za življenje v družbi.

Posebno važen je drugi odstavek člena 6, ki se glasi: „Vsakdo imej možnost zaposlitve po svojih sposobnostih in takšno plačilo za delo, da si more zaslužiti primerno vzdrževanje sebe in družine ter z varčnostjo pridobivati in množiti zasebno lastnino.“ — V točki a), ki govori o kmetiskem stanu, stoji med drugim tudi naslednji stavek: Agrarno politična zakonodaja naj ščiti in pospešuje družinske kmetije. V točki c),

ki govori o industrijskem stanu pa stoji tale važni stavek: Pospešujejo naj se taka nova podjetja, ki predelujejo domače surovine in so zmožni zaposliti tudi člane kmetjskih družin — Socialna zakonodaja naj ščiti delodavca in njegovo družino. — V zadnjem odstavku člena 6 pa je rečeno: „S posebnimi ukrepi naj se pospešujejo graditev lastnih domov vsem slojem naroda. Davki naj bodo postopni, pri čemer je vpoštevati dohodek, dobiček in številčno stanje družine.“

Taki so torej načrti Slovenske ljudske stranke. Prav je, da se vsi slovenski izseljenci seznanijo s temi načrti, da o njih debatirajo, da predlagajo izpopolnitve, da bomo tako prišli domov dobro pripravljeni in sposobni, da zgradimo krepko in zdravo slovensko družino, ki bo trden temelj svobodne slovenske države.

MEJA

GREGOR HRIBAR

UVOD

Ob koncu preseljevanja narodov so se po odhodu Lombardov v Italijo na opustošenem in malo obljudenem koroškem ozemlju naselili Slovenci. Prodrli so na Koroško od vzhoda, v glavnem ob Dravi navzgor in dospeli do konca 6. stoletja tja do njenega izvira na Toblaškem (Toplem) polju.

Koroška je tako postala dejansko in pravno slovenska dežela in bi lahko bila slovenska še danes, ako ne bi kmalu potem prišla pod nemško oblast in pod njo ostala z malimi presledki do današnjega dne.

Nemški gospodarji so dajali slovensko zemljo nemškim plemiškim družinam, škofijam in samostanom v posesti. Ker je bila dežela redko naseljena, so nemški grofje, škofje in opatje tekmovali med seboj, kdo bo na Koroško privlekel več delavnih moči iz nemških dežel. Vsak bavarski ali švabski hlapčar jim je prav prišel, da so iz njega napravili koroškega kmeta ali tlačana.

Kljub nemškemu naseljevanju so Slovenci ohranili večino v deželi še dolgo stoletja. Še v 13. stoletju je Koroška veljala za slovensko deželo (windische lant), ki so v njej imeli slovenski jezik navade in pravo ugled in veljavo. Tudi

kneza so ustoličali v slovenskem jeziku (sermone slavonico).

Dokler so se Nemci med Slovenci naseljevali posamič ali v manjših skupinah, so se poslovenili. Naseljevali pa so se nemški priseljenci v neobljudenih predelih tudi v večjih skupinah in ohranili svojo govorico. Tako so živeli Slovenci in Nemci nekaj časa drug poleg drugega. Z novimi dotoki nemških priseljencev pa so nemška naselja rastla, se strnila in zadušila slovenska naselja. Tako sta se do konca srednjega veka ponemčili dve tretjini dežele. Slovenci so se obdržali in utrdili le v jugovzhodni tretjini.

Tudi v novem veku se je ponemčevanje od severa in zapada nadaljevalo, vendar v manjšem obsegu. V začetku 19. stoletja, ob prebujanju narodov, je slovenska severna narodna meja v glavnem potekala od Šmohorja v Ziljski dolini preko Dobrača na Osojske Ture in preko Magdalenske gore na južno stran Svinje planine, deloma tudi severneje od te črte. V glavnem so se Slovenci v zadnjih 150 letih obdržali na teh postojankah do danes. Nemcem se je posrečilo vdor le preko Gosposvetskega polja do Celovca in vzhodno in zapadno od tod. Tako se je Celovec, ki je bil v prejšnjem stoletju pretežno slovensko mesto, nahajal po prvi svetovni vojski na robu strnjenga nemškega ozemlja.

Mnogi narodi so si pridobili svobodo s silo. Koroški Slovenci se niso nikdar posluževali orožja. Vedno so se borili za narodni obstanek častno in odkrito. Nasprotno pa so se Nemci posluževali nasilja, preganjanja, razlaščevanja, zaporov, umorov, zasmehovanja, poniževanja, varanja, hinavščine, verolomnosti, ščuvanja in krivičnih očitkov v borbi proti nezaščitenemu slovenskemu koroškemu rodu. Niti malo se niso potrudili, da bi slovenske deželane spoznali in

razumeli. Zgodovina koroških Slovencev od narodnega prebujenja dalje je zgodovina vnebovpijočih krivic, izigravanja, brezvestnega izkoriščanja in vsestranskega zapostavljanja na gospodarskem, kulturnem, političnem in včasih celo na cerkvenem področju od strani stokrat močnejših Nemcev in je hkrati zgodovina junaške, častne in vztrajne borbe za doseg tistega mesta, ki malemu, kulturnemu in vernemu koroškemu slovenskemu rodu pod soncem pripada.

Na različne načine so v različnih časih koroški in nekoroški slovenski rodoljubi skušali zavarovati slovenski del dežele pred nadaljnim ponemčevanjem in mu zagotoviti nemoten naroden razvoj.

Že Zois je preko Kopitarja opozoril francoske zasedbene oblasti, da je velik del Koroške dežele nenemške narodnosti, in s tem dosegel, da je bil del slovenske Koroške priključen ilirskim provincam.

Koroški rodoljub Andrej Einspieler, soustanovitelj Mohorjeve družbe, je zastopal stališče, naj se Koroška razdeli v nemški in slovenski del in se da Slovincem iste pravice kot Nemcem.

V dobi taborov so Koroški Slovenci bučno in soglasno zahtevali svoje narodne pravice in Zedinjeno Slovenijo.

Anton Korošec je že leta 1909 v štajerskem deželnem zboru in pozneje v dunajskem državnem zboru v majniški deklaraciji zahteval, da se slovenska dela Štajerske in Koroške združita z drugimi slovenskimi deželami.

Po prvi svetovni vojski je skušala slovenska in pozneje jugoslovanska vlada rešiti koroško vprašanje z orožjem. Slovenska ofenziva se je žalostno končala, jugoslovanska, pri kateri so Slovenci znatno sodelovali, je imela poln uspeh in prinesla velikemu delu slovenske Koroške za kratko dobo narodno svobodo.

Ob plebiscitu je 10.000 Slovencev iz različnih razlogov glasovalo za Avstrijo in tako zapravilo uspehe jugoslovanske ofenzive. Meja med Avstrijo in SHS se je z Vrbskega jezera in s Svinje planine pomaknila na Karavanke.

Osamljeni in izročeni na milost in nemilost verolomnim in zmage pijanim Nemcem so Korošci dočakali priključitev Avstrije k nacistični Nemčiji in napad Nemčije na Jugoslavijo, kar je imelo zanje najstrahotnejše posledice: izgone iz dežele (Gauverbot), izseljevanje in zaplenjenje premoženja, prepoved slovenske besede v javnosti in v družinskem krogu. Pod pritiskom nacistov je tudi škofija prepovedala slovensko pridigo, molitev in petje po cerkvah. Skoraj vsi slovenski duhovniki so morali zapustiti svoje fare in jih prepustiti nemškim duhovnikom.

Med tem ko so bili slovenski možje in fantje prisiljeni boriti se na tujih bojiščih za zmago svojih tisočletnih tlačiteljev, so se nesramni nacisti ponoči plazili okoli slovenskih domov in poslušali, ali v hiši še govore slovensko. Geštapovci (GESTAPO = GEheime STAats POLizei — tajna državna policija) pa so slovenske ljudi nasilno trgali z domače grude in v njihove domove naseljevali nemške družine. Bodočnost Koroških Slovencev je bila po človeški sodbi brezupna.

50.000 Koroških Slovencev je bilo določenih za izselitev. Križem Evrope bi jih nacisti raztresli, da o njih ne bi ostalo sledu. A kakor Mussolini ni utegnil uresničiti svojega načrta, po katerem bi bilo gorsko prebivalstvo Julijske Benetije preseljeno v na pol prazno Južno Tirolsko, tako so neuspehi na bojiščih tudi Hitlerju in njegovim pajdašem preprečili, da niso v celoti izvedli satanskega načrta.

Grozodejstva nacistične zveri so

združile ves svet v skupen odpor. Vedno slabše je šlo Nemcem na bojiščih. Napovedanih in pričakovanih zmag za vzpostavitev tisočletnega nacističnega rajla kar ni bilo. V zameno pa so noč za nočjo prihrumele nad Veliko Nemčijo jate sovražnih letal in sipale na krivice in nedolžne grozo in smrt. Poraz Nemčije je bil vsak dan bliže.

V tistih strašnih vojnih nočeh je postajalo tudi Avstriji težko pri srcu. Želeli so ji bilo, da se je združila s Hitlerjem na življenje in smrt. Pred oči so ji stopila drugo za drugim hudodelstva, ki jih je zagrešila v teku stoletij. Vsa zgrešana je šla sama vase in delala dobre sklepe za bodočnost:

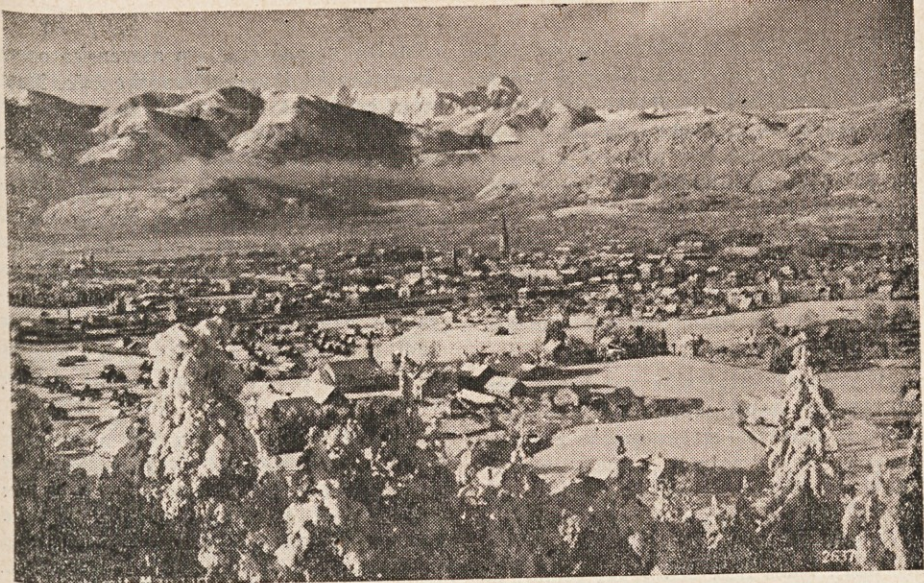
— Stara sem že in po meni bo. To pot mi sovražniki pač ne bodo več prizanesli. Le čemu sem se vrgla Hitlerju v naročje! Vsaj nekoliko bi se morala pred njim braniti in bi bil moj položaj veliko lažji. A jaz vem, kaj mi je storili. K spovedi pojdem in se svojih grehov prav in čisto spovem. Na kolenih bom prosila zmagovalce odpuščenja in sprejela še tako težko pokoro, samo da me puste še nekaj časa pri življenju. Takole porečem zmagovalcem:

Moja zadnja spoved je bila pred četrto stoletjem. V mirovni pogodbi naložene pokore nisem v celoti opravila in bi Koroške Slovence najrajši utopila v žlici vode. A tudi pri zadnji spovedi nisem povedala vseh grehov. Zato vključim v to spoved vse svoje grehe za vse življenje nazaj.

Z nečastno zmago pri Suhih Krutih sem izrinila iz dežele kralja Otakarja, ki je bil „ščit za vse kristjane in plemenit kakor orel“.

Brez potrebe sem se zapletla v vojsko s kraljem Matjažem in z dediči celjskih grofov.

Obtožim se grehov Bele gore ter umora Zrinjskega in Frankopana.



Beljak v snežni obleki in z bleščečim Mangartom v ozadju

Spovem se delitve Poljske, česar se doslej še nikoli nisem spovedala.

Priznam, da sem s pomočjo Ogrrov gnjavila druge, zlasti slovanske narode monarhije.

Res je, da sem iz same objestnosti napadla malo Srbijo in se brez odpora združila z Nemčijo.

Priznam, da Adolf Hitler, po rojstvu Avstrijec, nikjer ni bil tako navdušeno sprejet, kakor na Dunaju. Odkar se je pričela vojska, moji otroci v ničemer niso zaostajali za drugimi Nemci v osvajanju tuje zemlje in v preganjanju premaganih narodov. Celo pri vdoru na daljno Norveško so v veliki meri sodelovali moji sinovi, ki so jih po prvi svetovni vojski Norvežani kot lačne otroke sprejeli na svoje domove.

Tako v Evropi menda ni naroda, ki mu ne bi storila kake krivice. Najbolj težko sem se pregrešila seveda do Slo-

vencev. Ne le, da sem jim odvzela dve tretjini ozemlja, na katerem sem se skozi stoletja šopirila; ne le, da jih nisem branila pred brezobzirnimi velikaši, krvoločnimi Turki in vsiljivimi Italijani, temveč sem jih dosledno zapostavljala, prezirala njihov jezik, pravo in navade in si skušala za vsako ceno zagotoviti dohod do morja s popolnim ponemčenjem njihovega ozemlja. Zlasti v zadnjih letih sem se pod plaščem Velike Nemčije z vso silo zagnala proti slovenskemu narodu, tako da sem že mislila, da ga ni več.

To so moji grehi. Žal mi je, da sem jih storila. Trdno sklenem, da se bom poboljšala. Prosim zdravilne pokore in tolažilne odveze.

Tako se je Avstrija pripravljala na spoved, ki naj bi jo opravila po drugi svetovni vojski z namenom, da si reši življenje. Hitlerjeva napoved, da bodo

Nemci v primeru poraza izgubili vsa ozemlja, ki so jih v teku stoletij ponemčili, ji je pretresla do mozga stare kosti.

Vendar se je izkazalo, da je bil njen strah prevelik. Šlo ji je veliko bolje, kakor je zaslužila in pričakovala. Štiri zmagovite velesile so se dogovorile, da bodo ob koncu vojske zasedle Avstrijo in jo rešile nacističnega jarma, ki je v resnici nikoli ni posebno žulil. Mnogim je bil ljubši, kakor zasedba tujih osvoboditeljev.

Koroško in štajersko naj bi po tem dogovoru v celoti zasedli Angleži. Toda prišli so nekoliko prepozno. V zadnjem trenutku se je pojavil še peti, nepredvideni okupator in zahteval svoj del. Titove čete so zasedle južno Koroško in štajersko do bližine Gradca, kjer so jih že čakali Rusi. Šele čez nekaj tednov so Angleži izrinili komunistične čete iz obeh dežel. Da ne bi bila zamera prevelika, so za njimi poslali še večino drugih vojakov in beguncev iz komunističnih držav, ki so pri Angležih iskali zatočišče, zaščito in pomoč.

Koroška in štajerska sta bili trdno v angleških rokah. Jugoslaviji pa je ostalo upanje, da s pomočjo sovjetov na mirovnih konferencah uveljavi svojo zahtevo po Slovenski Koroški.

Na splošno se je mislilo, da bo mirovna pogodba z Avstrijo sklenjena v nekaj mesecih in se bo tako usoda južne Koroške v kratkem odločila. V resnici pa se nikomur nikamor ni mudilo.

Jugoslavija je imela torej dovolj časa, da se je za odločilno borbo dobro pripravila. Zahtevala je obe plebiscitni coni iz leta 1920 in Ziljsko dolino do Šmohorja. Že samo jezikovni in zgodovinski razlogi za izročitev Slovenske Koroške Jugoslaviji so bili dovolj močni, da bi vsako nepristransko sodišče moralo odločiti pravdo Jugoslaviji v prid.

A tudi Avstrija ni držala križem rok.

Angleži so zahtevali za slovensko ozemlje južno od Drave slovenske šole. Nemcem se je po eni strani to zdelo prenevarno in preveč, po drugi strani pa so se hoteli izkazati velikodušne do slovenske manjšine in so zato za vse jezikovno mešano ozemlje — tako so po vojski Avstrijci pričeli imenovati slovenski del Koroške — vsaj v načelu pristali na dvojezično šolo. Na vsem jezikovno mešanem ozemlju naj bi se slovenski in tudi maloštevilni nemški otroci skupno učili poleg nemščine tudi nekaj slovenščine.

Hkrati so prišli Avstrijci z ozemeljskimi protizahtevami do Jugoslavije na dan. Nekateri bi se zadovoljili že z Mežiško dolino, da bi vzpostavili železniško zvezo z Labodsko dolino, drugim je bilo to premalo in bi bili radi imeli jugovzhodno mejo na Savi (Savgrenze).

Šele poldrugo leto po vojski so se meseca januarja 1947 sešli v Londonu zunanji ministri štirih zmagovitih velesil in določili seznam vseh zadev, ki jih bo treba obravnavati v zvezi z avstrijsko mirovno pogodbo (Friedensvertrag). Avstrijem izraz ni bil po godu in so dosledno vztrajali pri tem, da potrebuje Avstrija le državno pogodbo (Staatsvertrag). Avstrija, ki se Hitlerju ni uprla, naj bi tako bila na boljšem kakor drugi narodi, ki so se Nemcem uprli in okušali vse gorje premagancev. Bila naj bi tudi na boljšem kakor tisti narodi, ki se Nemčiji, povečani za Avstrijo, niso upali upreti in so zato morali sprejeti težke pogoje mirovnih pogodb.

Vendar ime samo ne spremeni na stvari. Resnica je, da se je morala Avstrija podati na zagovor pred zunanje ministre takoimenovanih „velikih štirih“ (zmagovitih držav).

Morda bi v resnici padla pred sodniki na kolena in opravila dobro spoved, ako ne bi opazila prijaznega pomežikovanja

od vseh strani. Le Rus se je grdo držal. Avstrijo je brž minil sleherni strah. Namesto da bi pokleknila in svoje hudobije priznala, se je samozavestno postavila pred sodnike in predrzno govorila:

— Od prve svetovne vojske dalje se nisem v ničemer pregrešila. Leta 1938 sem postala prva žrtev nacizma. Za vse, kar se je pozneje zgodilo, jaz ne morem prevzeti nobene odgovornosti in zahtevam od Nemčije vojno odškodnino.

Med sodniki je nastal prepir. Zapadni trije so trdili, da je Avstrija v resnici nedolžna, nasprotno je bil Rus mnenja, da je ni mogoče oprostiti sleherne krivde. Vendar sam Avstrije ni mogel pripisati od tega, da bi padla na kolena in priznala svojo krivdo. Ošabno je še nadalje trdila:

— V zadnji spovedi naloženo pokoro, ki je bila krivična in veliko pretežka, sem vestno opravila in sem za Koroške Slovence vzorno skrbela. Dokaz: Nikoli ni bilo od njihove strani čuti najmanjše pritožbe. Čeravno jih je utrakvistična šola docela zadovoljila, sem jim v zadnjem času dala šole po švicarskem vzorcu. Pojdite pogledat in se boste od nas naučili, kako je treba ravnati z narodno manjšino. Celo nemški malčki se morajo učiti okornega in nepomembnega slovenskega jezika. Nobeni narodni manjšini se ne godi tako dobro kakor njim. Zato pa tudi nočejo nič slišati o Jugoslaviji. Sploh pa je dežela že od nekdaj avstrijska, tako da ne more biti govora o tem, da bi iztrgali del Koroške iz mojega materinskega naročja. Razen tega prosim, da mi vsaj deloma popravite krivico, storjeno po prvi svetovni vojski in mi vrnete Kanalsko in Mežiško dolino.

Po plebiscitu je angleški član plebiscitne komisije potolažil slovenske za-

stopnike, da se noben narod ni docela osvobodil v eni sami vojski. Kaj bo rekel Anglež sedaj, ko je prišla za Slovence druga in morda zadnja priložnost, da se združi slovenski del Koroške z ostalim slovenskim ozemljem. Ali ne bo Anglež prvi, ki bo govoril v prid Jugoslavije, ki se je za Anglijo in po njeni krivdi vrgla v samomorilno in bratomorno vojsko. Kdor je kaj takega pričakoval, je bil ponovno razočaran:

— All right, moja draga Avstrija! je dal Anglež v celoti prav Avstriji in še pristavil: Jugoslovanske zahteve niso vredne papirja, ki so na njem zapisane.

Jes, jes! je potegnil z Angležem tudi Amerikanec, ki nikoli ni bil zmožen razumeti evropskih zadev. Oba skupaj sta pozabila na obljubo, da bo Jugoslavija po vojski dobila zadnjo slovensko vas na Beneškem in Koroškem.

Francoz je bil nekoliko opreznější.

Lepo je pobožal Avstrijo, a tudi Jugoslaviji se ni maral do kraja zameriti. V glavi je že izdelal predlog, ki bi po njem Villach in Klagenfurt sicer ostala v Avstriji, Jugoslavija pa bi dobila njuni skrajni južni predmestji, da bi na njih mogla zgraditi Novi Beljak in Novi Celovec. Tako bi bila koza cela in volk sit.

Le Molotov je na vse avstrijske izgovore, trditve in zahteve ponavljal odločni: Njet! in se delal, kakor da bi mu res kaj bilo za slovenski del Koroške. Tolkel je s kladivom po mizi in kričal, da Horutanci s slovenskimi svečeniki na čelu hočejo Jugoslavijo in da Jugoslavija ne more brez Koroške živeti in da zato sovjeti ne gredo iz Avstrije, dokler Tito ne sede na vojvodski prestol.

Le v tem so si bili vsi edini, da je plebiscit ob priključitvi Avstrije k Nemčiji zgubil vso veljavo in se nanj ni nihče skliceval.

BLAGRI

Spis, ki ga tukaj priobčujemo v slovenskem prevodu, so našli med zapuščino pokojnega svetovnoznane jezuita p. Charles-a. Misli so tako globoke, da je prav, da se tudi Slovenci z njimi okoristimo. Pater jih je sicer namenil redovnicam, a ni dvoma, da bodo nudile bogato duhovno hrano duhovnikom, redovnikom in laikom, zanje osebno in za njihovo apostolstvo.

1. BLAGOR NJIM, KI SKAZUJEJO ČEŠČENJE BOGU

Učenka.

Gospod, rada bi ti prav skazovala češčenje. Ta beseda mi zelo ugaja, čeprav je ne razumem docela. Predstavlja mi neizmerno podaritev vsega mojega bitja, ki se zgubi in obenem zopet najde v tvoji neskončni ljubezni. Toda v teku mojih dni mi ni lahko najti ur za samoto. Moji neznatni, a mnogoteri opraski me vznemirjajo; včasih čutim v dnu svoje notranjosti lahko žalost: toži se mi po tem češčenju, ki bi rada, da je popolno in neprestano.

Saj vem, kaj bi s tem pridobila, in da ima angel čistilne molitve sijajne milosti v rokah. Dobro vem, da bi v pokojni luči češčenja izginila nasilnost mojega značaja in moj notranji hrup. Vem, da bi podelila vsej moji dejavnosti mirno in privlačno ponašanje, ki je svojstveno božjim rečem. Zdaleč iznad vrhov, nekoliko opažam obzorje te obljubljenе dežele; in prosim klečé, v imenu vsega, kar si mi že podelil, ne odreci mi vstopa vanjo. Tudi tu mi bodi Učenik, posebno še tu; jaz pa bom tvoja zvesta učenka, hodila bom po tvojih stopinjah, sledila ti bom po tvojih potéh

pravičnosti proti cilju najinih srečanj.

Učenik.

Otrok moj, izza dne, ko si prejela v sveti Cerkvi krst v vodi in Duhu, ni v tebi nič globljega kakor poziv tvojega Boga, da mu skazuješ češčenje. Ne omalovažuj nikoli te želje. Od mene prihaja in k meni te mora voditi. Drugo za drugo bo odpravila vse nizkosti tvoje duše; tvoje najmanjše kretnje bodo prežete z zdravom in sveto vnetjem. Kajti bogočeščenje ni ponašanje v kakem trenutku, ni osredotočen napor ob določenih urah. Prešinjati mora vse, do najskromnejših stvarnosti tvojega vsakdanjega življenja ter vse osvetljevati s svojim nadnaravnim žarom.

Poslušaj, in tvoje srce naj bo pozorno.

Boga moliti se ne pravi, z rokami si zakriti oči ter se delati, kakor da je svet ukinjen. Ne, svet ni ukinjen. Moja dobrota mu nenehoma daje obstoj. Svojega češčenja ne moreš naslanjati na pretvaro.

Boga moliti se tudi ne pravi, odpirati oči prav široko ter radoznelo smisel, obvladati svet, in kakor bi stvari mogle govoriti.

Le ena svetloba je, in samo ena

beseda: luč, ki je večna, in Beseda Očetova. Le v luči resnice in v besedi, ki ne laže, najde tvoja molitev stvarnost. Ve drugo je zguba časa. Čas pa vedno uničuje, kar ostvari sam.

Kadar moliš, ne pobegni s sveta, še po poti molitve ne, ampak gledaj ga, ta svet, in poslušaj njegov hrušč, kakor ga jaz neprestano gledam in poslušam. Moliti se ne pravi, zamenjavati predmet videnja z drugim; ne, ampak videti reči, vse reči, v njihovi pravi luči in kakor jih osvetljuje večnost.

Moliš lahko v samoti. V samoti se razlega kakor burja, odmev vsega sveta, celo njegove preteklosti in prihodnosti. Prav je, da se umakneš stran od meteža, ne zato, da se mu izogneš, marveč da ga vidiš tem bolje. Moliš lahko tudi sredi množice. Množica je slika veseljstva. Podobna je čredi. Da razumeš, kaj hoče pastir, je najbolje, da se uvrstiš med ovce.

Nočem, da se tvoja molitev prilagodi samo tišini. Ne mogla bi se ustavljati hrumečim udarcem stvarnosti, ki te obkrožajo z vseh strani in s katerimi si v svojem apostolskem delu nenehoma v stiku.

Nočem pa tudi, da bi ti bila samotna kdaj mučna, kakor da ni polna blagoslova moje pričujočnosti, in kakor da je samotna omotična praznота.

Nauči se neprestane molitve, kakor svetilka, ki gori mirno sredi hrupne množice, in ki ne ugasne, ko postane ulica prazna. Duh tvoje molitve mora biti v tebi; kot darovanje, ki nikdar ne preneha, in kakor dve roki, vedno dvignjeni.

V njej boš merila — ne razdaljo, ki naju loči, ker nočem, da bi bila med nama kaka razdalja, saj iskrenim srcem sem vedno blizu; odkrila pa ti bo, da se moja neskončnost in moja večna mogočnost družita s tvojo slabostjo, in da hočem, da sva za vedno skupaj, da nosiva breme mojega večnega dela.

Jaz nisem trd Gospod. Kadar ukazujem, ti bodo moje besede dale, da boš hotela, kar povedo. Kadar pa so moje zahteve neizprosne, so varuhinje tvojih resničnih vrednot. Vrzi v molitev vse svoje skrbi. Kdor moli, se ne ozira, ampak zre naravnost predse. Molitev bo venomer obnavljala čistost tvojih želja in ti bo ostvarila dušo, ki se bo v vsem ujemala z mojim božjim hotenjem. Z recepti in s človeškimi postopki te nihče ne bo mogel naučiti te edinstvene umetnosti ter te izročiti tvojemu Stvarniku. Samo jaz, ki poznam najmanjše kotičke tvojega bistva ter te vtapljam v svojo luč, morem doseči od tebe popolno in tiho privolitve duše, ki se preda odkrito in brez pridržka.

Molitev, celo na kolenih, mora biti odpočitek in osvobojenje. Tvoja edina želja bodi, vedno bolj moja biti: ne, da izgineš v temni ničnosti, marveč da boš bolj popolno in z večjo radostjo takšna, kakor sem te hotel in te še vedno hočem: posvečena službi Njega, ki ne mine.

† O. Charles, priobčila „Nouvelle Revue Théologique“, Louvain, Belgija, prevedel fr. dr. H. Vodenik O. C. R.





IZVRŠENA OPOROKA

Stara učiteljica, ki je živela malo ven iz naselja in že uživala zasluženi pokoj, je bila za tamošnje ljudi kot neke vrste narodni spomenik. Vsi so jo globoko spoštovali in ni ga bilo človeka, ki bi si upal kaj slabega o njej govoriti. Saj je bila vzgojila tri rodove, med njimi tudi župana Pepona.

Zato je prišlo kar samo po sebi v navado, da so ji dali v trgovini, če je poslala kupit za petdeset lir mesa, surovega masla ali kakega drugega živila, iste stvari za dvesto ali tristo lir, računali pa samo petdeset. In če si je želela dve jajci, jih je dobila pol ducata, in to vse dotlej, ko jih ji je zdravnik prepovedal, češ da ji ne storijo dobro.

Ne samo prebivalstvo na splošnem, tudi don Kamilo je imel nek strah pred njo, zlasti od tistega dne, ko je njegov pes po nesreči preskočil vrtno ograjo in stari učiteljici polomil nekaj rož. Od tedaj mu je vedno zagrozila s palico, kadar ga je srečala in dodala, da je pekel tudi za boljševiske župnike.

Zlasti pa je bila huda na Pepona. Ko je bil še otrok, je enkrat prišel v šolo z žepi polnimi žab, krstač, polžev in druge golazni, spet drugič pa je ponosno prijahal na kravi.

Ko je zvedela, da so Pepona izvolili za župana, je proti svoji navadi zapustila svojo sobo, odšla na glavni trg in se tam ustavila pred proglasom, ki ga je sestavil Pepon. Nataknila si je očala, z namrščenimi obrvmi sledila vrsticam od začetka do konca, nato pa vzela iz torbice rdeč svinčnik in ves proglas temeljito popravila. Spodaj pa je napisala: „Osle, nezadostno!“

Dasi se je takoj zbralo okrog nje pol vasi in so prihiteli tudi Peponovi pristaši, si ni upal nihče izreči ene same besede.

Ruska katoliška cerkev v Belgiji

V Chevetognu v Belgiji so zgradili novo cerkev za ruske katoličane. Cerkev je zgrajena v bizantinskem stilu in jo je posvetil mons. Pavel Meletijev, škof grško katoliškega obreda. Mons. Meletijev je rojen Rus in živi sedaj pri salezijancih v Bruslju. Cerkev je tipično ruska in je kopija svetišča, ki jih nazivajo tudi novgorodske. Pri posvetitvi je bil navzoč tudi kardinal Tisserant in pa papeški nuncij v Belgiji, prišli pa so še drugi belgijski škofje in opatje.

Cerkev je pri samostanu, ki je bil zgrajen v letu 1926 in se prebivalci samostana posvečajo predvsem študiju vzhodnih vprašanj.

Izredni ukrepi za kitajsko Cerkev

Kongregacija za širjenje vere je izdala posebne ukrepe za duhovnike, ki žive v kitajskih škofijah, ki so ohranile zvezo s katoliško Cerkvijo v Rimu. Ukrepe je podpisal kardinal Fumasoni-Biondi, prefekt kongregacije in sicer dne 1. marca, objavljeni pa so bili v avgustu. Ukrepi pravijo:

„Sv. kongregacija za širjenje vere podeljuje posebne ugodnosti vsem tistim duhovnikom, ki ohranjajo vezi miru in skupnosti s sv. stolico v Rimu in žive na področju škofij Šanghaj in

Prišla je zima in stara učiteljica že ni več zapustila hiše. Sicer je bila z drvni dobro preskrbljena, kajti vsako noč se je našel kdo, ki ji je preko ograje vrgel sveženj dračja ali butaro drv, toda njeno zdravje je naгло hiralo. Tako je nekega dne poslala pošto don Kamilu, naj jo čim preje obišče.

Don Kamilo ni mudil niti trenutek. Naglo je vstopil v sobo, kjer je na veliki beli postelji ležala učiteljica, bolj suha in majhna kot kdar koli popreje. Ko se ji je župnik približal, se je gromko zasmejala.

„Kajne — je začela — bilo bi vam všeč, če bi se obtožila raznih nedostojnih stvari iz preteklega življenja. Pa ne bo kruha iz te moke. Hočem umreti spravljena z vsem svetom, s čisto dušo, pa sem vas poklicala, da vam povem, da nisem nič več jezna, ker mi je vaš pes takrat polomil nekaj rož.“

„In jaz vam odpuščam,“ je tiho dodal don Kamilo, „da ste me imenovali boljševiski župnik.“

„Hvala — je odgovarjala stara učiteljica — toda ni bilo potrebno. Važen je namen in jaz vem, da sem vam to rekla zato, ker ste si to zaslužili, kot Pepon svojega ‘osla’.“

Don Kamilo je skušal nato starki predočiti, da je prišel čas, ko naj se poslovi od svoje lastne osebe in hvale, ki si jo daje, kajti drugače bo težko prišla naravnost v nebesa, toda gospodična Jožefa — tako so jo klicali — je zaničljivo zamahnila z roke in vzkliknila:

„Meni nebesa ne morejo uiti!“

„Ne govorite tako predrzno,“ ji je sladko prigovarjal don Kamilo. „Nihče izmed nas nima jamstva, da je vedno živel po božji volji.“

Gospodična Jožefina se je zadovoljno nasmehnila.

„Nihče razen mene! Kajti preteklo noč se mi je prikazal Kristus in mi povedal, da bom šla naravnost v nebesa. Ali pa morda vi več veste kot Jezus Kristus sam?“

Na take razloge seveda župnik ni vedel kaj odgovoriti. Umaknil se je v kot sobe in tam začel z molitvami za težke bolne.

Sučov in nadškofije Nanking na Kitajskem.

Ker redni ordinariji omenjenih škofij niso več na svojih mestih, bodisi da so ovirani ali pa odsotni in z njimi niso mogoče nobene zveze in ker tisti, ki sedaj vodijo te škofije, niso prejeli svojih mest tako, kakor to predpisujejo sv. kanoni ali pa posebni ukrepi, ki so bili izdani za take primere, ali pa so sami pristali na to, da so bili nezakonito imenovani, je imenovana kongregacija sklenila v skrbi za dobrobit duš in upravo omenjenih škofij redeliti posebne ugodnosti za čas, dokler bodo trajale take okoliščine. Te ugodnosti prejemajo vsi duhovniki škofij šanghaj in Sučov in nadškofije v Nankingu pod pogojem, da so ti duhovniki ohranili vezi miru in skupnosti s sv. stolico.

1. vsi ti duhovniki, ki so od rednega ordinarija prejeli pravico spovedovati in nimajo nad seboj nobenih omejitev, morejo na vsem ozemlju svoje in omenjenih škofij opravljati pastirske službe in dušnega skrbstva, seveda samo tedaj, ako ni bil v tistem področju nastavljen drug duhovnik kot zakonit dušni pastir.

2. ti duhovniki morejo veljavno blagoslovljati zakonske zveze, seveda pod pogojem, da sta obe stranki svobodni in če proti temu ni za-

Kmalu nato je prišel Pepon.

„Odpuščam ti tisto zadevo z žabami in ostalo golaznijo. Na dnu srca nisi tako slab, kakor se kažeš. Zato bom molila zate, da ti Bog odpusti tvoje zločine.“

„Gospodična,“ je skušal Pepon rahlo ugovarjati, „jaz nisem še nikdar storil takega zločina.“

„Lažeš!“ je ostro povzdignila stara učiteljica svoj glas. „Ti in ostali boljšeвики ste izgnali kralja in ga poslali na nek daljni otok, da tam umre od gladu s svojimi otroki.“ Nato je bruhnila v krčevit jok.

Rdečemu županu je postalo nerodno.

„To ni res, gospodična učiteljica!“ je vzkliknil Pepon.

„Res je,“ je trdila svoje učiteljica, „saj mi je povedal Biletti, ki bere časopise in posluša radio.“

„Tako jutri mu razbijem obraz, temu nemarnemu reaktorju,“ je grozil Pepon. „Dajte, don Kamilo, recite vi gospodični Jožefi, da to ni res.“

Don Kamilo se je približal.

„Ničesar ni res ne o otoku ne o smrti od lakote.“ ji je dejal nežno.

„Hvala Bogu!“ je starka bila spet mirna.

„Sicer pa,“ je postal Pepon pogumnejši, „nismo bili le mi, ki smo ga pregnali. Bile so volitve in izkazalo se je, da je bilo tistih, ki ga niso marali, več kot tistih, ki so bili z njim. Tako je moral iti, toda nihče mu ni rekel ali storil ničesar. Tako se postopa v demokraciji.“

„Kaj demokracija!“ se je učiteljica spet razburila. „Kralje je treba spoštovati!“

Pepon je umolknil. Kaj naj bi pa še rekel v svoje obrambo?

Nato je gospodična Jožefa spet spregovorila.

„Ti si župan, zato poslušaj mojo oporoko: To že veš, da hiša ni moja; kar bo ostalo obleke, jo razdeli med potrebne. Knjige si ohrani zase, kajti zelo so ti potrebne. Vaditi se moraš v pisanju in učiti se glagolskih oblik!“

Pepon je pritrdil.

„In hočem, da ovijete mojo krsto z zastavo, na kateri je kraljevski grb. Našel jo boš v omari.“

držkov, ki jih cerkev predvideva.

3. enako morejo podeljevati dispenze za sklepanje zakonov, kakor to določajo kanoni 1043, 1044, 1045 in v nujnih slučajih v smrtni nevarnosti tudi tedaj, če je bil zadržek odkrit predno je bilo vse pripravljeno za zakonsko zvezo.

4. morajo pa voditi točno knjige o vseh podeljenih krstih, sv. zakonih in dovoljene dispenze vpisovati v te knjige.

Jezuit — član diplomatske delegacije

Indijska vlada je letos spet imenovala za člana svoje delegacije pri Združenih narodih jezuita p. Jeroma D'Souza, ki je bil profesor na jezuitskem zavodu najsvetejšega Srca v Shembaganourju. Vodja delegacije je znani diplomat in član osrednje vlade Krishna Menon. Delegacija šteje samo deset članov. P. Jerome je bil njen član že preteklo leto.

Ko se je 1. 1949 sešla ustavodajna skupščina, da izdela novo indijsko ustavo, je bil p. D'Souza njen član. V delegaciji pri OZN je bil že tudi leta 1951 in 1955.

Pastirsko pismo kard. Višinskega

V začetku šolskega leta so v vseh poljskih cerkvah brali pastirsko pismo kardinala Višinskega in sicer o potrebi

Nato je še šepnila: „Bog te blagoslovi, moj otrok, čeprav si boljševik,“ in za vedno zaprla oči.



Naslednji dan je Pepon sklical občinsko sejo in povabil nanje zastopnike vseh političnih strank. Najprej jim je javil učiteljičino smrt, povedal, da gre za zaslužno osebo in da bo zato občina nosila vse stroške pogreba. Na koncu je še razkril pokojničino poslednjo željo o zastavi s kraljevskim grbom.

„To vam povem zato, da lahko sedaj vsak pove svoje mnenje.“

Prvi je spregovoril zastopnik akcijske stranke.

„Ne moremo radi spoštovanja da ene osebe onečastiti spomina vseh sto tisočev onih, ki so se žrtvovali za zmago republike. Gospodična Jožefa je sicer res delovala v času monarhije, toda njeno delo je bilo ne za monarhijo, temveč za narod in zato je prav, da se na njeno krsto položi tista zastava, ki jo sedaj narod časti.“

„Zelo dobro povedano!“ je pritrdil Begolini, ki je bil bolj socialisti kot sam Marx. „Minila je doba čustev in hrepenenj; če je hotela zastavo z grbom, bi pač morala umreti pred letom 1946!“

„Poleg tega,“ je pripomnil lekarnar, vodja zgodovinskih republikancev, „če dovolimo staro zastavo, lahko pride do nemirov in spomin plemenite učiteljice bo za vselej onečaščen.“

Na vrsto je prišel predstavnik krščansko-demokratske stranke. „Vsi smo spoštovali in ljubili drago pokojnico — je začel s slovesnim glasom — zato je naša dolžnost, da preprečimo vsako dejanje, ki bi zmanjšalo pomen častitljive pokojnice. Zato se pridružujem tistim, ki so odsvetovali rabo kraljevske zastave.“

Pepon je zadovoljno prikimal. Nato se je obrnil k župniku, ki je tudi prejel povabilo na posvet. Don Kamilo je bil bled v obraz.

„Kako je pa vaše mnenje, don Kamilo,“ ga je vprašal rdeči župan.

„Preden bom govoril, bi rad slišal vaše mnenje,“ si je skušal pomagati župnik iz zagate.

vpisa otrok za verski pouk v šolah. Kardinal pravi med drugim:

„Bog obvaruj, da bi se zgodilo zaradi malomarnosti nekaterih staršev, ki otrok ne bi pravočasno vpisali, da bi otroci drugih staršev zaradi tega ne mogli obiskovati verskega pouka. Verski pouk dovoljujejo šole samo v tistih šolah, kjer večina staršev pri vpisu izreče to željo. Zato pošiljajte svoje otroke samo v tiste šole, kjer se daje tudi verski pouk. To je dolžnost vesti in morate ji ostati zvesti. Društvo za laične šole namreč ni vključilo verouka v svoj učni red in otroci teh šol nikdar ne bodo slišali besede o Bogu.

Število katoličanov v Angliji narašča

Člani angleške katoliške delavske organizacije, žosisti, so tik pred romanjem v Rim opravili posebno nalogo. V Londonu in drugih angleških mestih so obiskali nad 340.000 hiš in stanovalcem razdelili vprašalne pole o verski pripadnosti in o izvrševanju verskih dolžnosti. Statistične podatke so začeli zbirati koncem avgusta in v začetku septembra so že objavili prve podatke. Sicer je še možnih kaj sprememb, vendar iz dosedaj zbranih podatkov se vidi, da je v Angliji mnogo več katoličanov, kot pa se je v začetku mislilo. Dosedaj so splošno

„Prav!“ je pristal Pepon in si popravil ovrtnik.

„Kot župan se vam zahvaljujem za izražena mnenja in se jim tudi sam pridružujem. Toda v naši občini ne vlada župan, temveč komunistična partija, zato slovesno izjavljam kot vodja stranke, da mi je prav malo mar, kakšno mnenje imate vi o zastavi. V istem svojstvu odrejam, da bo imela gospodična Jožefa jutri na krsti zastavo s kraljevskim grbom, kajti za me velja velika pokojnica več ko vi vsi skupaj in če kdo z mojo odločitvijo ni zadovoljen, naj mi pove, da ga lastnoročno vržem skozi okno. Imate, gospod župnik, morebiti kako pripombo?“

„Umaknem se višji sili,“ je olajšano odvrnil don Kamilo.



Tako je nastopila naslednji dan gospodična Jožefa svojo poslednjo pot na pokopališče. Nosili so jo Pepon, Sivec, Furija in Prismuknjeneč, vsi z rdečimi rutami okrog vratu. Toda na krsti je žarel kraljevi grb, kot si je to želela stara učiteljica.

navajali, da je v Angliji 10% vsega prebivalstva katoliške vere. Dva tedna pred štetjem je mons. Knight pisal v nekem dopisu listu Observer, da znaša po njegovem mnenju število katoličanov 9%. Iz prvih pregledov pa so ugotovili naslednje: 64,36% prebivalstva pripada uradni anglikanski cerkvi, 18,91% je katoličanov, 9,86% jih pripada takozvani svobodni cerkvi, 2,34% je pripadnikov raznih drugih ver, 4,44 odstot. pa jih je navedlo, da ne pripadajo k nobeni veroizpovedi. Izmed ostalih vprašanj: tri četrtine ljudi veruje v nebesa, manj ko polovica jih veruje v pekel, tri četrtine je odgovorilo, da ni nujno iti vsako nedeljo v Cerkev.

ŠTIRI TISOČ METROV NAD MORJEM

PRI GOSPODU ZUPANU

Pot s postaje do zavoda, kjer deluje g. Zupan, ni ravno dolga. Kljub temu sem vzel taksi, kajti bila je že noč in v temi se človek v tujem mestu lahko hitro zgubi.

V zavodu sem g. Zupana hitro našel. Bil me je silno vesel, kajti že nekaj let ni mogel govoriti z nobenim rojakom. Takoj me je peljal k predstojniku zavoda, ki me je očetovsko sprejel in bil ves čas do mene izredno pozoren.

Pri večerji sem doživel veliko presenečenje: na mizi je stalo vino. Temu sem se zelo čudil, kajti rečeno mi je bilo pred odhodom iz Argentine, da v Boliviji vina ne poznajo.

Res sem tekom potovanja tudi sam prišel do prepričanja, da je v Boliviji mogoče dobiti le pivo ali brezalkoholne pijače. Sedaj pa kar naenkrat vino na mizi! Pa so mi pojasnili, da tudi v Boliviji raste vinska trta, zlasti po raznih dolinah med Potosijem in Tupizo, kjer je klima poleti vroča in grozdje lahko dozori. Središče vinogradov je mesto Camargo. Se pa domači Indijanci z vinogradništvom ne bavijo. Oni ljubijo le žganje, ki se ga pogostoma napijejo. Zato so le tujci tisti, ki se zanimajo za vinsko trto. Ko sem nekaj dni kasneje obiskal v Potosiju frančiškane, ki so iz Toskane v Italiji ter redemptoriste iz Alzacije v Franciji, sem dobil

vina na pretek, in to tako izbranih vrst, da sem moral svoje mnenje o bolivijskem vinu temeljito popraviti. Še danes mi je v spominu brat pri redemptoristih, ki je kot v Kani Galilejski postavil najprej navadno vino na mizo, nato pa prinesel boljšega iz leta 1953 in nato še boljšega iz leta 1948.

Gospod Zupan kljub oddaljenosti od slovenske skupnosti živo čuti s slovenskimi izseljenci, moli za naš narod in rad dopisuje v duhovniško glasilo „Omnes unum“.

Iz tega glasila sem tudi povzel nekaj podatkov o verskih razmerah v Boliviji.

VERSKI POLOŽAJ

Po statistiki iz leta 1953 pride na 4.313.000 prebivalcev 379 župnij z 236 svetnimi in 531 redovnimi duhovniki. To bi pomenilo, da pride na 5000 ljudi en duhovnik, seveda v podmeni, da so vsi duhovniki zaposleni v dušnem pastirstvu. Ker pa temu ni tako (mnogo duhovnikov deluje v šolah in po zavodih), pride dejansko en duhovnik na 10 tisoč vernikov. Na visoki planoti je razmerje še slabše. Tam pride en duhovnik na 30.000 do 50.000 ljudi.

Na ozemlju visoke planote sta dve nadškofiji, ozemlje na vzhodu pa je razdeljeno v šest apostolskih vikariatov.

Španci so bili sicer do Indijancev kruti, a nekaj dobrega so jim pa le prinesli: pravo vero. Z osvojevalci so vedno hodili tudi redovniki: najprej dominikanci, mercedarci in frančiškani, kasneje pa še avguštinci in jezuiti.

Po deželi so pustili ti redovniki takozvane doctrineros (učitelje krščanskega nauka). Niso delali slabo in katoliška zavest se je med Indijanci močno ukoreninila.

Španski misijonarji so vcepili novim kristjanom smisel za mašo in ljubezen do praznikov. Niso jih pa vzgojili za zakramentalno življenje. Zato še danes prebivalstvo rado naroča maše, moli za rajne in proslavlja z bučnim veseljem in slovesnimi procesijami svoje praznike, ne hodi pa skoro nič k zakramentom. Prazniki, ki jih prizna v Boliviji tudi



Gospod Janez Zupan

država, so: novo leto, štirje dnevi pusta (od pustne nedelje do vključno pepelnice), sv. Rešnje Telo, sv. Peter in Pavel, 5. do 7. avgust (praznik bolivijske neodvisnosti), Marijino Vnebovzetje, 12. oktober (odkritje Amerike), 8. december in božič.

Po proglasitvi neodvisnosti so morali vsi tuji duhovniki razen frančiškanov zapustiti deželo. Posledica je bila strašna verska nevednost, kateri so ljudje zapadli.

Ker so verniki zahtevali duhovnikov, so škofje v preteklem stoletju posvetili mnogo moških in fantov, ki niso imeli zadostne priprave. Zaradi tega je sloves bolivijskega duhovnika domačina na precej nizki stopnji še danes. Ljudje bolj cenijo tujca redovnika kot lastne duhovnike, kar domačinom seveda ni všeč, a

kaj ko so dejstva taka, da jim ne morejo ugovarjati.

Veliko škodo povzroča katoliški stvariti tudi zakon o razporoki iz leta 1931, ki še bolj razdira že itak razrvano družinsko življenje.

Danes storijo marsikaj dobrega takozvani „leteči misijoni“. Po dva duhovnika, dve redovnici, ena bolničarka in en laik, ki je izvedenec za socialno gospodarske zadeve obiskujejo naselje za naseljem, zlasti kraje, kjer ni stalnega duhovnika. Duhovniki delijo zakramente, urejajo zakone, redovnice pa poučujejo verouk.

Indijanci so kljub katoliški veri silno vraževerni. Tako verujejo, da bodo na drugem svetu duše kaznovane, če jim ne nesejo hrane na grob. Prav tako se nebo odpre tisti duši, za katero si najprej molil, nato pa plesal in se ga napil. Mnogi hodijo od hiše do hiše, zmolijo očenaš za rajnega in njemu na čast spijejo kupico „pisca“ (žgane pijače). Če svetnik ne ustreže, se vstopijo pred njegov kip in ga ozmerjajo z najbolj krepkimi izrazi.

Velik dogodek so vsako leto za bolivijske indijanske vernike proščenja. Značilna za ta proščenja je ustanova botrov (presterios). Tak „presterio“ je dolžan poskrbeti za zadostno jedajo in pijačo za vso vas. Ni važno, če bo potem stradal prihodnja leta. Čast velja več kot denar. V dneh proščenja se vrstijo slovesne maše in procesije, na noč pa sledijo pijančevanje, divji plesi in nemoralnost najhujše vrste. In vse to se dela z namenom, da se da poudarek cerkvenemu prazniku!

Vsi omenjeni pojavi bolivijskemu katolicizmu ne delajo časti in ga hromijo. Vendar pa je opaziti tudi marsikaj dobre volje, zlasti po mestih.

Zelo vplivna je delavska Katoliška akcija (JOC). Nastopa zoper alkoholizem in nemoralnost v filmih ter revijah. Ta organizacija je tudi dosegla pri vladi, da zvečer noben mladostnik ne sme iti v bar ali gostilno.

Ustanavljajo tudi kmečko Katoliško akcijo — Acción católica rural.

V Cochabambi deluje Katoliški institut za študij, ki naj bi se sčasoma razvil v katoliško univerzo. Prav tako pripravljajo istotam katoliško učiteljske, ki je silno potrebno, saj je sedanje učiteljstvo vse svobodomiselno in laicistično usmerjeno.

Katoliškega dnevnika bolivijski katoličani še nimajo. V La Pazu sta vodilna dva dnevnika: „La Razón“, ki ga izdaja država, ter „El Diario“, ki je neodvisen in ga zato ljudje veliko več berejo kot režimsko glasilo. Do vere je „El Diario“ strpen in celo vsak dan prinese razlago evangelija.

Zelo borben katoliški list pa je tednik „Presencia“, ki gre zelo na živce voditeljem Bolivijske delavske centrale, kjer imajo odločilen vpliv levičarski sindikalisti. Ta list stalno s podatki biča gnilobo in zlorabe v omenjeni centrali ter pogumno opozarja na rastočo komunistično nevarnost.

PRISILNI POSTANEK V POTOSI

Le dva dneva sem utegnil ostati v Sucreju, kajti že v ponedeljek 18. marca sem moral nastopiti pot nazaj na glavno progo, če sem hotel ujeti vlak, ki iz La Paza vozi vsak teden ob ponedeljkih v Antofagasto ob Tihem morju.

Kljub malo časa sem si mesto natančno ogledal. Zelo mi je bil všeč glavni trg, kjer vsako soboto in ob nedeljah igra vojaška godba poskočne melodije in kjer si mladi pari kot povsod po svetu sprehajaje se razkrivajo svojo ljubezen.

Mogočna stavba je tudi mestno gledališče, ki so ga zgradili v času, ko je bilo Sucre še prestolnica države. Toda nikdar ga niso otvorili in sedaj turobnost sameva ob vhodu v mesto. Danes je v Sucreju premalo kulturnih ljudi, da bi se moglo vzdrževati. Pravijo pa, da bodo iz njega napravili kino-dvorano.

Vožnjo proti Antofagasti sem dobro začel. A samo začel. Ni mi bilo treba potovati v 2. razredu žalostnega spomina, temveč v motornem vagonu, ki je bil zares udoben in je pred kratkim časom šele prišel iz ameriških Združenih držav.

Toda že takoj na začetku vožnje se mi je pridružil mlad fant, ki se mi je predstavil kot propagandist adventistične krive vere. Dasi doma iz Sev. Amerike, je zapustil iz ljubezni do ideje svoja rodna tla in se obvezal, da bo več let ostal v Boliviji. Starši so italijanskega porekla, sam pa govori zelo dobro španski jezik. Lotil se me je takoj spčetka potovanja, toda ker ga nisem poslušal, se je končno le naveličal in me pustil spet samega.

Po dveh urah smo se ustavili na postaji Villa-Villa (2911 m) nad reko Pilcomayo. In tu se je zgodilo nepričakovano. Po zvočnikih so nam sporočili, naj se vrnemo v Sucre vsi, ki potujemo v Antofagasto, kajti prejšnjo noč se je v bližini postaje Córdor med postajama Potosí in Río Mulato prevrnil petrolejski vlak in popolnoma prekinil ves promet.

Neprijetna novica me je težko zadelala. Ali naj se vrnem v Sucre, kjer sem se od vseh, zlasti od g. Zupana že poslovil? En teden bi moral čakati na naslednji vlak. To se mi je zdelo pa le preveč.

Zato sem se oprijel nasveta, ki mi ga je dal neki čilenski potnik, ki dela v železniških delavnicah v Uyuni: „Pojdimo do Potosíja. Tam smo bližje glavni progi in preje bomo zvedeli kot v Sucreju, ko bo proga popravljena.“

Več kot polovica potnikov je počakala vlak, ki je prišel iz Potosíja, in šel v Sucre, jaz pa sem smatral Čilenčev nasvet za pameten. V njegovi družbi in družbi njegove matere sem ob pol štirih popoldne zagledal „Srebrni grič“ in mesto ob njem.

Kasnejši dogoki so pokazali, da sem ravnal prav. Spoznal sem mesto, ki ga po prvotnem načrtu nisem nameraval obiskati. In bi bila v resnici velika škoda, če tega ne bi bil storil, kajti mesto Potosí je mesto slave, zgodovine in podzemeljskih zakladov.



Ob pol štirih popoldne sem izstopil iz motornega vlaka. Željno sem se ozrl

na oglasno desko v tihem upanju, da stoji zapisano, da je promet že obnovljen. Pa sem upal proti upanju. Hladno so oznanjale bele črke, da do nadaljnjega ni nobenega vlaka proti jugu.

Dal sem postaji, ki leži 3904 m nad morsko gladino, slovo in se usmeril v hrib, na katerega pobočju se je razvilo mesto. Ta hrib nosi ponosno ime „Cerro de plata“ — Srebrni grič. Vzpenja se v obliki stožca v višino 4800 m in je bil vsaj nekdanj poln srebra. Sedaj kopljejo iz njega cink in druge dragocene rude.

Bilo je leta 1545, ko je indijanski pastir Diego Gualca odkril dragoceno srebrno rudo. Že naslednje leto, 4. decembra 1546 je nato Juan de Villarroel ustanovil tudi mesto Potosí. Iz vsega prostranega španskega imperija so se začele zgrinjati v Potosí množice pustolovcev, trgovcev, uradnikov, pa tudi redovnikov. V kratkem času je postalo Potosí največje mesto Južne Amerike. V 17. stoletju je štel 300.000 duš, med tem ko jih ima sedaj le še 47.000.

Španski gospodarji so nabrali po vsej visoki planoti množice brezbrannih Indijancev in jih poteknili po rudnikih. Z njihovo pomočjo so Španci v višini 5.000 metrov nad mestom zgradili 32 umetnih jezer, katerih voda je nato gnala rudniške naprave za čiščenje srebrne rude.

Tri stoletja so gospodarili Španci v tem mestu in odpeljali na španski dvor za 3600 milijonov pesov srebrnega denarja. Denar so kovali kar v mestu samem. Danes je ta kovačnica spremenjena v muzej, ki si ga ogleda vsak tujec, ki mesto obišče.

Tako sem storil tudi jaz. Poslopje je izredno mogočno, sliči trdnjavi in je zgrajeno iz ogromnih kosov rezauega kamna. Pri vratih sem se moral podpisati, kdo sem in od kod prihajam. Nato pa nas je uradnik začel voditi iz sobane do sobane. Toliko zanimivosti je nakopičenih notri, da so potrebne štiri ure, za samo površen ogled. Najbolj veličastne so seveda mogočne naprave za izdelovanje kovancev. Videti je mogoče ves razvoj te važne obrti od naj-

bolj preprostih naprav do zadnjih strojev, že zgrajenih na moderen način.

Potosí leži tako visoko in ima tako odprto lego, da ni videti ob cestah nobenega drevesa ali drugega zelenja. Le glavni trg pred stolnico, ki ga neprestano zalivajo, nudi očem prijetno zeleno barvo. Zrak je že zelo razredčen in veter vleče neprestano. Kakšna razlika s prijetno klimo, ki jo ima Sucre!

Počasi sem se vzpenjal od postaje proti središču mesta. Mrzli zrak mi je prodiral skozi tanko obleko in me opominjal, naj bom previden, če nočem stakniti kakšno pljučnico.

Kar vesel sem bil, ko sem se znašel na glavnem trgu. Pred mano je stala mogočna stolnica, sedež škofa Loayza, enega redkih škofov, ki je bolivijskega porekla. Kot že rečeno, je Potosí do zadnjega časa cerkveno spadal pod Sucre; škofija je šele od leta 1943. Ima pa škof Loayza za pomožnega škofa spet Evropejca: je to mons. Fetter, Alzačan po rodu, ki pripada kongregaciji redemptoristov in tudi živi v njih samostanu v Potosiju.

Med tem ko so cerkve v Sucreju lepe zlasti v svoji notranjosti in slovijo po svojih dragocenih oltarjih, so pa cerkve v Potosiju veličastne zlasti radi svoje arhitektonske oblike. Posebno stolnica in frančiškanska cerkev vzbujata radi svoje mogočne zunanosti občudovanje vsakogar, ki jih vidi in se pred njima ustavi.

Za časa španske kolonije je bil Potosí mesto cerkvá: bilo jih je 32 in uporabljali so jih redovniki najbolj različnih imen. Toda ko je prišel duh svobode tudi preko Potosija, so morali ti redovniki kot španci mesto zapustiti. Danes je odprtih le še 7 cerkvá. Ostale so zaprte in žalostno razpadajo. Tudi opomin, kako je na svetu vse minljivo.

Na glavnem trgu sem odkril tudi zanimiv spomenik. Ob stoletnici osvoboditve (l. 1925) je pritrdila „colonia Jugoslava“ — jugoslovanska skupina v Potosiju spominsko ploščo, na kateri izraža svoje veselje, da je prišlo do bolivijske neodvisnosti. Kdo bi si bil mi-

sil, da so izseljenci iz Jugoslavije pridrli tudi v ta visoki kraj! Verjetno so prišli iz tihomorske obale, kjer so se naselili v začetku tega stoletja številni Dalmatinci iz tedanje avstro-ogrske mornarije. V mestu imajo Jugoslovani zelo dober glas in veljajo za pridne ljudi. Verčinoma se bavijo s trgovino.

Dve kvadri proč od glavnega trga stoji cerkev sv. Frančiška. Že v Sucreju sem zvedel, da jo upravljajo italijanski frančiškani toskanske provincije in da radi vzamejo popotne duhovnike pod streho.

Informacija je bila točna. Gvardijan redovne družine me je prav prijazno sprejel. Zmenila sva se, da bom za hrano in stanovanje opravil toliko maš po njegovem namenu, kolikor dni bom v samostanu ostal. Nato me je peljal v celico, ki je razdeljena v tri dele: vhod, sobo in votlino s posteljo. Tako se mi je zazdelo, da sem zašel v pleterski samostan, kjer sva nekoč s prijateljem Martinom doživela lepoto nočnega bogoslužja.

Celica je bila prilično mrzla, toda postelja je bila topla, ker ni manjkalo odej. Skozi okno sem mogel opazovati „Srebrni hrib“, na čigar pobočju se dviga kot v Sucreju in La Pazu velik kip Srca Jezusovega. Pod oknom je šumela voda in mi govorila o nekdanjih 32 jezerih, ki so v preteklosti dajali važnost in življenje Potosiju.

Zvečer me je gvardijan popeljal v obednico. Čudil sem se obilni in tečni hrani. Postregli so nam z juho, pečenim kozličem, okusnim krompirjem, zelenjavo, sadjem in dobrim vinom bele in črne barve. Pa mi je prijazni gvardijan razložil, da je hrana v Potosiju zelo poceni. Dasi je mesto brez rastlinstva, je pa okoli Potosija mnogo globeli in dolin, v katerih raste vse, kar človek potrebuje. Indijanci potem vse to vsak dan prinese na trg in poceni prodajo. Vino pa je bilo iz dolin za „Srebrnim gričem“.

Naslednji dan je bil praznik sv. Jožefa, ki ga vlada sicer ne prizna, je pa



s strani Cerkve zapovedan praznik. Prišlo je mnogo domačinov, ki so bili prav pobožno pri številnih sv. mašah. Ganila me je misel, da praznujem svoj god sredi teh preprostih ljudi in prosil sem zaščitnika Cerkve, naj prepreči, da bi ta neuka dežela radi hudobije in zaslepljenosti nekaterih postala plen brezbožnega komunizma.

Še tisto dopoldne sem prisostvoval slovesni procesiji v čast sv. Jožefa. Večino so imeli v njej delavci, ki so svečano nosili oblečen kip svetnika, mestna godba pa je igrala poskočne koračnice. Tedaj sem prišel do prepričanja, da bo imel komunizem težko delo, če se bo lotil katoliških izročil dežele.

Popoldne sem si natančneje ogledal mogočno cerkev sv. Frančiška. Leta 1949 je praznovala štiristoletnico svoje posvetitve. Je zelo prostorna in njeni oboki kipijo visoko proti nebu.

Zvečer sem zvedel, da je bila proga očiščena in da je že odpeljal prvi tovorni vlak proti jugu. Z njim je odšel tudi znanec iz Uyunija s svojo materjo, ki sem ju spoznal na poti iz Sucreja proti Potosiju. Sklenil sem, da naslednji dan poizkusim srečo tudi jaz.

Prijetno sem v svežem zraku pre-spal noč. Naslednje dopoldne sem se dvignil po strmih mestnih ulicah še sto metrov višje. Prišel sem do cerkve al-

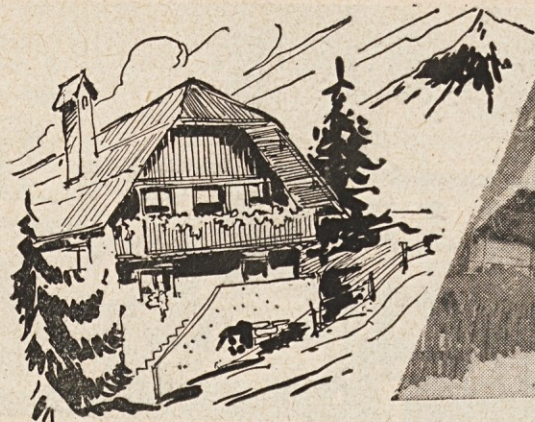
zaških redemptoristov, ki je že tudi bila na tem, da razpade, pa so jo redemptoristi še pravočasno obnovili. Komaj sem povedal, da sem Evropejec in da govorim nemško, sem bil dobrodošel. Ostati sem moral na kosilu, ki se ga je udeležil tudi pomožni škof. Kako se je potem ponovil dogodek iz Kane Galilejske, sem pa že povedal.

Prijazni gospodje so zelo obžalovali, da že odhajam, kajti drugi dan so nameravali napraviti izlet v eno izmed dolin, ki obdajajo Potosí in bi me radi vzeli s seoj. Toda jaz sem želel priti čim prej na glavno progo, pa sem se za zanimivo ponudbo lepo zahvalil in še tisto popoldne poizvedel, če bo zvečer kak vlak odpeljal proti jugu. Dejali so mi, da bo odpeljal ob pol desetih ponoči vlak s petrolejskimi cisternami, ki bo imel tudi en tovorni vagon. Če hočem, lahko odpotujem, dasi mi odsvetujejo.

Takoj sem bil odločen, da grem. Pobral sem svojo prtljago, se civilno oblekel, poslovil od gostoljubnih patrov in odšel na postajo. Začel sem zadnji del svojega potovanja po Boliviji, ki pa se je spremenilo v pravo aventuro, ki zasluži posebno poglavje. Zato za danes končam.

JOŽE JURAK

(Konec prihodnjič)



V E S T I I Z D O M O V I N E

SLOVENIJA

Na praznik Vseh svetnikov je praznoval v Mariboru svoj srebrnomašniški jubilej mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik. Rodil se je leta 1903 v Ribnici na Pohorju, vstopil leta 1924 v semenišče in bil leta 1932 posvečen v Rimu za duhovnika. Leta 1930 je na papeški univerzi v Rimu postal doktor modroslovja, leta 1939 pa še doktor teologije. Pred vojno je bil podravnatelj mariborskega bogoslovja in istočasno profesor za moralno in socialno modroslovje. Vojni čas je preživel na Hrvaškem, kamor so ga pregnali nemški nacisti. Leta 1946 je bil imenovan za lavantinskega pomožnega škofa, po smrti škofa dr. Ivana Tomažiča pa je prevzel upravo prostrane škofije. Za svoje škofovski geslo si je izbral: Bog z vami in njegova Mati.

PRIMORSKE VESTI

V petek, 22. novembra, so pokopali v Gorici izredno slovensko mater, Ivano Piščanc, roj. Pipan. Pred 83 leti se je rodila v škofji Loki. Še mlada je prišla za gospodinjko k bratu Valentinu Pipanu, župniku v Renčah. Tam jo je spoznal Rafael Piščanc, mlad poštni uradnik iz

Trsta in odpeljal s seboj v Barkovlje. Bog jima je dal štiri otroke, tri hčerke in enega sina. Otroci so hodili v slovensko šolo pri sv. Jakobu, dostikrat peskozi ves Trst, ker ni bilo vedno denarja za tramvaj. Po vojni pa je prinesel fašizem gorje tudi v Piščancevo družino. Zapustiti so morali prijazen dom v bregu in odšli v daljno Piso v Toskani. Komaj je oče dosegel zasluženi pokoj, so se vrnili nazaj na Primorsko, pa ne več v Trst, kajti hiša v bregu nad temnomodrim morjem je bila v tujih rokah, temveč v Gorico, kjer so ostali. Pa je prišlo strašno leto 1944, ko so slovenski komunisti v Cerknem ubili na svečnico sina edinca, ljubljenega Ladota. Kar je dobro mater najbolj bolelo, so bili zlobni jeziki, ki so hoteli unazati sinovo dobro ime. Verna, kot more biti le slovenska žena, je imela brata duhovnika, je bila mati duhovnika in njen svak je bil duhovnik. Tudi eno hčerko je darovala Bogu: odšla je v samostan k sestram božje Previdnosti. Umetniško nadarjena je svoje darove posredovala tudi otrokom: pok. Lado je bil pesnik. Marta glasbenica, Zora je pisateljica. Tudi „Duhovno življenje“ je že objavilo prenekatero črtico izpod njenega perja.

vitega peresa. Sicer pa pri taki materi tudi ni moglo biti drugače, ko pa je izžarevala okrog sebe ljubezen do vsega lepega in plemenitega. — Tolikokrat se zgledujemo ob lepih vzgledih drugih, svojih pa ne vidimo. Tu imamo primer zgledne krščanske žene, ki nam bo v čast tudi na sodni dan. Naj v miru počiva ob strani svojega moža, preostalim svojem pa naše iskreno sožalje!

Sv. misijon v Trstu. Po tržaških cerkvah, kjer je slovenska služba božja, se je v začetku oktobra vršil sv. misijon in sicer v župnijah Barkovlje, Rojan, Sv. Anton, Sv. Jakob, salezijanci, škedenj. Zaključil se je v nedeljo, 13. oktobra. Razumljivo, da sv. misijon ni spreobrn timer vseh naših ljudi. Povabila so dobili vsi, niso se pa vsi odzvali. Kljub temu pa je prihajalo h govorom precejšnje število ljudi. Tudi stanovski govori so bili protipričekanju dobro obiskovani. Zadnjič je bil sv. misijon v Trstu pred desetimi leti. Misijon so po vseh farah zaključili s procesijo. Sklepi misijona so bili predvsem: zvestoba nedeljski sv. maši, pogostiti sv. zakramenti, odprava slabega tiska v družinah in uvedba dobrega, zvestoba Cerкви in njenemu vodstvu.

Misijonska nedelja v Trstu. Na misijonsko nedeljo so se zbrali tržaški verniki v lani šentjakovski cerкви k misijonskemu govoru, ki ga je letos imel openski dekan č. g. mons. Silvani. Po govoru so bile pete litanije Matere božje z odpevi, ki vedno ustvarjajo prijetno razpoloženje in dušah. Po slovesnostih v cerкви bi morale slediti misijonska igra „Kraljevi škrlat“ za časa verskega praznovanja v Mehiki, ki jo je prekrizala nesrečna azijska mrzlica, ki sedaj razsaja tudi na Primorskem s polno paro.

Misijonska nedelja v Gorici. Na misijonsko nedeljo je dramatski odsek dekliške Marijine družbe ponovno pokazal svoje bogate zmožnosti ob krasno uspeli igri mons. Srečka Gregorica „Sveta Elizabeta“. Po pozdravni besedi č. g. voditelja so nastopile deklice iz Marijinega vrtca in nam ljubko lepo zaigrale pri-zorček „Umijmo zamožčka“. Sledila je osrednja točka sporeda „Sv. Elizabeta“.

Igra je bila zelo dobro podana, kar je v glavnem zasluga pridnih igralk, nič manj kot požrtvovalnega režiserja č. g. dr. Kazimirja Humarja. Med odmori je s polno paro deloval srečolov v prid misijonom, ki je marsikoga razveselil z lepimi dobitki, ostalim pa, ki jim sreča ni bila mila, je dal zadoščenje, da so darovali za misijone.

Teden Srca Jezusovega v Gorici. Po naročilu gospoda nadškofa se je vršil v Gorici od misijonske nedelje do nedelje Kristusa Kralja teden Srca Jezusovega v spomin na stoletnico ustanovitve praznika Srca Jezusovega. Teden Srca Jezusovega smo v goriškem mestu obhajali istočasno po vseh mestnih župnijah. Za sklep je bila na praznik Kristusa Kralja popoldne velika euharistična procesija iz stolnice v cerkev Srca Jezusovega, kjer je prevzvišeni g. nadškof obnovil posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

SLOVENSKA KOROŠKA

Vsa Podjuna je 13. oktobra v Dobrli vesi slovesno proslavila 40-letnico fatimskih prikazovanj. Zadnje tri dni pred slovesnostjo so bile po župnijah tridnevni-ce in na predvečer so zvonovi četrt ure naznanjali veliki dan, posvečen Materi božji iz Fátíme. Romarske skupine so prišle iz vse Koroške. Slovesno sv. mašo je daroval prelat dr. Blüml, nakar se je vsa množica posvetila Marijinemu brezmadežnemu srcu. Po posvetitvi se je razvila mogočna procesija. V njej je bilo 4000 ljudi. O povratku v cerkev so bile nove litanije Matere božje, prošt Brandstätter pa se je v kratkem govoru zahvalil Bogu za tako veličastni dan.

Cerkev na Radišah je zelo stara. Že leta 1216 je omenjena v neki listini. Pred dvema letoma je pogorel strešni nastavek mogočnega cerkvenega stolpa, pri čemer so se raztopili tudi lepi bronasti zvonovi. Lani so popravili zvonik in postavili vanj pet novih zvonov, letos pa so verniki s pomočjo nabirke obnovili tudi vso notranjost cerkve: pod, stene, strop, zakristijo, vse tri altarje, prižnico, krstni kamen in cerkvena okna. Ta obnova cerkve je bil lep dar fare g.

župniku, ki je v začetku meseca septembra praznoval srebrni jubilej svojega bivanja v župniji.

V začetku oktobra je pevski zbor iz Globasnice obiskal slovenske rojake na Primorskem. Dne 5. oktobra popoldne so prišli v Trst, kjer so na radiu zapeli sedem pristnih koroških pesmi. Še isti večer so odšli v Gorico in nudili tamošnjemu občinstvu globoko doživet kulturni večer. Zbor iz Globasnice je v avgustu 1957 obhajal 50-letnico svoje ustanovitve. Vodi ga Janez Petjak, ki je tudi harmoniziral več pesmi. Naslednji dan so bili pevci najprej pri sv. maši, ki jo je daroval globaški župnik France Posch, nato pa so preko Miramara in Trsta dospeli na Opčine, kjer so nastopili z istim sporedom kot v Gorici. Po končanih nastopih so se odločili za povratek preko Slovenije. Obiskali so postonjsko jamo in Ljubljano, ob večerni uri v ponedeljek pa so dospeli k Mariji Pomagaj na Brezje, kjer so opravili Marijino pobožnost, župnik g. Posch pa jim je spregovoril dnevu primerno.

Koroška se imenuje dežela jezer in gora. Največja in najlepša koroška jezera so nastala v ledeni dobi, in sicer na ta način, da so ledeniki — te ogromne ledene reke, ki so se z orjaško težo počasi pomikale naprej — izorali globoke doline. Te doline so se po prestatu ledenih dob napolnile z vodo. Imamo štiri velika koroška jezera in nebroj manjših in malih.

Največje je Vrbsko jezero, ki leži blizu Celovca. Zato se imenuje tudi celovško jezero. Njegova površina znaša 21.6 kvadr. km. Drugo po velikosti je Milštatsko jezero, ki leži v bližini mesta špital ob Dravi v nemškem delu Koroške. Njegova površina znaša 13.3 kv. km. Še enkrat manjše nego Vrbsko jezero je Osojsko jezero, ki ima površine 10.7 kv. km. Jezero leži v bližini Beljaka, na meji med nemško in slovensko Koroško.

Ob Osojskem jezeru je znameniti benediktinski samostan, ki so ga odpravili leta 1782. V tem samostanu je delal pokoro kot nemi spokornik poljski kralj

Boleslav II., ki je leta 1079 umoril škofa Stanislava v Krakovu. Spokornik je živel v samostanu kot hlapec in je umrl leta 1089. Preprost kamen na severni strani cerkve pokriva njegov grob. Znanstveniki sicer preiskujejo, če je to njegov grob, ker nekateri dvomijo, da bi bil tu pokopan. Po vsej verjetnosti pa je to Boleslavov grob, kajti o tem priča že na zunanji strani cerkve kamen z neosedlanim konjem in napisom: „*Rex Boleslaus Poloniae, occisor sancti Stanislai, epi. Gracovensis* — Kralj Boleslav poljski, morilec sv. Stanislava, škofa krakovskega“. Aškerc je zložil o njem pesem „*Mutec osojski*“.

Še enkrat manjše nego Milštatsko jezero je Belo jezero, s površino 6.6 kv. km. Jezero leži severno od šmohorja med Ziljsko in Dravsko dolino. Tudi to jezero leži v nemškem delu Koroške, ali bolje rečeno: v ponemčeni Koroški. To so štiri velika koroška jezera.

Trikrat manjše nego Belo jezero je Baško jezero. Baško jezero leži v slovenskem delu Koroške, na severnem vznožju Karavank. Nad jezerom se dviguje Kepa, ali kakor ji pravijo Korošci Jeka, ki je na severni strani mnogo veličastnejša nego na južni. Baško jezero spada med pokrajinsko najlepša alpska jezera.

Še enkrat manjše nego Baško jezero je Klopinsko jezero v Podjuni (Baško: 2.3 kv. km, Klopinsko: 1 kv. km). Klopinsko jezero je zelo ljubko, leži v romantičnem kraju slovenske Koroške in privabi vsako poletje mnogo obiskovalcev ter letoviščarjev ne samo iz Avstrije, ampak tudi iz vseh srednjeevropskih in zapadnoevropskih držav. Klopinsko jezero je tudi zaradi tega tako privlačno, ker je najtoplejše jezero v Avstriji.

Kar se tiče daljave, je najdaljše jezero Vrbsko jezero: 18 km. Osojsko. Belo in Milštatsko jezero so skoro vsa tri enako dolga, namreč po 11 km. Najbolj globoko je Milštatsko jezero, in sicer 140 m. Za njim sledi Belo z globino 98 m in nato Vrbsko, ki je 85 m globoko. Osojsko jezero je 46 m globoko in Baško 29 metrov.

Tudi za železno zaveso živi Bog

Letošnji mladinski kongres v Moskvi je dal priliko, da se je podalo tja nekaj dijakov in slušateljev evropskih visokih šol, ki niso pristaši komunizma in se ne strinjajo z idejami tistih, ki so kongres organizirali. Nekateri izmed njih sedaj objavljajo svoje vtise in navajajo misli iz razgovorov v Moskvi. Mnoge je zanimalo najbolj, kakšen je verski položaj v Sovjetski zvezi, kakšen je odnos pravoslavne cerkve do režima in kakšen je vpliv cerkve na ljudstvo. Eden izmed opazovalcev pravi med drugim:

Pravoslavje v Sovjetski zvezi je predvsem v veliki zadregi, ker nima intelektualcev na svoji strani, bolje rečeno, nima jih dovolj. Pravoslavna cerkev je vedno polagala več vrednosti na liturgijo kot pa na razvoj teoloških znanosti. Danes pravoslavna cerkev skoraj nima nobenih revij ali znanstvenih zavodov, vse, kar more cerkev izdajati, so molitveniki in sv. pismo, pa še to v zelo omejeni meri.

Ljudje so v družbi intelektualcev tihi in boječi. Nekega dne me je zaneslo v družbo dvanajstih oseb, ki so bile zbrane pri družini pravoslavnega diakona. Vsi navzoči so bili praktični kristjani, le neki bolj izobražen delavec je začel trditi, da je „vera nesmisel in da mora biti blazen tisti, ki veruje v Boga. Znanost je namreč dokazala, da Boga ni...“ Ko sem začel pobijati njegove navedbe, so ostali samo z glavami pritrjevali mojim izvajanjem, nikdo — niti diakon mi ni prišel na pomoč. Ko sem govoril o Lomonosovu, ruskem Leonardu da Vinciju, ki je bil največji znanstvenik svojega časa in globoko veren, je začel popuščati in mi nazad-

nje pritrjevati. Tak način pogovorov se je ponavljal pozneje še v družbi z dijaki in ruskimi izobraženci iz srednjih slojev. Drugič spet sem govoril s profesorjem filozofije, pričakoval sem, da bo zagovornik marksizma, pa mi je začel razlagati, da je vrednost človeške osebnosti v tem, ker je Bog ustvaril človeka po svoji podobi.

Velika zanimivost verskega življenja v Moskvi je v tem, da so mi pravoslavni duhovniki pripovedovali, kako morajo biti ob vsaki dnevni uri pripravljeni na obiske ljudi, ki se prihajajo k njim posvetovat o tem, ali je Bog ali ga ni in kakšni so temelji verovanja. Velika težava je v tem, ker mora biti duhovnik vedno pripravljen, da mora znati odgovoriti „na vsa vprašanja“. Ko prihajajo k njim ljudje, odkrito povedo takoj v začetku razgovora, ali so še kristjani ali pa so komunisti. Ko sem vprašal duhovnika, kako bi bilo mogoče razrešiti vprašanje radovednosti in kako zadostiti vsem ljudem — kar je nemogoče, ker ni dovolj duhovnikov, da bi mogli biti na razpolago vsakemu posamezniku — je odgovoril: „Našo cerkev ohranja dvoja: liturgija in zakramenti. Čakamo, da bodo ljudje prišli k nam; vse ostalo moramo prepustiti božji Previdnosti.“

Ko je cerkev skušala priti bližje ljudem pred desetletji, so oblasti cerkve zaprle in je bil stik z ljudmi presekan. Danes so cerkve v Moskvi odprte in priznati moram, da med verniki stari ljudje niso v večini. Celotni mladinskih komunističnih organizacij prihajajo v cerkev, ako ugotovijo, da tega oblasti ne bodo opazile.

Ruska pravoslavna cerkev ima danes v vsej Rusiji osem bogoslovij in vsa mesta so zasedena. Vedno je več prosilcev, kot pa je prostora. Mnogo je slušateljev, ki niso bili krščeni v svojih družinah. Pravoslavna cerkev je vedno polagala veliko važnost na liturgijo — manj je bilo skrbnosti za razvoj teologije in verskih znanosti. Cerkev ne sme delati nobene propagande, njena edina propaganda je liturgija — lepota in čar obredov. Prav ta liturgija se je izkazala za najbolj vablivo sredstvo — deluje na vernike bolj kot pa pridige, ki smejo biti redke in navadno polne aluzij na patriotizem in uspehe režima.

Vendar med cerkvijo in državo v Rusiji ni nobenega kompromisa in ga tudi biti ne more. Obiskali smo najslavnejši pravoslavni samostan v Zagorsku pri Moskvi, ki ga je ustanovil sv. Sergij. Samostan je danes najslavnejše rusko bogoslovno semenišče in sedež Teološke akademije za Sovjetsko zvezo. Država vzdržuje samostan in podpira bogoslovno učilišče. V naši delegaciji je bila tudi skupina italijanskih visokošolcev. Začeli so razgovor z dekanom fakultete, ki nas je vodil po samostanu in mu dokazovali, da sta „marksizem in krščanstvo skladna in da je med njima možen sporazum“. Dekan jim je odgovoril: „Kakšen nesmisel — kako bi bilo sploh mogoče, da bi mogel biti materialist hkrati tudi kristjan. Kdor je kristjan, mora biti kristjan v celoti — kompromisa ni.“ Pravoslavni duhovnik, ki me je spremljal, me je vprašal: „Ali so ti ljudje italijanski katoličani?“

Obrnil sem se nanj z vprašanjem, ki me je najbolj trlo. „Ali bo „sveta Rusija“ nekoč postala resničnost?“ Odgovoril mi je: „Kdo ve... Seveda je to velika stvar, za katero naj vsi molimo.“ Resnično, „kdo ve...“ sem si odgovoril. Vendar sem v Rusiji ugotovil marsikaj, kar mi narekuje vero, da so mučeništvo,

trpljenje in stiske v Rusiji, združene z molitvami vsega krščanstva — na vzhodu in zahodu — začele roditi lepe sadoe. Pri tem ne mislim samo na polne cerkve, ki sem jih videl v Moskvi. Ne gre samo za to, gre za tiste, ki morajo živeti izven cerkva; priznati moram, da sem med njimi opazil naraščajoč nemir in zanimanje za vse, kar je v zvezi z vero. Med ljudmi, ki iščejo v veri, sem opazil več bratske ljubezni, kot bi je bilo možno opaziti drugod na zahodu Evrope. Ljudje živijo v materialističnem svetu, pa je na zapadu pogosto videti več materializma in preveva tudi tam ljudi večja materialistična miselnost kot pa marsikje v Moskvi. Kdor v Moskvi išče vero, jo išče z zavzetostjo in živahnostjo.

Vendar moramo zaskrbljeno zreti na vse, kar se dogaja v Rusiji. Mladina se za verska vprašanja zanima, pravoslavna cerkev pa se mi zdi premalo pripravljena na probleme, ki se bodo zastavljali, ko bodo iz te mladine zrastle visoko izobraženi intelektualci. Teološka in filozofska vprašanja v okviru cerkve ne najdejo dovolj znanstvene obdelave. Tradicija je že, da so bili veliki ruski misleci in veliki teologi velikokrat v opoziciji proti uradni cerkvi. Prepad med cerkvijo in izobraženci v Rusiji sega daleč nazaj, še v čase pred Leninom. Največji ruski verski misleci zadnjega stoletja: Solovjev, Fjodorov, Dostojevski, Komjakov so opozarjali na probleme, na katere cerkev tedaj in tudi danes ne odgovarja. Najbolj globoki misleci so bili izven uradne pravoslavne cerkve, mnogi med njimi so prestopili v katolicizem (Solovjev). V Rusiji je bila vedno tradicija, da je bil velik del vernikov nekako izven cerkve; danes se to ponavlja, ko živi v uradno materialistični državi velika množica ljudi iz tega ali onega razloga proč ali mimo cerkve. Toda krščanstvo prodira kljub

NOVE KNJIGE

Dr. Franc Jaklič je objavil v tretji izdaji knjigo „Po svetli poti“ (Buenos Aires 1956). Knjiga je bila izšla v dveh izdajah v domovini pod naslovom Svetla pot. V prijetni in poljudni obliki obravnava važno vprašanje spolnosti in čistosti in je namenjena mladini in vzgojiteljem. Napisana je z versko-moralnega stališča, kar je čisto pravilno, saj je vprašanje spolne čistosti predvsem verski in moralni problem, ki se da pravilno in uspešno rešiti edino v luči evangelija.

Knjiga je napisana z jasno globino teologa in s toplo ljubeznijo očeta, ki je posvetil vse življenje razumevanju in vzgajanju naše mladine. Pero dr. Jakliča ne potrebuje nikakega oglaševanja, ker si je že zagotovilo trdno mesto v slovenskem vzgojnem slovstvu. Knjiga Po svetli poti spada med najboljše stvari, kar jih je dr. Jaklič napisal, in ima malo tekmecev celo med podobnimi deli napisanimi v tujih jezikih.

temu vedno globlje v rusko življenje. Velik verski dogodek zadnjega časa je bil, da so kljub oficelnemu „socialističnemu realizmu“ v umetnosti pristali na to in dali obnoviti slavne ikone umetnika ruske verske umetnosti v devetnajstem stoletju — Kramskoja. V šolah smejo učenci čitati in uporabljati spise Dostojevskega, ki so ga lansko leto založbe izdale v ponatisih.

Zadnjič sem bil pri predstavi baleta v operi. Uljanova je plesala „Labodova smrt“. Ko sem odhajal, mi je ruski tovariš nakazal misel: labodova smrt — slika mučenitva naše Rusije. Ljudje so imeli solze v očeh, kakor jih imajo, kadar v cerkvah prisostvujejo obredom liturgije. Mislil sem, da sem blizu tistemu, kar je hotel Dostojevski povedati, ko je nekje zapisal: „Lepota bo rešila svet.“ V Rusiji postaja njen delež velik.

R. J.-c.

Pisati širokemu občinstvu o čistosti in spolnosti spada brez dvoma med najbolj kočljive predmete. Pisatelj mora spretno krmariti med Scilo, da ne pove premalo, in med Karibdo, da zapiše kaj preveč. Dr. Jaklič se je tudi v tem pogledu izkazal mojstra, ker je uspel vprašanje čistosti obdelati temeljito in jasno in obenem tako rahločutno in obzirno, da se ne bo mogel niti najobčutljivejši mladostnik spotakniti ob njegovih straneh.

Spolni nagon je med najmočnejšimi silami, vsajenimi v našo naravo. Je nekaj čisto osebnega, kot vsakdo občuti sam na sebi; je važna sestavina naše osebnosti, saj tako temeljito vpliva in preobraža našo telesnost in duševnost. Vendar je ta nagon po svojem bistvu občestveno usmerjen: sme se uporabljati le v zakonskem občestvu in namenjen je razmnoževanju in ohranjanju vsečloveškega občestva. To je bistvena lastnost spolnosti, ki osvetljuje in rešuje vse druge probleme. Stališče Cerkve je bilo vedno nedvoumno jasno. Proti gnostičnim in manihejskim strujam je vedno zagovarjala svetost in smotrnost spolnega nagona. Na drugi strani pa je prav tako energično učila, da ima spolni nagon vso svojo „raison d'être“ v okviru zakonskega življenja. Ta nauk je aktualen zlasti v našem času, ne samo spričo grobega praktičnega materializma, ki smatra spolni nagon le za eno izmed mnogih človeških potreb, ki jim je treba zadostiti, temveč še bolj spričo modernega znanstvenega materializma, ki se je zajedel v moderno psihologijo, pedagogiko, sociologijo in celo etiko, in ki je tudi spolnosti strgal vsak znak duhovnosti in jo ponižal na stopnjo biološke funkcije. Freud je odprl vrata temu pojmovanju v moderni psihologiji in drugi so sledili. Celotna velika znanstvena študija Kinseya in sodelavcev o spolnem zadržanju ameriškega človeka izzveni v trditvi, da je spolno izživiljanje normalna biološka funkcija, sprejemljiva in opravičljiva, v kateri koli obliki se pojavlja. S tem je zabrisana razlika ne samo med zakonskim in izvenzakons-

skim spolnim izživiljanjem, temveč tudi med naravno in protin naravno spolno prakso. Freudu, Kinseyu in drugim je, na primer, neke vrste aksiom, da je mladostna samoskrumba nekaj povsem naravnega, celo nujna stopnja v tako zvanem psiho seksualnem razvoju človeka. Kje je dokaz za to? V tem, da baje pretežna večina mladine prakticira samoskrumbo. Slično bi lahko zaključili, da je laž nekaj naravnega in nujnega, ker se pretežna večina ljudi tu pa tam zlaže. Sledilo bi tudi, da je čistost za večino ljudi nemogoča. To je tipičen primer slepe ulice, v katero je moderen človek zabredel in iz katere ni izhoda brez nadnaravnega razodetja.

V nadaljnjih odstavkih svoje knjige opisuje dr. Jaklič zelo živo pomen in lepoto čistosti, bistvo in vrste nečistih grehov ter nečistih nevarnosti. Posebno lepo je poglavje o čistosti in narodnosti (to bi morda spadalo bolje v oddelek o naravnih pripomočkih za čistost). Ljubzen od naroda bi morala biti slovenskemu fantu in dekletu močan nagib za čisto življenje. To se lepo vjema s pojmovanjem, da je spolni nagon po bistvu razmnoževalni in ohranjevalni nagon človeške (narodnega) občestva.

V tej zvezi bi rad dodal nekaj misli kot dopolnilo in pojasnilo k pisateljevim izvajanjem. Čisto pravilno je, da se mladina pouči o kvarnih in večkrat usodnih posledicah nečistega greha (spolne bolezni itd.). Treba se je le izogibati pretiravanju. Ti nagibi so danes malo ošibeli spričo moderne higiene in modernih zdravil. Prav tako se morda pretirava o posledicah mladostne samoskrumbe za telesni in duševni razvoj človeka. Nobenega dvoma ni, da ta vrsta zlorabe spolnega nagona kvarno vpliva na duševnost mladega človeka, saj je pač greh zoper naravo. Vendar ni nobenega dokaza, da bi sama po sebi povzročala fizično bolezen ali razkroj živčnih in duševnih sil. Rado se pretirava, tudi glede podedovanja raznih spolnih nagnjenj. Da bi se na primer nagnjenje k spolni razbrzdanosti dedno preneslo od prednikov na otroke, bo težko dokazati.

Strahil se moramo skrbno izogibati v vzgoji mladine. Nagibi, ki jih priporočamo, morajo biti ne samo moralno neporečni temveč tudi znanstveno utemeljeni in psihološko preračunani.

Dr. Jaklič je obdelal v posebnem poglavju tako zvano vprašanje o spolnem poduku doraščajoče mladine. Dasi je to poglavje v glavnem zelo posrečeno in dobro obdelano, se je težko strinjati s pisateljevo uvodno trditvijo: „Seveda je najlepše, da otrok ostane kar najbolj dolgo v srečni nevednosti o teh težavnih in kočljivih vprašanjih“ (str. 220). Brez pravega poduka je vzgoja k čistosti nemogoča. Freud ima prav, da je psiho seksualni razvoj važen del celotnega razvoja človeške osebnosti. Dejstvo je, izpričano z nešteti kliničnimi slučajmi, da izvirajo mnoge duševne motnje in mnoge človeške osebnosti iz napačnih pojmov o spolnosti in iz napačnega spolnega razvoja.

Za razvoj otrokove osebnosti je izredno važno, iz kakega vira zajme poduk o spolnosti: iz čistega in zdravega studenca staršev in drugih poklicanih vzgojiteljev ali pa iz okužene mlakuže pokvarjenih tovarišev in umazanega čtiva. Na žalost so starši v tem oziru zelo grešili in še grešijo. Neka ameriška študija iz leta 1945 (U. H. Fleege, Self-Revelation of the Adolescent boy) razkriva, da je izmed 2000 katoliških srednješolcev, ki so bili izprašani, okrog 65% prejelo prvo informacijo od tovarišev in komaj kakih 33% od staršev.

Zakaj starši tako zanemarjajo to važno dolžnost, podučiti svoje otroke o spolnosti in čistosti? Prvič, ker ne znajo pravilno ta nauk podati. Dr. Jaklič je slovenskim staršem napravil veliko uslugo, ker jim je sestavil posebne, konkretne primere poduka. Drugič, ker še danes mnogi mislijo, da je v spolnosti nekaj bistveno nespodobnega in umazanega. Stari manihejci in puritanski nazoni o spolnosti tlijo še vedno v dušah mnogih katoličanov. Tretjič, ker se mnogi starši bojijo, da bodo s takim podukom otrokovo dušo samo razburkali in

popuščali. Nič ni bolj napačnega kot ta strah. Izkušnja uči, da pravilno podani pouk o čistosti napravi na otroka globok pozitiven vtis: otrok je zavzet nad čudovito lepoto življenjske skrivnosti in staršem samo hvaležen, ker so mu pomagali pronikniti vanjo. Otrok ima pravico, da je o spolnosti poučen. Nevednost v tem oziru ni sveta nedolžnost, temveč velika nevarnost za pravilen in zdrav razvoj otrokove in mladostnikove osebnosti.

Kdaj in kako naj se vzgoja o čistosti poda? Treba se je izogniti obema skrajnostima: ne prezgodaj in ne prepozno. Napačno bi bilo otroku vsiliti celotno informacijo o spolnosti ne glede na njegovo starostno in duševno zrelost. Ameriški psiholog G. Stanley Hall ime-nuje tak poduk neke vrste „psychic rape“ (duševno posilstvo). Napačno pa bi bilo tudi odlašati s podukom toliko časa, da je otrok prisiljen zadostiti svoji radovednosti iz nezdravih virov. Če je treba izbirati med prezgodaj in prepozno, se mnogi vzgojitelji držijo pravila: rajši eno leto prezgodaj kakor eno uro prepozno. Poduk o čistosti in spolnosti se mora vršiti postopoma kot odgovor na otrokovo radovednost. Vključen mora biti v celotni okvir moralne vzgoje značaja. Dasi postopen in večkrat nepopolen, mora biti resničen, brez laži in pretiravanja. Skrivnost življenja je tako lepa, da ne potrebuje nikakega umetnega oplešavanja. V tej zvezi bi omenil, da bo treba razumeti precej „cum grano salis“ pisateljevo trditev, da v dobi nosečnosti materine misli in želje prehajajo na otroka (str. 225).

V zadnjih odstavkih obravnava pisatelj celotno vprašanje odnosa med fantom in dekletom, razlike med moško in žensko duševnostjo, vprašanje ljubezni, priprave na zakon in končno vprašanje devišтва. Pravilno poudarja, da je devišтво sad krščanstva in razumljivo edino v luči krščanstva. Devišтво je neke vrste preizkusni kamen za celotni problem spolnosti. Kdor ne more razumeti pomena in vzvišenosti devišтва, ne more razumeti bistva spolnosti.

Vprašanje različnosti med moškim in žensko spada med najtežje probleme diferencialne psihologije. Zlasti kar se tiče duševnosti. So razlike, ki so zakoreninjene v naravi sami, kot so na primer telesne razlike. O mnogih drugih, zlasti psihološkega in socialnega značaja, pa ni vedno jasno, ali so sad različnega duševnega ustroja ali pa samo različne družabne vloge, ki je v naši kulturi predpisana moškemu in ženski. Splošno si zamišljamo moškega in ženske kot dve človeški bitji z različnimi lastnostmi in zmognostmi, ki se medsebojno dopolnjujeta. Ta duševna različnost se pojmuje kot nekaj bistvenega, ker je zasidrana v naravi sami. V takem pojmovanju je veliko nevarnosti za pretiravanje in včasih za napačne trditve. Socialna psihologija in antropologija ugotavljata, da je vpliv civilizacije ali kulturnega okolja izredno močan tudi na spolno razlikovanje. Moški in ženska sta večkrat psihološko tako različna, ker sta se razvila pod vplivom točno predpisanih in diferenciranih spolnih vlog. Mi sami smo priča, kako se vloga moškega in ženske v naši kulturi naglo spreminja: včasih se spolne razlike zabrišejo, včasih pa na novo porazdelijo. V severno ameriški družbi se čujejo resne pritožbe, da se ameriško občestvo preosnavlja v smislu matriarhata.

Nekatere pisateljeve trditve o različnosti med moško in žensko duševnostjo se morajo zelo omiliti, tako n. pr.: „Moška duša ima lastnosti, ki jih ženska nima; ženska duševnost pa lastnosti, ki možu manjkajo“ (str. 141). Pretirano je tudi trditi, da se ženski način spoznavanja in mišljenja loči od moškega (str. 253 sl.).

Nobena knjiga ni popolna. Še zlasti knjiga, ki obdeluje tako težak in kočljiv problem, kot je spolna čistost. Knjiga dr. Jakliča o tem vprašanju je tako temeljita, da par nepopolnosti ne more zmanjšati njene vrednosti. Zaslužila bi, da postane zlata knjiga slovenske mladine.

Alfonz Čuk, New York

ARGENTINA

Na prvo adventno nedeljo je prejel mašniško posvečenje v Lomas de Zamora (sedež nove škofije blizu Buenos Airesa) g. Franc Prijatelj. Izhaja iz zelo verne in številne družine. Ob odhodu iz domovine je bil njegov oče ravnatelj državnega učiteljskega. G. novomašnik se je rodil leta 1929 v Mariboru; srednješolske študije je pričel leta 1940 na klasični gimnaziji v Ljubljani, končal pa z maturo leta 1947 v begunskem taborišču Senigallia (Italija). V bogoslovje je vstopil leta 1952 in sicer že v semenišče v Adroguéju. Novo mašo je opravil na praznik Brezmadežne. 8. decembra, na Floridi. Pridigal mu je duhovni svetnik preč. g. Alojzij Košmerlj. Takoj po novi maši pa je g. novomašnik zvezal svojo sestro Kristino z g. Francetom Breznikarjem. Ena sestra g. novomašnika, Vera, pa je že nekaj let karmeličanka v Buenos Airesu. — Veseli smo, da nam je Bog v Argentini tudi letos naklonil novomašniški dan. Bog daj, da bi ga še mnogokrat doživeli, kajti nove maše so najboljše merilo za versko življenje po naših družinah in v naši skupnosti.

Na zadnjo pobinkošno nedeljo leta 1956 je škof dr. Gregorij Rožman blagoslovil novozgrajene prostore „Slovenske hiše“ v Buenos Airesu in opravil prvo sv. daritev v kapeli Marije Pomagaj. Tako je ta nedelja postala za vse Slovence v Argentini žegnanjska. Prvo obletnico so Slovenci že mogli praznovati na svoji zemlji, kajti 29. septembra je direktor g. Anton Orehar, ki ima glavne zasluge za skupni dom, mogel plačati zadnji znesek, ki je še težil slovensko skupnost.

Letošnje slovensko žegnanje je imelo tri dele: na predvečer, to je v soboto,

23. novembra, so nastopili na odru pred kapelo trije pevski zbori: iz San Martina, San Justa ter „Gallus“. Koncert je udeležence zelo zadovoljil in ga bo v taki obliki še treba ponoviti. Med udeleženci so bili tudi zastopniki iz Rosario, Córdoba, San Luisa, Mendoze in Comodora Rivadavie, res celotna Argentina. — Naslednje jutro je opravil g. direktor Anton Orehar na prostem sv. mašo za vse dobrotnike „Slovenske hiše“. V pridigi je naglasil, da človek v tiski rad išče družbe in varnosti. Za Slovence v Argentini je ena takih točk miru in varnosti Slovenska hiša s kapelo in drugimi prostori. S tem, kar nudi, bo lahko še dolgo reševala našo kri v tujini. Pri sv. maši je prepeval pevski zbor iz Ramos Mejije. — Popoldne se je nato razvila družabna prireditev, ki je bila kljub grožecu slabemu vremenu dobro obiskana. V večernih urah je bilo izžrebanih deset lepih dobitkov loterije. Prvi dobitnik: miza s 6 stoli, dar slovenskega obrtnika g. Matevža Potočnika, je zadel sestra pok. duhovnega svetnika Janca Klemenčiča.

Proti večeru je podal poročilo o do sedaj opravljenem delu za „Slovensko hišo“ član njenega odbora nekdanji celjski župan dr. Alojzij Voršič. Povedal je, da je bilo sedanje zemljišče kupljeno 20. septembra 1954. Stalo je 280.000 pesov. Ob prepisu je bilo treba takoj plačati 160.000, ostanek pa tekom treh let, kar se je 29. septembra 1957 tudi zgodilo. Postavitev sedanjih prostorov, ureitev dvorane, kapele ter ves inventar je stal 170.000. V dveh nabiralnih akcijah (leta 1954 ter 1956/57 se je nabralo 417.375 pesov. Dr. Voršič je nato govoril tudi o načrtih za bodočnost. Povedal je, da je sedaj v prvi vrsti potrebna dvo-

rana. Stala bo v sprednjem delu zemljišča in bo nekoliko podkletena. Nad njo bo kapela v izmeri 15x20 m. Nad dvorano bodo stali tudi prostori za društva in razne ustanove.

Sedemdeset slovenskih otrok je na praznik Brezmadežne prejelo prvič euharističnega Boga v svoja nedolžna srca. Lepa slovesnost je zbrala poleg staršev tudi veliko drugih rojakov, ki so ganjeni poslušali lepo petje mladih pevcev in pevk mladinskega odseka pevskega zbora „Gallus“. Sv. obhajilo je podelil dr. Alojzij Starec, ki je med sv. mašo tudi naslovil na otroke in ostale navzoče dnevu primerne besede. Vsa svečanost se je izvršila v lepi kapeli sester dominikank v Ramos Mejía.

Društvo Slovencev v Buenos Airesu je na prvo adventno nedeljo v decembru sklicalo svoj XI. redni občni zbor. Ponovno je bil za predsednika izvoljen ing. Albin Mozetič; prvi podpredsednik je dr. Julij Savelli, drugi podpredsednik Rudolf Žitnik, tajnik Nande Češarek, blagajnik pa Emil Cof. Društvo Slovencev bo koncem januarja praznovalo že desetletnico obstoja. Dne 30. septembra 1957 je bilo vpisanih v društvu 699 članov in 344 članic, skupaj 1043. V pretekli poslovni dobi so umrli: Alimija Bajuk, Jože Mehle, duh. svetnik Janez Klemenčič, ing. Gerhard Mravlag in Matija Škulj. Dve glavni društveni prireditvi sta bili spominska proslava za pomorjenimi Slovenci in Slovenski dan. V zvezi s proslavo desetletnice Društva Slovencev bo društvo tekom leta 1958 pripravilo razne prireditve. Izdalo bo tudi informativno knjigo o Slovencih v španskem jeziku. Ta knjiga naj bi seznanila špansko govoreči svet s Slovenci, njih zemljo, zgodovino, kulturo in ostalimi slovenskimi problemi. Uredništvo te knjige je prevzel g. Marijan Marolt.

Nenadno je zapustil Slovence v Buenos Airesu bivši računski inspektor in revizor za Slovenijo Jože Mavrič. V sredo, 20. novembra 1957. mu je možganska kap pretrgala nit življenja. Malo tednov



Novomašnik g. Franc Prijatelj

preje (26. oktobra) je dovršil šestdeset let življenja. Pokojni Mavrič je bil moč globoke vere. Ves čas, tako doma kot v izseljenstvu je bil član Slovenske Katoliške akcije. V Sloveniji se je živahno udeleževal pri fari sv. Krištofa za Bežigradom v Ljubljani v farnih organizacijah, zlasti v prosvetnih društvih in socialnih ustanovah. V Argentini je pok. Mavrič dokazal, da je tudi v gospodarskih vprašanjih zelo izveden. Sodeloval je pri ustanovitvi Slovenske gospodarske zadruge, bil član Odbora za „Slovensko hišo“ ter slovensko semenišče v Adrogué, Stalnega odbora za socialne dneve ter pomagal pri Vincencijevi konferenci. Politično je ves čas življenja pripadal Slovenski ljudski stranki. Zadnje čase si je kupil trgovino z železom, ki se je vedno lepše razvijala. Pokopan je bil 21. novembra 1957 na pokopališču San

Martín pri Buenos Airesu. Pogrebno mašo je opravil njegov sin g. Marko, ki je pred dobrim letom zápel prvo sv. mašo in tako očetu pripravil enega najlepših dni zemeljskega življenja. Pogreb sam pa je vodil g. Anton Orekar, ki se je ob odprtem grobu tudi od njega poslovil.

Slovenska mladina, ki je organizirana v svojih dveh organizacijah Slovenska fantovska zveza in Slovenska dekliška organizacija je tudi letos priredila svojo že tradicionalno prireditve, ki je bila peta po vrsti. Bilo je to 10. novembra, ko je pokazala svojim rojakom na slovenski Pristavi v Moronu sadove svojega pripravljavanja in dela. Nastopila so dekleta z rajalnim pohodom in simboličnimi vajami, nato pa fantje in naraščajniki s prostimi vajami. Vse vaje za dekleta je sestavila ter jih naučila ga. Ema Blejčeva, fante pa je za nastop pripravil kot prejšnja leta g. Avgust Čop. Tudi je nastopila letos folklorna skupina s tremi gorenjskimi plesi. Glavno zaslugo za to točko sta imela g. dr. Bano in Janez Bitenc. — Po nastopu je sledil družabni del.

Tudi mladina v Mendozi je mislila na svoj mladinski dan. 22. septembra je priredila lepo akademijo, kjer so nastopili tako fantje kot dekleta z raznimi vajami. Za zaključek pa so predvajali Finžgarjevo igro „Verigo“. Med prireditvijo je predsednik Slovenske fantovske zveze v Mendozi Janez Štirn odprl razstavo dekliških in fantovskih ročnih del, ki sta jo uredila Marija in Jožica Božnar s sodelovanjem Janeza Plahute. Razstava je vzbudila veliko pozornosti in obiskovalci so iskreno občudovali iznajdljivost naše mladine.

Od 3. novembra ima Slovenska dekliška organizacija v Buenos Airesu nov odbor, ki mu načeljuje gđč. Katica Kovač. Podpredsednica je gđč. Martina Mizerit, tajnica gđč. Marjeta Železnikar, blagajničarka gđč. Anica Mehle, športni referentki pa sta gđč. Olga Prijatelj in Katica Moder.

KANADA

Zlatomašni jubilej g. škofa dr. Gregorija Rožmana so lepo proslavili tudi Slovenci v Kanadi. Združili so proslavo z zlatim jubilejem kronanja Marije Pomagaj na Brezjah. Na predvečer slavlja, 31. avgusta, je prišla skupina slovenskih romarjev iz Clevelanda; škof dr. Rožman je v svojem govoru opisal tista Marijina božja pota v Evropi, ki so nanj naredila najgloblji vtis. Nato se je razvila nočna procesija okrog cerkve z ovenčano podobno Marije Pomagaj. G. škof pa je spovedoval do polenajste ure zvečer. Skozi vso noč so gorele sveče — bilo jih je nad 250 — pred Marijinim oltarjem. Naslednji dan je g. škof maševal in pridigal ob pol enajstih. Cerkev je bila nabitó polna. Svoj višek pa so dosegle romarske pobožnosti popoldne, ko je prišel tudi torontski nadškof kardinal McGuigan. Obiskal je najprej v župnišču prevz. g. zlatomašnika in se dobro razpoložen dal z njim fotografirati; nato je odšel v cerkev in govoril tri četrt ure o pomenu zlatih jubilejev. Pete litanije z zahvalno pesmijo so zaključile cerkveno slovesnost. Sledila je v cerkveni dvorani slavnostna akademija. Bilo je več pozdravov in deklamacij, cerkveni pevski zbor pa je zapel tri Marijine pesmi. Za vso izkazano pozornost se je vidno ganjen zahvalil visoki jubilar in iskreno dejal, da mora na vseh teh petdeset let življenja gledati „v duhu ponižnosti in skesanim srcem“. S pesmijo „Marija skoz' življenje“ so se nato udeleženci razšli.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Na praznik Kristusa Kralja, 27. oktobra, so Slovenci v Clevelandu slovesno proslavili zlatomašniški jubilej škofa dr. Gregorija Rožmana. Dopoldne je imel g. jubilarant slovesno pontifikalno mašo v cerkvi sv. Vida. V sprevodu iz župnišča v cerkev ga je spremljalo 19 duhovnikov, med njimi clevelandski pomožni škof J. Kroll. Pri maši je slednji tudi pridigal, g. kanonik dr. Janez Kraljič pa je govoril v slovenskem jeziku. Popoldanska akademija pa je imela tri

dele: prvi je bil posvečen domovini, drugi g. jubilantu in tretji Kristusu Kralju. Sodelovali so vsi trije pevski zbori treh slovenskih fara v Clevelandu, pevski zbor Korotan in pevski zbor Slavček. Slavnostni govornik je bil ing. Jože Sodja, čigar govor prinašamo spredaj. G. Novak pa je v družbi slovenskih deklet v narodnih nošah izročil g. zlato-mašniku duhovni šopek, ki so ga zbrali rojaki širom po svetu. Na predlog treh slovenskih mestnih svetnikov je poslal tudi mestni svet clevelandske občine g. škofu tople čestitke, glavni clevelandski list Plain Dealer pa je napisal za zlato mašo lep članek.

Sedemdeset let življenja je spolnil v začetku oktobra dr. Jože Basaj, glavni tajnik Lige katoliških ameriških Slovencev. Takoj po prvi vojni, ko se je vrnil iz ruskega ujetništva, je vstopil v službo pri Zadrugi zvezi v Ljubljani in postal kasneje nje ravnatelj, vse do leta 1945, ko je moral kot tisoči drugi zapustiti domovino. Vedno je bil v prvih vrstah v katoliških mladinskih organizacijah, kjer je s pisano in govorjeno besedo učil in navajal našo mladino k dobremu. Dasi ni rad posegal na politično področje, je leta 1945 2. maja prevzel predsedstvo Narodnega odbora za Slovenijo v Ljubljani. Na titovsko zahtevo so ga prav radi tega koraka kasneje angleške oblasti na Koroškem zaprle, češ da je sumljiv narodnega izdajstva in sodelovanja z Nemci. V ječi je preživel in premolil dolga mesece, preden so Angleži hoteli priznati, da je nedolžen. Bog ga je v življenju težko preizkusil: že pred leti mu je umrla soproga, gospa Asta, dva sinova sta bila vrnjena iz Vetrinja, hčeri sta mu ostali doma, on sam pa okuša grenkost tujine. Odkar je v novem svetu, posveča svoj čas in moči krščanski dobroti.

Pred šestdesetimi leti, 26. oktobra 1897, se je rodil v vasi Zamostec pri Sodražici kipar Francé Gorše, ki živi od leta 1951 v Clevelandu, USA. Umetnik se je izobrazil v Zagrebu pri velikem mojstru, kiparju Ivanu Meštroviću. V petih letih (od leta 1920 do 1925) je aka-

demijo končal in se veliko naučil. Nato je prebil šest let na Primorskem. Toda laški pritisk je bil prevelik, zato se je leta 1931 umaknil v Ljubljano. Tam se je vsa leta trudil za ustanovitev slovenske visoke umetnostne šole in ker ni dosegel razumevanja pri vladajočih krogih, jo je ustanovil sam. Gorše je silno veren, iskren in uslužen človek. Kot tak ni mogel odobravati komunistične Oslobojilne fronte. Spremljal je naše ljudi v begunstvo in nato pet let poučeval risanje in umetnostno zgodovino po naših taboriščih in slovenskih srednjih šolah v Trstu, čeprav bi po svojem mednarodnem slovesu lahko dosegel veliko višja mesta. Iz Clevelanda so Goršeta povabili v Toronto, da opremi tam novo slovensko cerkev, kar je silno rad storil. Prav tako rad sodeluje pri Slovenski kulturni akciji in v kulturni reviji „Meddobje“. Naj nam ga Bog ohrani še dolgo vrsto let!

ITALIJA

V Rimu je umrl dr. Juraj Magjerec, dolgoletni rektor znanega Zavoda sv. Hieronima v Rimu. Rodom je bil iz Slavonije. Med prvo svetovno vojno je bil vojaški kurat, kasneje pa profesor verouka v Beogradu, od koder je odšel v Rim in postal vodja hrvaškega Zavoda sv. Hieronima. Uspelo mu je, da je zavod ohranil, ko je italijanska oblast radi preureditve mesta staro poslopje podrila, pa na njegovo vztrajno intervencijo zgradila novega, res modernega. Leta 1953 je zavod slavil petstoletnico obstoja. Ob tej priliki je spisal priložnostno knjigo o zgodovini in pomenu te hiše, ki jo je ustanovil papež Sikst V. Ni mu pa uspelo, kar je silno želel, da bi na procelju zavoda zablestel pravi naslov, ki ga je dal papež Pij VI.: „Collegium Chroatium ad S. Hieronymum“ (Hrvaški zavod pri sv. Hieronimu). — Dr. Magjerec je bil tudi velik prijatelj Slovencev. S pokojnim dr. Odarjem sta si redno dopisovala in se medsebojno spoštovala. Začasno je prevzel po dr. Magjerčevi smrti vodstvo zavoda dr. Djuro Kokša.



SVETI OČE GOVORI

Govor pape-
ža Pija XII.
dijakom nižjih
semenišč v
Franciji. Pa-
pež je najprej
pozdravil sku-
pino njihovih

učiteljev, ki so zastopali več kot 100 fran-
coskih nižjih semenšč. Potem pa jih je
takoj opozoril na cilj, ki vse združuje.
Ta cilj je duhovništvo. Nekateri po
njem hrepene, drugi pa mu služijo.
Svoje romanje zaključujejo v Rimu, ki
je izvor duhovništva.

Sveti Ciprijan, škof v Kartagini, je
namreč že v 3. stoletju pisal papežu
svetemu Korneliju, da ima edinost du-
hovništva v glavni cerkvi svetega Petra
svoj izvor. Zato so nad grobom svetega
Petra brali napis z velikimi črkami: „Tu
izvira edinost duhovništva“. Od groba
tega ponižnega Kristusovega mučenca
se razlivajo po vsem svetu zakladi mi-
losti. Na njegovem prestolu njegovi na-
sledniki s pomočjo Svetega Duha vestno
opravljajo svojo učiteljsko in pastirsko
službo, varujejo ustno izročilo, razla-
gajo sveto pismo, vladajo in posvečujejo
vso katoliško Cerkev.

„Staro glavno mesto rimskega ce-
sarstva je bilo izvoljena zemlja, v ka-
tero je bilo položeno gorčično seme
evangelija. Peter je postal temelj Cer-
kve. Bog mu je zaupal ključne nebeškega
kraljestva in mu zagotovil končno zma-
go nad zlom. Samó on je dobil nalogo,
da vodi vse človeštvo k resnici in k
večnemu življenju v imenu in namesto
Jezusa Kristusa.

Naloga Kristusovega duhovništva je,
dajati Bogu največjo čast in ljudem ska-
zovati največjo uslugo: učiti jih spo-
znovati in ljubiti tistega Boga, ki se je
v zgodovini človeštvu razodel. Posredo-
vati ljudem Boga in voditi ljudi k Bogu
pa je tako vzvišena naloga, da se je ni
mogoče lotiti brez posebne milosti. Go-
spod je hotel podeliti to čast ne samo

nekaterim sodobnikom, ampak vsem, ki
se odzovejo njegovi volji, ki hoče, da bi
se vsi ljudje zveličali in prišli do spo-
znanja resnice, ter jih sveta Cerkev
sprejme za to službo.

Katoliško duhovništvo je ponos Cer-
kve in očitno znamenje njene sve-
tosti. Zato mu je v vseh stoletjih po-
svečala največjo skrb. Na vso moč se
je prizadevala, da bi njeni duhovniki
postali res božji možje, možje Cerkve,
ki bi mogli prevzeti skrb in odgovornost
za del Kristusove črede. Vedno bolj je
spopolnjevala njih umsko, нравno in
dušnopastirsko vzgojo. Poleg višjih se-
menišč je v posameznih škofijah usta-
navljala tudi posebne zavode za tiste, ki
bi radi postali duhovniki. Nižja seme-
nišča so rodila bogate sadove na polju
izobrazbe in vzgoje značajev. Zato se
jih Cerkev veseli.

Klasični študij razvija in bogati du-
hovne možnosti. Zgodovina posebno po-
glablja razumevanje današnjega člove-
ka. Branje in prevajanje klasičnih del
nas učita presojati besede, zasledovati
jedro in doslednost misli posameznih
pisateljev. Znanje grščine in latinščine
pa nam omogoča, da moremo brati v
izvirniku sveto pismo in ustno izročilo.
V Rimu so na starih pokopališčih in
muzejih, na poganskih in krščanskih
spomenikih videli mnogo grških in la-
tinskih napisov. Stara krščanska knji-
ževnost pa hrani neizčrpne zaklade uče-
nosti in pobožnosti, ki bude pozornost
in zanimanje mnogih učenjakov sveta.
Kako srečen je kristjan, ki more še da-
nes brati slavna dela cerkvenih očetov,
Krizostoma ali Avgušтина, v izvirniku!

Toda glavni cilj nižjih semenšč ni
samo izobrazba, ampak tudi vzgoja. Živ-
ljenje je tako kratko in otroška in mla-
dostna leta tako odločilna in nevarna,
da nujno zahtevajo vodstva in varstva.
Mladec, ki želi postati duhovnik, mora
živeti v ozračju, ki je temu poklicu na-
klonjeno. Njegovo voljo, ki je še sla-
botna, je treba vzgajati z veliko mo-
drostjo in obzirnostjo. V nižjih seme-
niščih pa ima mladenič svetovalce in
izkušene učitelje, ki vodijo njegove ko-
rake, bistré njegov razum in v njem

vzgaajajo čut plemenitosti in odgovornosti.

Notranje življenje je nestalno, podobno plamenu, ki včasih močno zagori, pa spet začne pojemati. Begajo ga ne samo zunanji, ampak tudi notranji vplivi. Zato je nespametno in nepremišljeno mladega človeka prepustiti nadaljnim skušnjavam. Nižja semenišča so zato tako koristna in blagodejna, ker temeljito poznajo potrebe krščanskih otrok in mladeničev. Družine se torej smejo mirno zanesti na Cerkev, ki edina more prav presojati, kaj je primerno za duhovništvo in katera sredstva so najboljša za pripravo nanj.

**Papeška poslanica ob osemstoletnici
svetišča v Marijinem Celju (Mariazell)
(15. septembra 1957)**

Že od leta 1400 dalje prihajajo množice romarjev od Baltiškega morja, iz Italije, Francije in Romunije v to svetišče. Mladina in novoporočenci so izročali svojo življenjsko srečo Marijini ljubezni. Ljudje, ki so jih stiskale nesreče in nadloge, so jo prosili varstva in pomoči. Tudi vladarji so v tem svetišču Avstrijo priporočali Mariji. Ko so 1683 pridrli Turki pred Dunaj, so se njihovi predniki in papež Inocencij XI. sam zahtevali k njej in dosegli rešitev. Cesar Leopold in Jan III. Sobieski, poljski kralj, sta premagala Turke in tako obvarovala krščansko Evropo. V zadnjih dveh stoletjih sta pretili avstrijski katoliški deželi kar dve resni nevarnosti: Cerkev zelo sovražna prosvetljenost in liberalizem. Ljudje pa so v tem Marijinem svetišču mnogo molili za rešitev iz teh nevarnosti in bili uslišani.

Zdaj vsako leto prihaja sto tisoče romarjev v Marijino Celje. K temu so pripomogla tudi moderna prevozna sredstva. Avstrijsko ljudstvo je bilo zapleteno v obe svetovni vojski in doživelo najtežje politične in gospodarske prevarate, pa svoje vere ni izgubilo, ampak jo je celo pomnožilo in utrdilo. Za vse to se mora zahvaliti Mariji. Tudi različne prireditve, proslave in tečaji, s katerimi so se pripravljali na praznovanje

osemstoletnice, dokazujejo, da avstrijsko ljudstvo iskreno zaupa v Marijo in jo zelo časti. Zato jih papež opominja, naj svoje življenje izroče Mariji. Če bodo to storili, se jim ne bo treba ničesar bati. Potem jim sveti oče da tri važne opomine.

Prvi opomin: Povsod slišimo govoriti, da je prišla ura laiškega apostolata. K temu apostolatu so vsi ljudje poklicani. Vsaj apostolat zgleda in molitve more vsak vršiti. Ker je svet razočaran in zbeigan zaradi zmotnih naukov, je ta apostolat nujno potreben. Vendar svet bo verjel njihovim besedam samo tedaj, če bo videl, da vestno služijo Bogu in dosledno spolnjujejo njegove zapovedi, toda ne samo v zasebnem, ampak tudi v socialnem in javnem življenju. Može in žene, ki opravljajo javne službe, pa so obenem vzorni katoličani, morejo delati čudeže v boju za Kristusa in njegovo Cerkev. Kdor tako služi Bogu, poveljuje tudi Marijo.

Drugi opomin: Vedno naj se zavedajo svoje odgovornosti in do narodov, na katere mejijo. Prejšnje leto je Avstrija veliko žrtvovala, ko so na njeno ozemlje pozimi pribežali ogrski begunci in iskali rešitve. Papež misli na te narode in ta ljudstva. Svetišče v Marijinem Celju je bilo tudi njihovo svetišče, ker so tja večkrat romali. Med njimi jih je mnogo, ki bi tako radi prišli tja Marijo počastiti in se ji zahvaliti. Zdaj naj jih oni pri Mariji nadomestujejo in za nje molijo, da bi jih Bog rešil sovražnikov in notranjega nemira, da bi mogli svobodno njemu in Mariji služiti.

Tretji opomin: V Marijinem svetišču naj molijo za velike zadeve vesoljne Cerkve. Nadloge in nevarnosti jo stiskajo od vseh strani in na vseh celinah. Čakajo jo izredne naloge, ki jih mora urediti. Zato mora vse sinove Cerkve voditi eno geslo: „Moliti in žrtvovati se.“

**Papežev spodbudni govor katoliškim
francoskim železničarjem**

Sveti oče je 17. septembra sprejel 600 romarjev, članov Katoliške zveze

francoskih železničarjev in jim govoril v francoščini.

„Spet ste prišli molit, ljubljeni sinovi, na grobove apostolov in prav posebnost počastit svetega papeža Pija X., ki je videl rojstvo vaše zveze, ji dal svoje visoko odobrenje in svoj blagoslov. Mi smo veseli tega izraza vere, ker tako lepo soglaša s krasnim geslom, ki vas združuje: „Vero sem ohranil“ (2 Tim 4, 7). Da, ljubljeni sinovi, varujte, krepite jo! Odločno branite in izpovedujte krščansko vero, dragoceno dediščino svojih prednikov! Vedno naj bo za vas vera velik zaklad, ki ga izročite svojim otrokom. Po veri svojega krsta in svojega prvega obhajila pripadate neizmerni katoliški družini, ki že stoletja časti Boga, časti tudi mučence prvih preganjanj, svetega Petra in Pavla, svetega Lavrencija in sveto Nežo, ki je prelila svojo kri v Rimu Slavi celo tiste neznane vernike, ki danes trpé v ječah ali na prisilnem delu, ker se nečejo odpovedati zvestobi do Cerkve Jezusa Kristusa in do njegovega vidnega poglavarja.

Vera zahteva od vsakega človeka žrtve. Žrtve vero, ki je vir luči in duhovne moči, poglobljajo, jo krepé in podpirajo v boju proti znanjem in notranjim skušnjavam. Bog sam je poučil kristjana, odkod prihaja in kam gre. Njegov vladar in vzor je učlovečeni božji Sin, ki je umrl in vstal od mrtvih. Zato kristjan pozna vrednost bolečine in prave svobode. Zato po Jezusovem zgledu služi ljudem, svojim bratom, ki delajo in izvršujejo svoja vsakdanja opravila. V tem najde mir vesti in veselje svojega srea.

Hvaležni naj bodo Bogu, ki jim je dal pravo vero in tudi vsem tistim, ki jih podpirajo, da s svojim živim kršćanstvom tudi drugim svetijo. Papež pričakuje od njih, da bodo vzorni kristjani v družini in svojem okolju, v župniji in v svoji zvezi, pri svojem poklicnem delu in v javnem življenju.

„Važna javna služba, ki zahteva izredne točnosti, jih podpira, da lažje razumejo socialno odgovornost, ki jo na-

laga kršćanstvo. Kakor so ponosni na uspeh in ugled Narodne družbe francoskih železničarjev, tako morajo biti tudi ponosni na slavo in osvojitve svoje svete matere Cerkve, ki ji vedno svetniki, apostoli in misijonarji dajejo rodovitnost, ki je vedno polna ljubezni do revežev, bolnikov in potrlih, vedno stanovitna in dosledna v svojem nauku, edina v vseh stoletjih in na vseh celinah.“ Zato se morajo zavedati svoje odgovornosti do Cerkve tako, kakor se zavedajo dolžnosti svoje službe. Temelj vzajemnosti kristjanov vsega sveta je nadnaravno življenje. Zato je tudi globlja ko vse druge zemeljske vezi. Ker so vsi kristjani udje istega skrivnostnega telesa Kristusovega, vsak izmed njih oskrbuje in vzdržuje tudi druge. Ko prenaša svoj del bremena, skrbi za splošni blagor.

Vera kristjana ni nikoli nedelavna, ker se vedno razdaja v ljubezni. Vera in ljubezen do Boga priganjata vernika, da spolnjuje svoje verske dolžnosti. Službena ali delavna obleka ne sme moža delati različnega od vernika, ki hodi v praznični obleki v cerkev ali klečé moli v hiši s svojimi otroci. Veren mož na vseh krajih časti Boga, povsod misli na svoje brate. Ne moli in ne dela zase. Sebičnost je namreč nasprotnica kršćanstva. „Kristjan, ki se zaveda, da je vedno — celó pri razvedrilu — v službi, čuti vedno potrebo po apostolskem delu. Zato je tudi ob vsaki priložnosti pripravljen kršćansko govoriti in delati, vedno kazati svoje versko prepričanje in poklicno zavest. Tako vedno bolj uredničuje prošnjo, izraženo v očenašu: Priidi k nam tvoje kraljestvo, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji.“

Papeška poslanica Svetovni zvezi katoliških učiteljev. Svetovna zveza katoliških učiteljev je imela na Dunaju 3. mednarodni kongres. Pobudo za ustanovitev so dali avstrijski katoliški šolniki. Ko je bil na Dunaju evharistični kongres (leta 1912), se je ta zveza res ustanovila. Toda nemiri in prevrati v Avstriji so preprečili, da zveza ni mogla razviti svojega delovanja. Leta 1945 je misel nanjo spet oživila. V svetem

letu (1950) je bila znova ustanovljena. Zdaj ima svoj sedež v središču Cerkve, v Rimu, blizu Vatikana.

Ob ustanovitvi je Zveza obsegala komaj 10 učiteljskih organizacij. Danes pa združuje že 40 poklicnih učiteljskih društev po vsem svetu in zastopa 320.000 članov. Pri svojem delu se njeni člani drže načel, ki jih je papež Pij XII. v svoji okrožnici o krščanski vzgoji mladine proglasil za ideal katoliške vzgoje.

Cerkev se mora zadnja stoletja neprestano boriti za katoliško vzgojo in šolo svoje mladine. Katoličani so dosegli svoj cilj samo tam, kjer sta ustava in zakonodaja dopuščali, da so s svojimi sredstvi ustanovili svoje katoliške šole. Med tem je človeštvo stopilo v dobo tehnike, ki se prizadeva, da bi spremeni tudi duhovno vzgojo človeka. Vendar ideala katoliške vzgoje ne sme raniti. Vzgojevalci namreč zaradi sprememb, ki jih nekateri hočejo izvesti, pretirane poudarjanja čustev na škodo pravičnega mišljenja in zaradi neke prilagoditve, ki ne pozna odpora in odgovornosti, opozarjajo, da je verska in нравna vzgoja danes važnejša ko znanje in poklicna vzgoja. Človek posebno v dobi tehnike potrebuje vzgoje, ki temelji na resnici in postavlja Boga v središče življenja. To vzgojo pa more dati samo vera, ki jo uči katoliška Cerkev.

Tudi v novi dobi kaže katoliška Cerkev ideal katoliškega učitelja. Najvažnejša podlaga katoliške šole je namreč učitelj. Zato Cerkev pripisuje isto važnost osebnosti in vzgoji učiteljev, kakor šoli sami. Katoliški učitelj je duša katoliške šole. Ko se katoliški učitelj ali katoliška učiteljica sklanja k mladini, ki mu je zaupana in mu poleg znanja posreduje tudi ljubezen do Kristusa in do Cerkve, izvršuje najodličnejši in najpristnejši laiški apostolat.

Za razpravo na kongresu so izbrali snov: „Naloge katoliških učiteljev v mednarodnem življenju“. Zato jim bo papež nakazal nekaj velikih vprašanj in važnih nalog, ki jih imata vzgoja in katoliška šola v sedanjosti.

Vsej Latinski Ameriki preté velike

nevarnosti. Zato je treba tam pomnožiti in dobro vzgojiti katoliške učitelje in poskrbeti za rast, okrepitev in spopolnitev katoliškega mišljenja in življenja v katoliških šolah, iz katerih prihajajo duhovniški poklici, ki pripravljajo mlade ljudi na druge poklice.

Za vzgojo in katoliško šolo v Aziji in Afriki sta dala važne smernice prvi azijski kongres za laiški apostolat v Manili in prvi afriški kongres voditeljev laiškega apostolata v Kisubi (Uganda). Oba sta poudarjala dobro poklicno vzgojo katoliških učiteljev in zahtevala ženske šole in posebno vzgojo za žene. Določila sta razmerje, ki mora vladati med katoliškim učiteljem in cerkveno oblastjo.

Za Afriko so bila tudi izdana navodila, kako naj učitelj dela v nevtralnih organizacijah, ki jih je država ustanovila in ukazala. Temeljno načelo je: Država mora pustiti svobodo tistim, ki delajo za družino in katoliško misijonsko šolo, ki ne rabi njene zaščite in podpore. Šola pa se obveže, da bo vzgajala dobre državljane.

Le krščanska vzgoja, ki jo posreduje katoliška Cerkev, more zagotoviti mladim ljudem v manj naprednih krajih spoštovanje in ljubezen drugih narodov. Pretiran nacionalizem, ki nasprotuje krščanskim načelom, jim tega ne more dati. S svojim delom v šolah morejo mnogo storiti, da se bo vedno bolj kazala vesoljnost Cerkve.

Svojo poslanico je sveti oče končal z besedami: „Svoj svetovni kongres boste končali z romanjem v svetišče Mariazell. Njej, ki je najčistejša in najmogočnejša Devica, priporočite z gorečo prošnjo svoje sklepe, svoje naloge, skrbni in nade!“

Papežev nagovor ob sprejemu irskega ministrskega predesednika

Sveti oče je 4. oktobra sprejel Eamona De Valera, irskega irskega predesednika in njegovo spremstvo. Govoril jim je v angleščini.

Vaša ustava hoče biti orodje „modrosti, pravičnosti in ljubezni“ in slu-

žiti skupnosti. Zato v dolgi dobi krščanske zgodovine ni poznala dvomov o večnih in časnih ciljnih skupne blaginje, ki jo hoče doseči z molitvijo, z delom in večkrat z junaškimi žrtvami svojih sinov.

Osnovne človeške pravice, ki izvirajo iz naravnega zakona in jih vaša ustava zagotavlja in jamči vsakemu irskemu državljanu v mejah reda in pravosti, pa ne morejo nuditi bolj obširnega in zanesljivega varstva pred brezbožnimi prevratnimi silami in pred zlom upora in nasilja, kakor v medsebojnem zaupanju cerkvene in državne oblasti. Vsaka izmed njih je v svojem delokrogu neodvisna. Povezani pa sta na podlagi verskih načel in katoliškega nauka pri delu za skupno blaginjo.

Vero v živega Boga, ki je ščit, opora in rešitev narodov in ljudi, je na pobudo Svete stolice prinesel na Irsko vaš nedosegljivi svetí Patricij. Potem so jo gojili in hranili tisoči svetniških rojakov, ki so prišli za njim. Po zaslugi občudovanja vrednih, učenih in Cerkvi zvestih mož, kakor je Luka Wadding, slava reda manjših bratov in katerega stoletnico so nehali proslavljati te dni v večnem mestu, je katoliška vera postala najvažnejši del vaše kulture.

Tudi v človeškem oziru je srečno tisto ljudstvo, ki ima Boga za svojega Gospoda. V dobi svoje duhovne krize in stiske, ki jo je povzročila revolucija, v boju za svoj obstanek, za mir in svojo čast, Irska ne nikoli pozabila na Odrešenika. Zavedala se je, da je ne bo zapustil v urah boja. Njegova milost jih je navdihnila, da so izdali ustavo v imenu presvete Trojice, iz katere izvira vsa oblast in kateri morajo biti posvečena, ker je zadnji cilj vseh ljudi, vsa dela vsega človeštva in vseh držav.

Duhovniki in redovniki v službi črncev. Število afriškoameriških črncev, če jim priključimo še rod „Malgache“ na Madagaskarju, je 190 do 200 milijonov. V Afriki južno od Sahare jih prebiva 165 milijonov, v Združenih državah 15, v Braziliji 7 milijonov. Ostali pa prebi-

vajo na Guayanas in Antillas, zlasti na Haitih in Jamaiki. Tako črnici sestavljajo eno desetino prebivalstva na svetu. Kljub temu pa le malo najvažnejših redov med njimi opravlja apostolsko delo. Izmed 160.000 jezuitov jih komaj 700 deluje med črnici. Med črnici danes oznanjujejo evangelij le majhne redovne družbe. Tri najvažnejše so: Afriški misijonarji kardinala Lavigerie — Beli očetje; Afriški misijonarji iz Lyona, ki praznujejo letos stoletnico svoje ustanovitve in Očetje Svetega Duha, ki jih je v zadnjem času preuredil duhovnik Libermann. Družba Svetega Duha ima samo 3000 duhovnikov; izmed teh jih 1880 deluje med črnici in sicer 1588 duhovnikov in škofov v Afriki, 293 pa na ozemlju, ki je odvisno od Propagande (Portugalska Angola, Indijski oceanski otoki, Reunión in Mauricio). Med črnici v Združenih državah je 89 duhovnikov v 48 župnijah, v Francoski Guayani in na Antiljah 209 duhovnikov. Vendar duhovnikov še vedno povsod, posebno v Afriki, zelo primanjkuje. To je posebno obžalovanja vredno v času, ko vidimo da bije ura milosti za afriške množice in vsa Afrika stoji na pragu važnih dogodkov. Življenje v Afriki se nenavadno hitro razvija. Doba desetih let v Afriki je kakor stoletje v zgodovini Evrope. Zato pa zahteva tudi desetkrat več učinkovitega dela.

SLIKE IZ SODOBNE POLJSKE

Versko življenje na Poljskem se pod novimi razmerami še naprej uveljavlja in to brez posebnih ovir. Krščansko življenje se ne samo obnavlja, ampak se čuti za vsem delovanjem in nastopanjem poljskega ljudstva porast. To se je najbolj videlo ob praznovanju praznika presv. Rešnjega Telesa. Po desetih letih so letos smele procesije z Najsvetejšim prvič po ulicah. Ljudje so povsod mogli postavljati oltarje in jih okrasiti. Dasi je bil poprej to delavni dan — in je bil uradno tudi letos —

je bilo zlasti v Poznanju vidno, da je skoraj vse prebivalstvo sklenilo slaviti dan po „starem“. Ulice so bile ves dopoldan polne življenja in proti enajsti uri se je vse zlivalo v cerkve k slovesnim službam božjim in procesijam. Cerkve so bile tako polne, da pet minut pred enajsto ni bilo več nikjer prostora in so mnogi verniki morali ostati pred vrati, odkoder so z vso pobožnostjo in mnogi kleče spremljali potek obredov. Možje, žene in otroci so spuštljivo klečali po ulicah, ko so šle procesije mimo.

V Varšavi so bile tega dne vse trgovine zaprte in policija je že zgodaj zjutraj prejela nalog, da je morala odvajati promet v stranske ulice; po glavnih ulicah je bilo vse pripravljeno za procesije. Na Poljskem je navada, da se fantje in dekleta udeležujejo takih procesij v narodnih nošah in s pomladanskim cvetjem in vejami v rokah. V mnogih farah je tudi običaj, da se tega dne deli prvo sv. obhajilo. Letos so po stari navadi spet postavili oltarje pred vhodom v cerkev in so iz šolskih poslopij in zavodov prihajali otroci — prvoobhajanci pod vodstvom redovnic ali učiteljic v procesijah pred oltar. Kjer so bile takšne slovesnosti, je bil ves okraj v cvetju in zelenju, policija in orožništvo pa je sodelovalo ter usmerjalo promet v druge ulice.

Ponekod so bile slovesnosti v večernih urah in slika je bila povsod ista. V okolici Varšave so mnoge cerkve še v razvalinah. Zato so postavili zasilne oltarje kar na prostem, na mnogih krajih tudi v varšavskih parkih, kjer so bile potem procesije z Najsvetejšim ali pa slovesne službe božje za prvoobhajance. Med procesijami je bilo videti mnogo narodnih noš in ljudsko petje se je razlegalo po ulicah.

Enako navdušenje je ta dan prevevalo starodavno prestolnico poljskih kraljev — mesto Krakov. Mesto ni tako

razdejavno in je znano po tem, da je polno cerkva, skoraj na vsakih sto metrov ena. V vseh cerkvah so bile slovesne službe božje, začenjale so se ob enajstih in s procesijami in drugimi slovesnostmi so trajale pozno čez pol dne, a so ljudje vkljub temu vzdržali do konca.

Kardinal Višinski je v posebnem pastirskem pismu svojim vernikom razložil svoje vtise o svojem obisku pri sv. očetu Piju XII. v Rimu. Uvodoma poudarja kardinal, da je ponosen, da je Poljak. Sv. očetu je mogel izjaviti, da zre vsa Poljska s ponosom v Rim. Kajti z Rimom je Poljska zvezana z zahodno kulturo in se je v tej kulturi aktivno uveljavila. Poljski škofje šest let niso mogli iti v Rim in dejstvo, da smo mogli sedaj potovati v Rim, dokazuje, da se razmere na Poljskem boljšajo. Kjerkoli smo se poljski škofje v Rimu pokazali, povsod smo mogli ugotoviti, kako nas vsi krščanski narodi ljubijo. Že na pragu katoliške Avstrije smo mogli spoznati, da se katoliški Dunaj zaveda, kaj je pomenila poljska rešitev mesta ob času preizkušnje v 16. stoletju. Skozi Italijo so nas pozdravljali povsod in to od Trbiža do Sirakuz na daljnji Siciliji. V glavni ladji bazilike sv. Petra v Rimu so doneli klici pozdravov in veselja katoliški Poljski in povsod so nam izražali svoje občudovanje. To vse je gotovo sad verske skupnosti, ki enako povezuje vse krščanske narode v isti Cerkvi. Ko je kardinal prejel kardinalski klobuk od sv. očeta, mu je prelat, ki je bil blizu njega, rekel: „Poljska pripada vsemu svetu,“ in te besede zaključuje kardinal v pastirskem pismu s temi izrazi: „Da, Bogu bodi hvala — Poljska je last vsega sveta. In zato hoče Poljska ostati v tej družini narodov, zavedajoč se svojih pravic in mesta, ki ga zavzema s svojim zgodovinskim poslanstvom, ki ga ji je naložil Oče vseh narodov.“

duhovno življenje la vida espiritual

Slovenski verski mesečnik

Izdaja konzorcij
(Anton Orehar)

Editor responsable:

Pbro. Antonio Orehar,

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intel. 574.991

Urejujejo:

Jurak Jože

Mali Gregor

Šušteršič Marijan

Platnice in stalna zaglavja
je narisal

Hotimir Gorazd

Celoletna naročnina

za Argentino in države,

ki nanjo mejijo (razen

Uruguay) 110 pesov.

Za Uruguay

in druge države,

če se plača v argentinskih pesih,

je naročnina 140 pesov;

za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev,

za Avstrijo 95 šilingov,

za Italijo 2000 lir,

drugod pa protivrednost dolarja.

Poverjeniki revije:

Argentina:

Dušenopastirska pisarna,

Ramón Falcón 4158, Bs. Aires

Brazilijska:

Vinko Mirt,

Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,

6116 Glass Ave, Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,

83 Victor Ave, Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,

Via Risorta 3, Trieste, Italia

Januar

Št. 1

Leto XXVI.

V tej številki:

- 1 Zakaj se Marija prikazuje? (Škof dr. Gregorij Rožman)
- 4 Betlehemske pastirje (Primož Nedeljković)
- 7 Marija in cerkvena edinstvo (F. Gr.)
- 8 Svetonočno upanje (Ljubka Šerli)
- 9 Uslišana (Zora Piščanc)
- 10 Božična noč (Vrhovčan)
- 12 Petdeset let v službi Boga (Ing. Jože Sodja)
- 15 Lourdes es una presencia (Joe Juck)
- 16 Svetnica in nje plašč
- 17 Pred devetdesetimi leti je umrl Friderik Baraga (Dr. Fr. Jaklič)
- 18 Brezdomec (Vrhovčan)
- 19 Ne bodite v skrbeh za življenje (dr. Mirko Gogala)
- 25 Zdrava družina — močna država (Rudolf Smersu)
- 28 Meja (Gregor Hribar)
- 34 Blagri (P. Charles - P. H. Vodenik)
- 36 Don Kamilo (Guareschi-Jurak)
- 40 Štiri tisoč metrov nad morjem (Jože Jurak)
- 46 Vesti iz domovine
- 49 Tudi za železno zaveso živi Bog
- 51 Nove knjige: Po svetli poti (Alfonz Čuk)
- 54 Med Slovenci po svetu
- 58 Po svetu

CORREO
ARGENTINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Italija:

Zora Piščanc,

Riva Piazzutta 18, Gorizia

Avstrija:

Anton Miklavčič,

Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten

Naročnino pošiljajte

Mohorjevi družbi v Celovec.

Avstralija:

rev. Bernard Ambrožič,

66 Grdon Str., Paddington (Sydney)

Tiska tiskarna Salguero,

Salguero 1506, Buenos Aires

Štirje prizori z nastopa naše mladine iz Vel. Buenos Airesa, ki je v nedeljo 11. X. 1957 že petič s športnimi in telovadnimi točkami pokazala delo svojega idealnega prizadevanja. Bila je to centralna prireditev Slovenske fantovske zveze in Slovenske dekliske organizacije in to pot na svojem lastnem zemljišču
(Foto M. Kocmur)

Na zadnji strani:
Božični motiv





Ko nad zemljo bo noč nocoj
tiho se zgrnila,
ko bo na nebu kakor kres
zvezda se zasvetila,
pojdejo naše duše odtod,
pojdejo daleč na božjo got...

Ljubka Šorli

